

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Västerås Översiktsplan 2026 med utblick mot 2050

- REVIDERAD augusti 2017 -

UTSTÄLLNINGSHANDLING

Västerås översiktsplan 2026 består av följande handlingar:

- Västerås översiktsplan 2026 med utblick mot 2050, reviderad aug 2017
- Allmänna intressen, reviderad aug 2017
- Kompletterande hållbarhetsbedömning, aug 2017
- Hållbarhetsbedömning, antagen 2012-12-06
- **Samrådsredogörelse, aug 2017**

Kartor och dokument som hänvisas till går att finna under
www.vasteras.se

VÄSTERÅS STAD

Västerås översiktsplan 2026 - med utblick mot 2050, reviderad augusti 2017

Medverkande: Planarbetet har bedrivits i projektform. Företrädare för stadens förvaltningar och bolag har medverkat i projektgruppen. Arbetet har letts av en styrgrupp, vars ordförande varit Per Johansson (t.o.m juni 2016) och Håkan Svärd, stadsledningskontoret. Projektledare har varit Ingrid Legrell Crona, stadsbyggnadsförvaltningen.

Översiktsplanen är upprättad av stadsbyggnadsförvaltningen genom Ingrid Legrell Crona (projektledare), Anna Jägvald (biträdande projekledare), Selma Nylander (layout), Jenni Kullinger (grafik) och Anders Carlström (kartor).

Hållbarhetsbedömningen är upprättad av Tyréns AB på uppdrag av Västerås stad.

Illustrationer: Tobias Flygar, Studio Flygar

Fotografier: Stadsbyggnadskontoret där inget annat anges.

SAMMANFATTNING

Förslaget till revidering av Västerås översiktsplan 2026 har varit utsänt för samråd under tiden 13 februari till och med den 13 april 2017. Ca 60 remissvar har kommit in. Sammanfattningsvis konstateras att remissvaren inte innebär några erinringar mot den föreslagna planeringsinriktningen 230 000 invånare 2050 som är den största förändringen i den reviderade översiktsplanen. I flera remissvar lyfts däremot de utmaningar detta kommer att innebära med fler människor, fler bilar, mer påverkan på mark och vatten mm. Den fråga som diskuterats mest i remissvaren är strategin ”Bygg staden inåt”. Oro för negativa konsekvenser av förtätningar av staden lyfts i flera remissvar men strategin stöds också främst ur hållbarhetssynpunkt.

Förslag till kompletteringar och förtydliganden av planens innehåll inom flera områden återfinns i remissvaren. Relevanta synpunkter på allt från hur avfallsfrågan behandlats till hur stadens kulturliv kan stödjas genom den fysiska planeringen har inkommit.

Efter samrådet har planen bearbetats med hänsyn till inkomna yttranden. Planens huvudinriktning, att vi ska ha planeringsberedskap för en befolkningsökning som motsvarar 230 000 invånare 2050, ligger fast. Strategin bygg staden inåt bedöms fortfarande vara aktuell, men har bearbetats och förtydligats då det av samrådssvarens karaktär framgår att strategin gått att tolka på flera sätt. Bakgrunden till att strategin behålls är att huvuddelen av det som kommer att byggas fram till 2026 redan är planerat eller är på gång att planeras och att större delen ligger inom stadens nuvarande yta. För att tydliggöra hur strategin ”Bygg staden inåt” ska tillämpas i den fortsatta planeringen ska en kompletteringsstrategi tas fram med början hösten 2017. Med detta som bakgrund föreslås inga nya större områden för bebyggelse i denna revidering av översiktsplanen. Bedömningen har gjorts att inför ett ställningstagande till hur stadens bebyggelse ska utvecklas på längre sikt finns behov av att ta fram och bedöma olika scenarios för hur en framtida hållbar bebyggelsestruktur kan se ut. Först efter kompletteringsstrategin samt studien om framtida stadsutveckling tagits fram kan vi dra slutsatser om i vilka riktningar staden ska växa och vilka möjligheter till fortsatt stadsutveckling inom den redan byggda staden som finns. Dessa utredningar blir en del i det rullande översiktsplanarbetet och underlag för kommande ställningstaganden.

BILAGOR

Bilaga 1 – Sammanställning av samtliga inkomna yttranden med tillhörande kommentarer och ställningstaganden

Bilaga 2– Länsstyrelsens samrådsyttrande 2017-04-12

BAKGRUND

Västerås översiktsplan 2026 med utblick mot 2050 antogs i december 2012. Kommunfullmäktige tog i juni 2016 ställning till översiktsplanens aktualitet. Den samlade bedömningen var att planen i sina huvuddrag är aktuell och kan tjäna som vägledning för det fortsatta samhällsbyggandet. Samtidigt beslutades om att ett arbete med revidering av planen skulle inledas med syfte att stärka planen som styrdokument och att stärka strategiernas genomslagskraft. En reviderad plan ska överlämnas till kommunfullmäktige för antagande senast i december 2017.

För att möta den ökande befolkningstillväxten föreslås i den reviderade planen att planeringen ska möjliggöra en befolkningstillväxt som motsvarar 230 000 invånare 2050. Det innebär att Västerås står inför ett omfattande stadsbyggande, där målet är alla ska ha en god bostad, att näringslivets utvecklingsmöjligheter ska stödjas och att bostadsförsörjningen ska stärka den sociala hållbarheten.

Revideringen innebär vidare att planens strategier för hållbar utveckling har bearbetats och fördjupats samt kompletterats med en strategi som sätter den sociala hållbarheten i fokus. Vikten av en väl utvecklad regional infrastruktur har lyfts tydligare i planen.

HUR SAMRÅDET BEDRIVITS

Remissen

Kommunstyrelsen beslutade den 8 februari 2017 att ett preliminärt förslag till revidering av översiktsplanen daterat januari 2017 skulle skickas ut för samråd. Till planhandlingarna hör även bilagorna Allmänna intressen samt Kompletterande hållbarhetsbedömning upprättad av Tyréns AB, daterad 2017-01-30.

Förslaget till revidering av översiktsplanen var utsänt för samråd under tiden 13 februari till och med den 13 april 2017 och skickades till närmare 90 remissinstanser. Förlängd svarstid till slutet av april medgavs i några fall.

Förslaget fanns under samrådstiden på stadens hemsida, i stadshusets entré och på stadsbiblioteket. Den karttjänst som skapats som en del av översiktsplanen fanns tillgänglig på översiktsplanens webbplats.

Samrådsaktiviteter

Lördagen den 25 mars gavs möjlighet att diskutera kring översiktsplanens strategier och förslag i Kvarteret Igor. Det fanns även möjlighet att lämna skriftliga synpunkter. Företrädare för de politiska partierna medverkade.

Inkomna synpunkter

Ca 60 remissvar har kommit in. Synpunkterna kommer från nämnder, styrelser och bolag, regionala organ, angränsande kommuner, föreningar, politiska partier samt västeråsare.

Sammanfattningsvis konstateras att remissvaren inte innebär några erinringar mot den föreslagna planeringsinriktningen 230 000 invånare 2050, men i flera remissvar lyfts de utmaningar detta kommer att innebära med fler människor, fler bilar, mer påverkan på mark och vatten med mera. Strategin "Bygg staden inåt" ifrågasätts och diskuteras i flera ytt-

randen där särskilt konflikter mellan tillkommande bebyggelse och tillgång till gröna områden uppmärksammas.

Förslag till kompletteringar och förtydliganden finns i många remissvar.

BEARBETNING EFTER SAMRÅDET

Beskrivningen av strategin ”Bygg staden inåt” har bearbetats för att klargöra att inriktningen är att stadsutveckling genom omvandling av t ex äldre industriområden och överstora gaturum liksom kompletteringar på ”överblivna” och dåligt utnyttjade ytor står för det största tillskottet av nya bostäder och kommer att fortsätta de närmaste åren. Vid all förnyelse och komplettering ska inriktningen vara att en bra blandning av nya bostäder, arbetsplatser, skolor, mötesplatser och gröna områden ska uppnås.

Strategin ”Kulturliv ger attraktivitet” har fått en ny beskrivning som tydligare lyfter kulturens betydelse för människor.

Strategin ”Livskraftig landsbygd med starka serviceorter” har bearbetats och fler aspekter lyfts in. Bland annat har företagande på landsbygden samt det ömsesidiga beroendet mellan stad och landsbygd förtydligats.

Strategin ”Resurs- och klimatanpassning” har ändrats till ”Resurshushållning och klimatanpassning” och har kompletterats avseende teknisk infrastruktur och avfallshantering

Samtliga strategier har bearbetats för att få ett mer konsekvent uttryck. ”Det innebär t ex”-satserna har justerats och kompletterats med hänsyn till förslag och beskrivningar i inkomna remissvar.

Kapitlet *Utgångspunkter och utmaningar* har bearbetats, framför allt texten under rubriken ”Hållbara Västerås”. Hållbarhetsarenans (Västerås stads styrgrupp för övergripande hållbarhetsfrågor) definition av hållbar utveckling har varit utgångspunkt. Texten om de av kommunfullmäktige utpekade strategiska utvecklingsområdena har utgått då dessa var specifika för innevarande mandatperiod och snart kommer att vara inaktuella. Innebörden av de strategiska utvecklingsområdena (Kraftsamling för att stärka den sociala hållbarheten, sammanhållen satsning på vår fysiska livsmiljö, höjd kunskaps- och kompetensnivå, kraftsamling för att minska miljö- och klimatpåverkan) återfinns dock på andra ställen i dokumentet.

Kapitlet *230 00 invånare 2050* har utgått. Planeringsinriktningen 230 000 invånare 2050 beskrivs i stället i *Utgångspunkter och utmaningar*.

Kapitlet *Västerås i regionen* har kompletterats med ett nytt stycke om Kulturliv. Stycket Vindkraft har utgått i, men återfinns i kapitlet Allmänna intressen.

- En järnvägskorridor mellan Kvicksund och Dingtuna har lagts in på plankartan
- Studerad sträckning för ny järnväg mot Stockholm har lagts in på plankartan. Sträckningen är en del av en ny förbindelse mellan Oslo och Stockholm och baseras på den möjlighetsstudie som gjorts på uppdrag av länsplaneupprättaren i Västmanland.

Kapitlet *Västerås tätort – staden* har bearbetats och kompletterats med ett avsnitt om att ”Planera med människan i fokus”. Kartan i avsnittet Utblick mot 2050 har tagits bort, texten har bearbetats och kompletterats bland annat beträffande kommande studier av fram-

tida bebyggelsestruktur, framtidens kollektivtrafik och behovet av att en markstrategi tas fram.

- Hälla betecknas ”verksamheter och handel” på kartan. Texten beskriver områdets utvecklingspotential.
- Avsikten att lägga ner Johannisbergs flygfält har tydliggjorts
- Johannisbergsområdet betecknas ”utredningsområde” på kartan. Texten beskriver att det är ett utredningsområde för bostäder och att många intressen, som kan påverka omfattningen av framtida bostadsbyggande, finns i området.

Kapitlet *Serviceorter och landsbygd* har bearbetats och kompletterats med hänsyn till inkomna synpunkter. Bland annat har det ömsesidiga beroendet mellan stad och landsbygd förtydligats. Avsnittet Utblick mot 2050 har fått nytt innehåll.

- Gäddeholm, som enligt SCB:s definition nu är en tätort, betecknas serviceort, inte framtida serviceort

Kapitlet *Landskapsvärden och resurshushållning* har kompletterats beträffande naturvärden.

- Förslaget att utreda möjligheten att bilda ett naturreservat i området mellan Svanå och Hällsjön har utgått.
- Förslag att bilda naturreservat i Vedboskogen och Önstensborgsskogen–Lövudden har tillkommit

Kapitlet ”*Genomförande*” har bearbetats för att fokusera på översiktsplanarbetets organisation.

Kapitlet *Allmänna intressen* har uppdaterats med hänsyn till inkomna synpunkter. Bland annat har text tillkommit rörande elnät och avfallshantering.

Kapitlet *Hållbarhetsbedömning* är en sammanfattning av den kompletterande hållbarhetsbedömningen, vilken har bearbetats och komplettrats med hänsyn till inkomna synpunkter och de förändringar som gjorts i planen.

Bilagan ”Allmänna intressen” har uppdaterats med hänsyn till inkomna synpunkter:

- Tydligare beskrivning av naturvärden och hur de olika planeringsunderlagen förhåller sig till varandra
- Komplettering med översiktlig beskrivning av kulturmiljövärdena i kommunen
- Tydligare karta rörande kulturmiljövärden inom stadsbebyggelsen
- Text och riktlinjer rörande buller har bearbetats

Samtliga dokument har setts över med hänsyn till de förslag till kompletteringar och förtydliganden som finns i många remissvar. I samtliga dokument har ändringar av redaktionell karaktär gjorts.

De reviderade planhandlingarna har daterats augusti 2017.

SYNPUNKTER OCH KOMMENTARER I SAMMANDRAG

I detta avsnitt sammanfattas synpunkter som rör viktiga strategiska frågor och frågor som lyfts fram i flera samrådsyttranden. I kommentarerna beskrivs vilka ändringar som gjorts med anledning av synpunkterna samt motiven till varför vissa synpunkter inte har tillgodosetts. Utöver detta kommenteras enskilda synpunkter i den bifogade sammanställningen av samtliga remissvar (bilaga 1). Länsstyrelsens samrådsyttrande biläggs i sin helhet (bilaga 2).

Planeringsinriktningen 230 000 invånare 2050

Planeringsinriktningen kommenteras i flera yttranden, men ifrågasätts inte utan bedöms rimlig. Kommentarna rör konsekvenserna för markanvändning, trafik, vatten, trängsel mm. *Naturskyddsföreningen* är kritisk och tycker att ”ansvariga politiker och tjänstemän inte ser stadens tillväxt som något oundvikligt utan de ser den som något önskvärt”.

Kommentar: Diskussionen kring konsekvenserna av en framtida befolkningsökning har fördjupats och behovet av fortsatta studier av hur Västerås kan fortsätta att växa förtydligats. Diskussionerna föranleder ingen ändring av föreslagen planeringsinriktning.

Strategier för hållbar utveckling

Flera av remissinstanserna framför att det är bra att dimensionen social hållbarhet har lyfts in med strategin ”Hälsa, välbefinnande och jämlika förutsättningar”. Många tycker också att det är positivt att strategierna har kompletterats med text om vad de kan innebära. Förslag på kompletteringar av dessa texter framförs i flera yttranden. *Byggnadsnämnden* framför att det skulle vara en fördel om strategierna kunde bli färre till antalet. *Mälarenergi Elnät* saknar en strategi för infrastruktur. *Vafab Miljö* noterar att avfallshanteringen inte omnämns i strategierna för hållbar utveckling. *Vänsterpartiet* anser att ”Kulturliv ger attraktivitet” behöver skrivas om helt. Den strategi som uppmärksammas mest i remissvaren är ”Bygg staden inåt”.

Strategin ”Bygg staden inåt”

Centerpartiet anser att det är ”dags att avsluta ”bygga inåt eran” efter att ha byggt stationsområdet, Kopparlunden och några andra byggbara platser. Nu är det tid att se till att det byggs i hela kommunen och att det öppnas nya områden”. Förtätning ska huvudsakligen ske på ödetomter, grusplaner och andra dåligt utnyttjade ytor. Huvuddelen av tillkommande bostäder måste byggas utanför Västerås tätort och nya områden öppnas upp. En utökning av Sätra liksom området mellan Eriksbo och Barkarö nämns.

Kristdemokraterna tillstyrker att huvuddelen av bebyggelsen lokaliseras till Västerås tätort och tycker att orden ”och uppåt” ska läggas till strategin ”Bygg staden inåt”.

Liberalerna skriver ”Öka byggtakten, bygg mer utåt än inåt”. Den största delen av tillkommande bebyggelse ska byggas i ytterområden, serviceorter och några helt nya områden. Sätra nämns liksom trädgårdsstaden i Johannisberg-Barkarö.

Moderaterna framför att ”vi kan inte fortsätta att bara bygga staden inåt utan bygg i anslutning till tätorten och serviceorterna”. Sätra och Johannisberg nämns därvid. Även stationsområdet, Kopparlunden, Hälla och Ängsgärdet är lämpliga för byggnation av bostäder, handel och lättare industri. Stora parkeringsytor vid sjukhuset föreslås lämpade för bostäder. ”Om vi fortsätter med förtätning på stadens parker och grönområden riskerar vi att det blir nya miljonprogramsområden”.

Vänsterpartiet ställer sig bakom huvudinriktningen att planerna ska utgå från att förtäta och komplettera befintlig bebyggelse både i Västerås och i serviceorterna.

Förskolenämnden och Grundskolenämnden framför att strategin Bygg staden inåt är den strategi som mest påverkar nämndernas verksamhet. Det är svårt att hitta ytor för nya skolor och förskolor nära bostäderna. *Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden* framför att det är svårt att hitta ytor för gymnasieskolor i anslutning till busslinjer och i riktning mot centrum.

Tekniska nämnden framhåller vikten av platser för t ex rekreation, biologisk mångfald och trafikförsörjning behålls och utvecklas vid komplettering inom befintliga stadsdelar. *Mälarenergi Elnät AB* framför att elnätet behöver förstärkas och förändras för att möta bebyggelseutvecklingen. *Turistföreningen* skriver ”var återhållsam med förtätning av centrala staden, beakta att ju fler människor, ju större behov av grönytor och rekreationsplatser”.

I de totala yttranden som kommit från *enskilda personer* framförs åsikter både för och emot förtätning. ”På Gideonsberg/Nordanby finns en hel del gräsmattor och döytor som kan bebyggas”. ”Det kan byggas utan att skada naturen”. ”Bygg inte på Jakobsbergsplatsen”. ”Spara grönområden och skapa nya i staden”. ”Det finns enorma förtätningssamhälligheter i Västerås”. ”Förtätning är ett verktyg som måste användas med förstånd”.

Kommentar: Strategin ”Bygg staden inåt” etablerades i Översiktsplan för utveckling av Västerås tätort, som antogs 2004. Utgångspunkten var att vi därigenom tar vara på de kvaliteter som finns i Västerås tätort - att det är nära till centrum, till arbetsplatser, till naturen och till Mälaren. Vi utnyttjar också de kvaliteter som redan finns i form av service, fritidsanläggningar och mötesplatser liksom redan gjorda investeringar i vatten, avlopp, värme, vägnät och kollektivtrafik.

Utgångspunkterna är fortfarande desamma – att de kvaliteter som finns i staden idag ska tas tillvara och utvecklas. En växande befolkning innebär dock behov av fler attraktiva offentliga miljöer, bra parker, lekplatser, service, skolor och förskolor dvs allt som kännetecknar en väl fungerande stad. I översiktsplanen föreslås därför fördjupade studier av hur strategin ”Bygg staden inåt” ska tillämpas och hur omfattande komplettering som är möjlig med bibehållande av de kvaliteter som kännetecknar Västerås tätort. Vi behöver bättre kunskaper om vilka ytor som behövs för t ex kommunal service som skolor och förskolor samt vilka investeringar som behövs i tekniska system. Idag råder brist på park- och grönområden i delar av staden. Vi behöver tydliggöra behovet av gröna områden, områden för lek och idrott mm. Djupare kunskaper om hur många arbetstillfällen befolkningsökningen motsvarar behövs liksom kunskap om näringslivets behov av mark och lokaler.

Gällande och pågående översiktliga planer inom de centralt belägna förnyelseområdena Kungsängen, Kopparlunden och Ängsgärdet medger minst 4000 bostäder. Pågående detaljplaner inom Västerås tätort omfattar nära 6000 bostäder (maj 2017). Planansökningar finns för ytterligare nära 4000 bostäder (maj 2017). Den stadsutveckling som pågår inom den redan byggda staden kommer med andra ord att fortsätta de närmaste åren. Med hänvisning till ovanstående föreslås att strategin ”Bygg staden inåt” ska fortsätta att gälla. Innebörden av strategin liksom texterna som beskriver vad strategin kan innebära har bearbetats för att klargöra att inriktningen är att stadsutveckling genom omvandling av t ex äldre industriområden och överstora gaturum liksom kompletteringar på ”överblivna” och dåligt utnyttjade

ytor fortsätter de närmaste åren. Vid all förnyelse och komplettering ska inriktningen vara en bra blandning av nya bostäder, arbetsplatser, skolor, mötesplatser och gröna områden.

Strategin tar inte ställning till bebyggelsens utformning, höjd mm. Detta prövas i kommande detaljplanläggning. Det stadsbyggnadsprogram som föreslås ska vara ett stöd i den kvalitativa stadsutvecklingen vid bland annat detaljplanering, bygglovprövning och markanvisning och ge alla aktörer en gemensam plattform för det fortsatta arbetet.

I flera av remissvaren föreslås att nya områden i stadens utkant ska öppnas upp, varvid bland annat Sättra nämns. Sättra är i gällande översiktsplan utpekad som ett framtida bebyggelseområde. Hur Sättraområdet kan utvecklas till en ny stadsdel studeras i pågående arbete med en fördjupning av översiktsplanen för Sättraområdet.

Den reviderade översiktsplanen föreslår inga nya större områden för bebyggelse. Bebyggelsestrukturen på längre sikt förutsätts ta sin utgångspunkt i översiktsplanens strategier för hållbar utveckling. Bedömningen har gjorts att inför ett ställningstagande till hur stadens bebyggelse ska utvecklas på längre sikt finns behov av att ta fram och bedöma olika scenarios för hur en framtida hållbar bebyggelsestruktur kan se ut. Först sedan kompletteringsstrategin samt studien om framtida stadsutveckling tagits fram kan vi dra slutsatser om i vilka riktningar staden ska växa och vilka möjligheter till fortsatt stadsutveckling inom den redan byggda staden som finns. Dessa utredningar blir en del i det rullande översiktsplanearbetet och underlag för kommande ställningstaganden.

En handlingsplan för näringslivets behov av mark och lokaler kommer att tas fram enligt uppdrag i kommunstyrelsen 2017-05-31. Denna blir ett viktigt underlag för både kompletteringsstrategin och när förslag till fortsatt stadsutbyggnad ska studeras.

Övriga strategier

Mälarenergi Elnät AB saknar en strategi för infrastruktur (avseende el, värme, VA, fiber), vilken bör innefatta god framförhållning och planering.

Vafab Miljö tycker att avfallshanteringen fått en undanskymd plats och noterar att den inte omnämns i strategierna för hållbar utveckling.

Vänsterpartiet anser att "Kulturliv ger attraktivitet" behöver skrivas om helt och har förslag till ny text.

Region Västmanland anser att strategin "Kollektivtrafiken som ryggrad" bör utvecklas för att väga tyngre och bättre matcha det som skrivs om kollektivtrafiken i övriga dokument och översiktsplanen som helhet.

Övriga synpunkter innebär förslag till förändringar/kompletteringar i främst under rubriken "Det innebär t ex" i de olika strategierna.

Kommentar: Strategin "Resurs- och klimatanpassning" har ändrats till "Resurs-hushållning och klimatanpassning" och kompletterats avseende hushållning med gemensam infrastruktur och hållbar avfallshantering.

Beskrivningen till strategin "Kulturliv ger attraktivitet" har omarbetats och kompletterats med fler Det innebär t ex-satser.

Beskrivningen till "Kollektivtrafiken som ryggrad" har utvecklats och kompletterats med fler Det innebär t ex-satser.

I övriga strategier har justeringar och kompletteringar gjorts i såväl de beskrivande texterna som Det innebär t ex-satserna.

Serviceorter och landsbygd

Serviceorternas betydelse för bostadsförsörjningen lyfts i flera yttranden.

Centerpartiet anser att en mer positiv hållning till byggande på landsbygden måste införas och att huvuddelen av de bostäder som behövs måste byggas utanför tätorten Västerås. Centerpartiet är positivt till fortsatt byggnation i serviceorterna liksom till att få till olika typer av bebyggelse i övriga småorter i kommunen. Vidare vill man underlätta mindre byggprojekt på landsbygden genom att höja gränsen för detaljplan till 10 hus i en sammanhängande grupp. "Däremot måste vi vara försiktiga med att ta redan existerande god åkermark för byggnation."

Kristdemokraterna vill att ortsanalyserna av alla serviceorter snabbas på och ser positivt på att bebyggelsen centreras till serviceorterna. "Vi anser dock att vi ska vara försiktiga med att bygga nya mindre huskonstellationer lite här och var utanför tätbebyggelse. Det kommer att ta resurser från medborgarnas gemensamma resurser." Svanå anser man ska kunna utvecklas till en by för barnfamiljer.

Vänsterpartiet anser att inriktningen mot förtätning och kompletteringsbebyggelse bör råda även i serviceorterna, som är mycket glest och lågt bebyggda. Formuleringen om att ny bebyggelse i anslutning till serviceorterna ska ses som ett väsentligt samhällsintresse befarar man ska leda till alltför många avsteg från grundprincipen om markanvändning, där andra samhällsintressen måste kunna väga tyngre än utbyggnad av bostäder (exempel matförsörjning, naturvärden). Man vänder sig starkt emot begreppet "brukningsvärd skogsmark" i riktlinjen om att inte bygga på brukningsvärd jord- och skogsbruksmark. "Vi måste bevara skog för biologisk mångfald, för rekreationssyften och för klimatets skull för att nämna några anledningar".

Liberalerna önskar en större satsning på serviceorterna. Bygg ut Gäddeholm som blir en ny serviceort.

Moderaterna förordar också bebyggelse i anslutning till befintliga serviceorter.

LRF:s generella ståndpunkt är att det är direkt olämpligt att planlägga värdefull och skyddsvärd åkermark för bostadsändamål. Man förutsätter att en grundlig utredning genomförs varje gång ianspråktagande av brukningsvärd åkermark aktualiseras.

Miljö- och konsumentnämnden påpekar att det är viktigt att nya bostäder inte försvårar för jordbruksnäringen att bedriva sin verksamhet.

Trafikverket efterfrågar förtydliganden kring hur kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik kan utvecklas till och från serviceorterna.

Region Västmanland anser att riktlinjerna för landsbygd och serviceorter bör kompletteras med text om kollektivtrafik.

Kommentar: Översiktsplanen har en positiv syn på byggande på landsbygden under förutsättning att bebyggelsen får en lämplig lokalisering och att husens utformning och placering anpassas till det omgivande landskapet. Utveckling av serviceorterna prioriteras. Komplettering av befintliga byar/grupper av hus föredras fram-

för spridd bebyggelse. Synpunkterna föranleder därför ingen ändring av inriktningen i stort.

De riktlinjer för byggande på landsbygden som tagits fram och godkänts av byggnadsnämnden har arbetats in i översiktsplanen. Det innebär t ex att mindre kompletteringar av befintliga byar/grupper av hus kan provas med förhandsbesked om inte detaljplan krävs av andra skäl. Några ytterligare lättnader i detaljplanekravet bedöms inte lämpliga, då detaljplanen reglerar gemensamma angelägenheter som är nödvändiga att lösa. Detaljplanen ger också en byggrätt som gäller till dess planen upphävs. Ett förhandsbesked måste nyttjas inom två år.

Texten har bearbetats och kompletterats för att tydliggöra sambanden mellan staden och en levande landsbygd, där utveckling av serviceorterna ökar landsbygdens vitalitet. Förutsättningarna att ta brukningsvärd jordbruksmark och skogsmark med natur- och friluftsvärden i anspråk har beskrivits tydligare liksom att ny bebyggelse inte får försvåra för befintlig jordbruksverksamhet. Utblicken mot 2050 har omarbetats. Gäddeholm, som enligt SCB:s definition nu är en tätort, betecknas serviceort, inte framtida serviceort. Strategin "Livskraftig landsbygd med starka serviceorter" har bearbetats för att lyfta vikten av väl fungerande kommunikationer. Ny riktlinje med text om kollektivtrafiken har formulerats.

Kollektivtrafik samt gång- och cykelvägar

Flera remissinstanser nämner vikten av väl fungerande kollektivtrafik samt att fotgängare och cyklister behöver prioriteras i den framtida stadsutvecklingen.

Region Västmanland anser att strategin "Kollektivtrafiken som ryggrad" behöver utvecklas. *Region Västmanland* anser även att ÖP bör vara tydligare kring att planeringen ska prioritera gång, cykel och kollektivtrafik.

Trafikverket saknar strategier för att hantera hur resandet med kollektivtrafik och cykel ska bibehålla eller öka sin marknadsandel med en ökad befolkningstillväxt.

Kommentar: Strategin "Kollektivtrafiken som ryggrad" har bearbetats för att ge en bredare syn på varför kollektivtrafik är viktigt att prioritera. Strategierna för kollektivtrafik samt gång- och cykel har även uppdaterats för att förtydliga att dessa trafikslag ska prioriteras i stadsplaneringen. Arbetet pågår med en utredning om framtidens kollektivtrafik tillsammans med *Region Västmanland*. Frågor om hur kollektivtrafiken ska utvecklas i takt med en växande befolkning kommer att hantearas i denna utredning. Slutsatser från denna studie får ses som en del i det rullande översiktsplanarbetet och underlag för kommande ställningstaganden.

Grönytor

Behovet av gröna områden tas upp i flera remissvar. *Tekniska nämnden* påpekar att det är viktigt att bibehålla och utveckla våra parker och grönområden och att tillskapa grönytor där de idag saknas. *Kristdemokraterna* framför att det är viktigt att invånarna alltid har nära till en grönyta och att nya tillskapas där det är brist. *Moderaterna* skriver "behåll Västerås gröna strukturer och parker".

Naturskyddsföreningen trycker på att det behövs båda nya grönytor och utveckling av befintliga och pekar på vikten av närhet till bostaden. En minskning av rekreativvärden nära bostaden kan påverka folkhälsan. Man befärar att gröna områden som inte har högt ekologiskt värde kommer att försvinna. *Turistföreningen* skriver "ju fler människor, ju större behov av grönytor".

Kommentar: Översiktsplanens utgångspunkt är att grönska är en självklarhet i en stadsmiljö som är hållbar och hälsosam. Översiktsplanen belyser den gröna infrastrukturens värde för såväl rekreation som växt- och djurliv samt ekosystemtjänster. Underlag för bedömning av tillgången till gröna ytor och grönytornas värde i dessa avseenden kommer att finnas i Grönstrukturplanen, som förutom Västerås tätort även beskriver och värderar de gröna områdena i serviceorterna. Arbetet med översynen av grönstrukturplanen är i sin slutfas och ett förslag till ny grönstrukturplan beräknas kunna skickas ut för samråd under hösten 2017. Översiktsplanen kommer att kompletteras med riktlinjer för gröna värden från den nya Grönstrukturplanen.

Texten har kompletterats så att det tydligt framgår att vid all förnyelse och komplettering ska inriktningen vara att en bra blandning av nya bostäder, arbetsplatser, skolor, mötesplatser och gröna områden ska uppnås. I den kompletteringsstrategi som ska tas fram kommer behovet av gröna ytor, områden för lek och idrott mm att tydliggöras och de konflikter som kan finnas mellan olika markanspråk att belysas. Strategin ”Grön och blå identitet” har kompletterats avseende de gröna områdenas betydelse för klimatanpassning.

HANTERING AV HÅLLBARHETSBEDÖMNINGEN

Hållbarhetsbedömningen, inklusive miljöbedömning, har genomförts av Tyréns AB på uppdrag av Västerås stad. Bedömningen avser de delar av översiktsplanen som har ändrats. Den beskriver i vilken utsträckning planen förväntas medverka till eller motverka en utveckling som är hållbar ur ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt perspektiv. Den hållbarhetsbedömning som nu gjorts är en komplettering till ”Hållbarhetsbedömning” (2012) och fokuserar endast på att bedöma de delar av översiktsplanen som har ändrats. Rapporten bör därför läsas tillsammans med ”Hållbarhetsbedömning” (2012).

Den kompletterande hållbarhetsbedömningen är en del av översiktsplanens handlingar och har varit tillgänglig vid samrådet. De synpunkter som rör hållbarhetsbedömningen behandlas tillsammans med de synpunkter som rör planen.

Efter samrådet har den kompletterande hållbarhetsbedömningen bearbetats och kompletterats med hänsyn till inkomna synpunkter och de förändringar som gjorts i planen.

SAMLAD BEDÖMNING

Sammanfattningsvis konstateras att remissvaren inte innebär några erinringar mot den föreslagna planeringsinriktningen 230 000 invånare 2050, men i flera remissvar lyfts de utmaningar detta kommer att innebära med fler människor, fler bilar, mer påverkan på mark och vatten mm. Strategin ”Bygg staden inåt” ifrågasätts och diskuteras i flera remissvar. Flera förslag till kompletteringar och förtydliganden av planens innehåll finns i remissvaren.

Efter samrådet har planen bearbetats med hänsyn till inkomna yttranden. Planens huvudinriktning, att vi ska ha planeringsberedskap för en befolkningsökning som motsvarar 230 000 invånare 2050, ligger fast.

Strategin ”Bygg staden inåt” ska fortsätta att gälla. Innebörden av strategin liksom texterna som beskriver vad strategin kan innebära har bearbetats för att klargöra att inriktningen är att stadsutveckling genom omvandling av tidigare äldre industriområden och överstora gatuum likasom kompletteringar på ”överblivna” och dåligt utnyttjade ytor fortsätter de

närmaste åren. Vid all förnyelse och komplettering ska inriktningen vara en bra blandning av nya bostäder, arbetsplatser, skolor, mötesplatser och gröna områden. Inför ett ställningstagande till bebyggelseutveckling på längre sikt finns behov av att ta fram och bedöma olika scenarios för hur en framtida hållbar bebyggelsestruktur kan se ut.

Samtliga dokument har setts över med hänsyn till de förslag till kompletteringar och förtydliganden finns i många remissvar. I samtliga dokument har ändringar av redaktionell karaktär gjorts.

Med de ändringar som gjorts efter samrådet bedöms den reviderade översiktsplanen kunna ställas ut för granskning.

Västerås i augusti 2017

Håkan Svärd
Stadsledningskontoret

Ingrid Legrell Crona
Stadsbyggnadsförvaltningen

VÄSTERÅS ÖVERSIKTSPLAN 2026

med utblick mot 2050

- Reviderad augusti 2017 –

**Sammanställning av synpunkter framförda
under samrådet 2017-02-13 – 2017-04-13
med kommentarer och ställningstaganden**

INKOMNA SYNPUNKTER

STATLIGA OCH REGIONALA ORGAN

Länsstyrelsen
Försvarsmakten
Havs- och vattenmyndigheten
Jordbruksverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Post- och telestyrelsen
Sveriges geologiska undersökning
Sjöfartsverket
Skogsstyrelsen
Strålsäkerhetsmyndigheten
Svenska kraftnät
Statens geotekniska institut
Trafikverket
Hallstahammars kommun (remiss från länsstyrelsen)
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Luftfartsverket
Region Västmanland
Västmanlands läns museum
Westmannastiftelsen
Polismyndigheten

GRANNKOMMUNER

Arboga kommun
Enköpings kommun
Eskilstuna kommun
Fagersta kommun
Hallstahammars kommun
Köpings kommun
Strängnäs kommun

KOMMUNALA NÄMNDER, STYRELSE och BOLAG

Byggnadsnämnden
Fastighetsnämnden
Förskolenämnden
Grundskolenämnden
Individ- och familjenämnden
Kulturnämnden
Miljö- och konsumentnämnden
Nämnden för idrott och friluftsliv
Nämnden för personer med funktionsnedsättning
Skultuna kommunalnämnd
Styrelsen för vård och omsorg
Tekniska nämnden
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Äldrenämnden
Mälarenergi Elnät AB
Mälarenergi AB, AO Vatten
Vafab Miljö kommunalförbund

POLITISKA PARTIER

Centerpartiet
Kristdemokraterna
Liberalerna
Miljöpartiet
Moderaterna
Socialdemokraterna, centrala S-föreningen
Vänsterpartiet

ORGANISATIONER, FÖRENINGAR MM

LRF Västerås
Naturskyddsföreningen
Turistföreningen
SPF Seniorerna Hamre
Svensk Handel
Svenska kyrkan
Svenska Tivoliägares Förening

FÖRETAG, BYGGHERRAR mm

Kungsleden Finnslätten AB

SYNPUNKTER FRÅN ENSKILDA PERSONER

STATLIGA OCH REGIONALA ORGAN

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har gett centrala verk och förvaltningsmyndigheter möjlighet att yttra sig över planförslaget. Dessa svar har delvis integrerats i länsstyrelsens yttrande, men också bifogats och redovisas därför också separat tillsammans med övriga yttranden från statliga och regionala organ. Länsstyrelsens yttrande bifogas i sin helhet (Bil 2).

Länsstyrelsen framför att översiktsplanen tydligt beskriver vilka regionala, storregionala och internationella stråk och förbindelser inom de olika trafikslagen som Västerås stad prioriterar fram till 2050. Dessa åtgärder stämmer väl överens med länstransportplanen för perioden 2014-2025. Länsstyrelsen ser inte hur planen i övrigt relaterar till regionala och storregionala mål och program som Trafikförsörjningsprogrammet för kollektivtrafik för Västmanlands län daterat 2015, insatsområdena och de regionala målen i länets regionala utvecklingsprogram 2014-2020, Mångfaldsdriven tillväxt, En bättre Sits storregionala systemanalys från 2016 eller de reviderade befolkningsframskrivningarna för östra Mellansverige 2010-2050.

Stamnätsanläggningar bör redovisas på karta. Riktlinjer för planering invid stamnätsledning bör finnas.

Länsstyrelsen efterlyser ett resonemang om hur grönstrukturplanen, balanseringsprincipen, miljöprogrammet, parkplanen etc förhåller sig till varandra.

Kommunens bevarandeprogram för landsbygden och för Västerås stad är i delar inaktuella och skulle behöva uppdateras.

Kulturmiljöredovisningen i Allmänna intressen kan kompletteras med översiktlig information om miljöer som är skyddade enligt kulturmiljölagen; fornlämningar, kyrkor och byggnadsminnen.

Länsstyrelsen anser att det i översiktsplanen bör ingå en översiktlig redovisning av geotekniska förutsättningar och geotekniska risker eftersom dessa kan vara styrande för strategiska val av lämplig markanvändning.

Kommunens resonemang och vägledning kring hur riksintresseområden för kulturmiljövård ska tillgodoses bör utvecklas.

Riksintressetexten rörande totalförsvaret bör kompletteras med att Västerås berörs av ett Ö-område (övriga influensområden).

Länsstyrelsen lyfter också att flertalet av de områden som pekas ut för fler bostäder och verksamheter ligger i anslutning till utpekade riksintressen för kommunikationer och att exploatering inte för påverka möjligheten till drift och underhåll eller utveckling enligt framtida behov.

Kommentar: Kapitlet Västerås i regionen har kompletterats med en text som beskriver att kommunens mål och inriktning rörande god livsmiljö, dynamiskt näringsliv, effektiva kommunikationer, hållbar energianvändning, attraktiva miljöer och upplevelser harmoniserar väl med målen i det regionala utvecklingsprogrammet liksom med mål och ambitioner som uttrycks i andra regionala

planer och program. Texten om naturmiljöer och kulturmiljöer i bilagan Allmänna intressen har omarbetats och kompletterats i enlighet med länsstyrelsens synpunkter. Kulturmiljöunderlag för staden och landsbygden ses successivt över. Ett samarbetsprojekt med länsstyrelsen och Västmanlands länsmuseum har precis påbörjats i syfte att uppdatera och ta fram nytt kulturmiljöunderlag för innerstaden. I pågående arbeten med Orts- och stadsdelsanalyser ses äldre kulturmiljöunderlag över och nytt tas fram.

Frågan om hur riksintresseanspråken för kulturmiljövård ska tillgodoses hantearas enligt stadens mening lämpligen i samband med detaljplanläggning eller annan tillståndsprövning. För att detta ska vara möjligt är det viktigt att beskrivningarna av riksintresseområdena är relevanta och begripliga. Västerås stad är därför mycket positiva till länsstyrelsens nu påbörjade arbete, vars syfte är att ta reda på om riksintresseområdena är aktuella, dvs att värdena som pekats ut finns kvar, att värdetexten för området är relevant och att texten är begriplig. Västerås stad uppskattar också att arbetet kommer att ske i dialog med berörda kommuner.

Tillgängligt planeringsunderlag rörande erosion och skred beskrivs i avsnittet klimat, miljö, hälsa och säkerhet. Stamnåtsanläggningar redovisas på kartan i den webbaserade karttjänsten som utgör en del av planen. Riksintressetexten rörande totalförsvaret har kompletterats.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra. Texten angående riksintressen för totalförsvarets militära del kan kompletteras med en text där det anges att Västerås berörs av ett Ö-område (övriga influensområden).

Under avsnittet om vindkraft bör tilläggas att hela landets yta är samrådsområde för objekt högre än 20 m utanför, och högre än 45 m inom, sammanhållen bebyggelse. Det innebär att alla ärenden avseende höga objekt måste skickas på remiss till Försvarsmakten.

Kommentar: Texten har kompletterats med Ö-område. Av riktlinjerna framgår att höga objekt ska skickas på remiss till Försvarsmakten.

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten avstår från att yttra sig.

Jordbruksverket

Jordbruksverket har inte möjlighet att lämna några synpunkter.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

MSB anser att det är viktigt att översiktsplanen är vägledande för de riskanalyser som kommunen avser att använda sig av inför beslut, men också vara vägledande när det gäller riskvärderingsprinciperna som ska gälla i kommunen vid sådana beslut.

Kommentar: Synpunkterna föranleder ingen ändring av förslaget.

Post- och telestyrelsen

Post och telestyrelsen påpekar att uppförande av vindkraftverk kan påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt. Vid etablering av vindkraftverk rekommenderas att man tar hänsyn till detta.

menderar PTS därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda.

Kommentar: I Västerås kommun är vindkraften inte särskilt utbyggd. Mälarenergi har utrett förutsättningarna för etablering av vindkraft varvid konstaterats att förutsättningarna är mycket begränsade med hänsyn till vindförhållandena. Om förutsättningarna för vindkraft förändras ska en särskild vindkraftutredning göras och riktlinjer för vindkraftutbyggnad tas fram. PTS synpunkter vidareförmedlas till berörda.

Sveriges geologiska undersökning

SGU har inga synpunkter i ärendet.

Sjöfartsverket

Något om hur det pågående projektet för att öka kapaciteten på den maritima infrastrukturen i Mälaren påverkar Västerås hamn som transportnav bör nämnas redan i sammanfattningen.

Kommentar: Hur Västerås hamn berörs av det pågående arbetet med att förbättra mälarsjöfarten går att läsa i kapitlet "Västerås i regionen".

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har inga synpunkter.

Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten skriver angående hälsobesvär av elektromagnetiska fält att det inte finns vetenskapligt stöd för elkänslighet orsakas av radiofrekventa fält. För nya elektriska anläggningar bör man redan vid planeringen beakta teknikval och placering för att sträva mot att barn inte exponeras för magnetfält i onödan. Det finns särskild anledning att planera barns utemiljöer så att direkt UV-strålning från solen begränsas.

Kommentar: Texten om elkänslighet har utgått. Riktlinjerna behandlar elektromagnetiska fält. Texten och riktlinjerna under rubriken Elektromagnetiska fält i avsnittet Klimat, miljö, hälsa och säkerhet i bilagan Allmänna intressen har kompletterats rörande UV-strålning och barns utemiljö.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät önskar att Västerås stad tar motsvarande hänsyn vid planering av ny bebyggelse invid befintliga och planerade stamnätsledningar som Svenska kraftnät gör vid byggnation av nya ledningar och beskriver gällande säkerhetsavstånd och behov av beräkningar av magnetfält. Svenska kraftnät önskar att översiktsplanen uppdateras med riktlinjer för planering invid stamnätsledningar samt att befintliga stamnätsanläggningar redovisas i översiktsplanen.

Kommentar: Befintliga stamnätsanläggningar redovisas på kartan i den webbaserade karttjänsten. Riktlinjerna behandlar elektromagnetiska fält. Svenska kraftnäts magnetfältspolicy redovisas i texten.

Statens geotekniska institut

SGI önskar en komplettering med en samlad redovisning av geotekniska riskområden (översvämning, erosion, ras och skred) eftersom tidig kännedom om riskfaktorer är viktiga utgångspunkter vid strategiska val av lämplig markanvändning.

Kommentar: Riskerna för ras och skred finns beskrivna i Västerås stads risk- och sårbarhetsanalys. I denna finns också kartunderlag liksom i stadens digitala kartportal. Texten i bilagan Allmänna intressen hänvisar till detta. Synpunkterna föranleder inga ytterligare ändringar.

Trafikverket

Övergripande synpunkter

Trafikverket anser att det är viktigt att Västerås stad och Trafikverket har en fortsatt aktiv dialog vad gäller transportsystemet och att detta blir en grund för samarbete och gemensamma ansträngningar för en hållbar utveckling.

Trafikverket konstaterar att ambitionen i den reviderade översiktsplanen är att ”bygga staden inåt” och att översiktsplanen ska stödja utvecklingen av hållbara kommunikationer till och inom Västerås. Trafikverket ser positivt på inriktningen och att den befolkningstillväxt som planen beskriver ska hanteras genom en förtätning och ökad andel gång- cykel och kollektivtrafik. Det blir av denna anledning viktigt att gång- och cykeltrafiken samt kollektivtrafiken ges optimala förutsättningar vad gäller tillgänglighet och framkomlighet för att de ska kunna öka sina marknadsandelar. Att ta fram en förstudie över hur kollektivtrafiken kan se ut i ett framtida Västerås anser Trafikverket är ett bra initiativ då det visar en vilja att förbättra för kollektivtrafiken och därmed det hållbara resandet.

Trafikverket anser att det är positivt att kommunen beställt en hållbarhetsbedömning som beskriver i vilken utsträckning planen förväntas medverka/motverka till en hållbar utveckling. Hållbarhetsbedömningen lyfter många viktiga frågor och synpunkter och den pekar på flera möjliga negativa konsekvenser av förslaget till reviderad översiktsplan. Bland annat pekar man på att planförslaget saknar strategier för att hantera hur resandet med kollektivtrafik och cykel ska bibehålla eller öka sin marknadsandel med en ökad befolkningstillväxt. Trafikverket saknar information om hur Västerås stad tänker ta hänsyn till hållbarhetsbedömningen och dess synpunkter, kommer några revideringar av översiktsplanen att göras? Det är viktigt att hållbarhetsfrågorna integreras i planeringen.

Utvecklingsområden för bostäder och verksamheter

Trafikverket ser positivt på kommunens ambition gällande förtätning av staden samt utvecklingen av serviceorterna så att de kan utveckla både kommersiell och offentlig service. I samband med förtätning av staden och utbyggnaden av serviceorterna behöver de olika stadsdelarna och serviceorterna erhålla och behålla nödvändiga servicefunktioner så att närheten till service innebär att behovet av biltrafik minskar. Det är viktigt att skapa bra förutsättningar för gång, cykel och kollektivtrafik från serviceorterna in till tätorten får att skapa möjligheter för ett hållbart resande med minskad biltrafik. Trafikverket saknar dock en tydligare beskrivning av hur de olika serviceorterna ska utvecklas och en riktlinje som tydliggör hur kollektivtrafik samt gång och cykel ska hanteras i serviceorterna. De vore önskvärt om kommunen i översiktsplanen kunde beskriva hur dessa frågor ska säkerställas vid fortsatt planläggning.

Den utveckling som planeras kommer att ha en påverkan på den statliga infrastrukturen med ökad trafik. Trafikverket anser att ett bra förhållningssätt är att ha en övergripande plan för hur kommunen önskar utveckla transportsystemet i framtiden. Det är viktigt att planera översiktligt istället för på detaljnivå. Västerås stads Trafikplan 2026 ska enligt översiktsplanen hantera planeringsprinciper för trafiken i Västerås. Vi ser att det är viktigt att Trafikverket och staden har en fortsatt tät dialog i frågor kopplat till utveckling i närheten av vår infrastruktur.

Riksintressen för kommunikationer

Trafikverket framför att riksintressekartan på sidan 32 (Bilagan allmänna intressen) med fördel kan tydliggöras med riksintresse hamn och flygplats. Stycket med ”Trafikslagans riksintressen” kan med fördel utvecklas. Vägar av riksintresse utgörs inom Västerås kommun av väg E18 samt vägarna 56, 66, 537 och 540. På järnvägssidan utgör Mälarbanan, Sala-Oxelösund, Västerås C och Västerås Västra riksintressen. Trafikverket har även till uppgift att bevaka flygplatser som är av riksintresse. Stockholm/Västerås flygplats är utpekad som riksintresse.

Västerås Hamn och Mälarfarleden utgör riksintresse för sjöfart. Västerås stad har pekat ut att det kan finnas anledning att se över avgränsningarna runt riksintresset sjöfart med anledning av ny kunskap kring utvecklingen av hamnområdet och Hacksta. Trafikverket kommer tillsammans med Västerås stad att se över detta, det finns dock ingen tidsplan för detta arbete ännu.

Innan Trafikverket kan gå vidare med en järnvägsplan för ombyggnad av bangården vid Västerås C krävs det att objektet finns med i nationella planen för transportinfrastruktur.

Prioriterade relationer

Det kommer under våren 2017 att starta en åtgärdsvalsstudie för Mälarbanan mellan Örebro och Västerås.

Sträckan Eskilstuna – Västerås omnämns i översiktsplanen som ett viktigt stråk. Den åtgärdsvalsstudie som genomförts förordar en ny sträckning av järnvägen. När det gäller denna nya dragning hänvisar Trafikverket till framtida arbeten och utredningar. I nuvarande nationell plan för transportinfrastruktur finns inte någon åtgärd namngiven kopplat till järnvägen mellan Eskilstuna och Västerås. Inom En Bättre Sits har inte heller åtgärden prioriterats förrän efter 2030. Innan Trafikverket kan gå vidare med en järnvägsplan krävs det att objektet finns med i den nationella planen för transportinfrastruktur.

En åtgärdsvalsstudie är genomförd för Bergslagspendeln däremot finns det inte några beslut om åtgärder och det finns idag inte något objekt i nationella planen kopplat till denna järnväg.

Stråket Enköping-Uppsala pekas också ut som ett viktigt stråk för pendling. Enligt ”En Bättre Sits” är Arosstråket utpekad och där ser man behov efter 2030. Är det Arosstråket ni avser eller specifikt kopplingen mellan Enköping-Uppsala?

Trafikverket vill höja standarden och öka trafiksäkerheten på väg 56 mellan Kvikksund och Västjädra genom att bygga om vägen till en mötesfri landsväg. Framtagande av vägplan pågår.

När det gäller E18 mellan Köping - Västjädra så har det genomförts en åtgärdsvalsstudie och det pågår även framtagande av en vägplan för sträckan. Sträckan finns dock idag inte med som ett objekt i nationella planen för transportinfrastruktur.

Hjulstabron på väg 55, korsar Mälaren vid Hjulstaviken och är en viktig passage över Mälaren och därmed viktig för Mälarsjöfartens utveckling. En åtgärdsvalsstudie är genomförd och en vägplan pågår för Hjulstabron. Syftet är att kunna ersätta den gamla bron med en robustare lösning som även medger större fartyg. Åtgärden finns dock idag inte med som ett objekt i nationella planen för transportinfrastruktur.

Trafikverket leder en åtgärdsvalsstudie för stråket mellan Stockholm och Oslo. Flera parter samverkar i studien, som ska vara klar under 2017. Den möjlighetsstudie som pågår är Trafikverket inte inblandad i utan den drivs på initiativ av planupprättaren i Västmanland samt kommunerna längs stråket.

Byggnadsfria avstånd längs det allmänna vägnätet

Längs det allmänna vägnätet gäller ett s.k. byggnadsfritt avstånd på tolv meter. Länsstyrelsen har fattat beslut om utökat byggnadsfritt avstånd till 50 meter för E18, och 30 meter för väg 56 och 66. Det byggnadsfria avståndet innebär inte ett absolut byggnadsförbud. Inom denna zon krävs, om inte avsteg prövas genom upprättande av detaljplan eller i ett bygglov, Länsstyrelsens tillstånd för uppförande av ny byggnad, tillbyggnad eller annan anläggning.

Fortsatt arbete

Trafikverket ser fram emot det fortsatta samarbetet med samhällsutvecklingen inom Västerås kommun. Dels genom det fortsatta arbetet med den kommunövertyckande översiktsplanen och kommande detaljplaner men även i andra sammanhang och tidiga skeden kopplat till infrastrukturutvecklingen i kommunen. Vi ser utmaningar och behov av tät dialog kopplat till E18 och framtida exploateringar i dess närhet samt med utvecklingen av järnvägen genom Västerås och bebyggelseplaneringen i dess närhet. Vi ser också ett fortsatt behov av samverkan kring åtgärderna kopplade till Mälarenleden och dess framtida utveckling.

Trafikverket diskuterar vidare frågor som rör trafikhållaransvar, nationella och regionala infrastrukturplaner samt miljö- och riskfaktorer.

Kommentar: Trafikverket berör i sitt yttrande flera övergripande frågor som handlar om strategierna för en framtida hållbar utveckling. För kommentarer kring detta hänvisas till kommentarerna i samrådsredogörelsen.

Trafikplanen – och översiktsplanen - utgår från en prioritering av trafikslagen där gående, cyklister och kollektivtrafik prioriteras framför biltrafik. Prioriteringen ger förutsättningar att andelen cykel och kollektivtrafik ökar. Arbetet pågår även med en utredning om framtidens kollektivtrafik tillsammans med Region Västmanland. Frågor om hur kollektivtrafiken ska utvecklas i takt med en växande befolkning kommer att hanteras i denna utredning. Slutsatser från denna studie får ses som en del i det rullande översiktsplanarbetet. Trafikverket

saknar mer detaljerad info om orternas utveckling och hur kollektivtrafik och gång- och cykelkommunikation ska hanteras till och från serviceorterna. Översiktsplanen pekar i strategierna på att dessa frågor är viktiga för serviceorternas och landsbygdens utveckling. Att detta är prioriterat finns även bland annat beskrivet i Handlingsplan för ökad och säker gång- och cykeltrafik. Översiktsplanen nämner även att kommunikationer är viktiga frågor att arbeta vidare med i kommande arbete med ortsanalyser.

Texten rörande järnvägen mellan Kvicksund och Dingtuna har korrigerats. På kartan visas den järnvägskorridor som visas i åtgärdsvalstudien. Staden ser fram emot ett fortsatt samarbete kring precisering av järnvägens läge.

Texten om Oslo – Stockholm har bearbetats och kompletterats med information om Trafikverkets pågående åtgärdsvalsstudie.

Riktlinjerna i bilagan Allmänna intressen har kompletterats med byggnadsfria avstånd längs det allmänna vägnätet.

Trafikverkets kommentar angående kartan som visar trafikslagets riksintressen förstår vi inte. Texten rörande riksintressen har kompletterats.

I övrigt föranleder inte Trafikverkets synpunkter några ändringar.

Hallstahammars kommun – mark- och vattenanvändning som angår två eller fler kommuner

Hallstahammars kommun konstaterar att gemensamma intressen med Västerås stad finns i följande frågor; användning av mark för infrastruktur, eventuell kommande reservvattentäkt, användning av mark för vindkraft samt användning av mark för att utveckla friluftslivet. Hallstahammar lyfter vikten av att E18 får bättre standard mellan Västjädra och Köping samt att anslutningsvägar till Rv 56 görs säkra. Cykelvägarna mellan kommunerna behöver utvecklas. Elcyklar gör att det avstånd som anses möjligt att pendla med cykel ökar. Hallstahammar ser gärna samverkan med Västerås när det gäller kommande reservvattentäkt liksom utbyggnad av vindkraft. Det finns möjligheter att utveckla turismen och turistnäringen mellan kommunerna. Bruksleden är ett bra exempel på en led som är viktig för att utveckla friluftslivet i båda kommunerna. Hallstahammars kommun har även skrivit ett yttrande direkt till Västerås stad, vilket redovisas under rubriken Grannkommuner.

Kommentar: Frågan om samarbete kring framtida reservvattentäkt överlämnas till Mälarenergi för kännedom. Övriga frågor som Hallstahammar lyfter är redan omhändertagna i planen och föranleder inga ändringar. Staden ser positivt på ett fortsatt samarbete mellan kommunerna inom de nämnda områdena.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har inga synpunkter.

Länsstyrelsen i Uppsala län avstår från att yttra sig

Luftfartsverket

LFV har som sakägare av CNS-utrustning inget att erinra mot översiktsplanen. Detta yttrande gäller på utfärdandedatum. LFV förbehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS-utrustning förändras, eller om ny CNS-utrustning etableras i hindrets närhet.

Kommentar: Yttrandet föranleder inga ändringar.

Region Västmanland

Syftet med revideringen är bra. I och med att Västerås växer så kraftigt blir det ännu viktigare att planeringen av kollektivtrafiken är integrerad i stadsbyggandet. En större befolkningstillväxt ger bättre underlag för att fortsätta utveckla cykel, gång och kollektiva transporter både lokalt och regionalt. Arbetspendlingen är redan omfattande till och från närliggande kommuner. En långsiktigt hållbar utveckling förutsätter att andelen resor med kollektiva kommunikationer ökar. Målet är att flytta över resor från bil till attraktiva och hållbara alternativ.

Strategierna

Kollektivtrafiken finns med i så gott som samtliga strategier, och anses vara viktig för Västerås utveckling. Strategin på sida 23 "Kollektivtrafiken som ryggrad" bör utvecklas för att väga tyngre och bättre matcha det som skrivs om kollektivtrafiken i övriga strategier och översiktsplanen som helhet. I sista stycket på sida 18 finns bra formuleringar om hur transportsystemet bör utvecklas som skulle kunna synliggöras i själva strategin på sida 23. Till exempel våga prioritera ner bilen, planeringen ska prioritera gång, cykel och kollektivtrafik etc. Västerås stads ambition är att följa upp strategier och riktlinjer, därför är det viktigt att strategierna och riktlinjerna har tydligt och relevant innehåll. Det är viktigt att i detta tidiga och övergripande skede ta hänsyn till kollektivtrafikens framtida behov så att utvecklingen av kollektivtrafiken kan fortsätta – framtidens kollektivtrafik planeras idag!

Kollektivtrafikförvaltningen tycker att strategierna är bra men vi undrar hur de ska få genomslag i praktiken?

Serviceorter och landsbygd

Vi stödjer en satsning på serviceorterna. Sambanden mellan staden, serviceorter, mindre orter och landsbygd stärks genom utbyggnad av kollektivtrafik och cykelvägar. Därför bör riktlinjerna på sida 54 kompletteras med text om kollektivtrafik.

Västerås i regionen

Utvecklingen i Västerås är viktig för övriga Västmanland. Västerås är redan idag en viktig arbetsmarknad och studieort för hela länet, vilket innebär att pendlingen in kan förväntas fortsätta öka. Redan idag är utrymmet på vägarna in mot Västerås begränsat vilket leder till köbildning där även kollektivtrafiken fastnar. Måste alla resor ner till Västerås resecentrum? Alternativet skulle kunna vara en lösning med noder längre ut för omstigning till ringled runt staden för snabbare resor till målpunkter/arbetsplatser/skolor.

Kartan på sida 30 – saknas Skinnskatteberg eller är det ett medvetet val att orten inte är med på kartan?

På sida 31 under rubriken "Regional infrastruktur" beskrivs visionen för 2026 och att ha en ändamålsenlig infrastruktur som knyter Västerås till sin omvärld. I andra stycket specificeras tider för kollektivtrafiken, t.e.c. maximalt 20 minuters resa till Eskilstuna eller Enköping. Att redan år 2026 ha så höga ambitioner gällande tider till Eskilstuna är inte rimligt utifrån rådande infrastrukturbegränsningar. Även till Örebro, Stockholm, Uppsala och Arlanda bedöms restiderna väl optimistiska redan år 2026.

Sida 32, avsnittet om ”Stråket Enköping-Uppsala” – Region Västmanland anser att det är viktigt att få en fungerande arbets- och studiependling mellan Västmanland och Uppland. Skrivningen kring valet av lösning behöver dock förändras så att det tydligt framgår att det är Västerås stads åsikt.

Övrigt

Kollektivtrafikförvaltningen vill vara med och diskutera kollektivtrafikens utveckling.

Kommentar: Strategierna har bearbetats med utgångspunkt från de synpunkter som framförts under samrådet bland annat från region Västmanland, se vidare kommentarerna i samrådsredogörelsen samt beskrivningen av bearbetning efter samråd.

Strategin ”Kollektivtrafiken som ryggrad” har bearbetats för att ge en bredare syn på varför kollektivtrafik är viktigt att prioritera. Strategierna för kollektivtrafik samt gång- och cykel har även uppdaterats för att förtydliga att dessa trafikslag ska prioriteras i stadsplaneringen. Ny riktlinje med text om kollektivtrafiken har formulerats.

Vi är medvetna om att de mål rörande restider till 2030 (inte 2026) som anges i planen är optimistiska. De är dock inte orimliga om rätt infrastrukturåtgärder vidtas.

Arbete pågår med en utredning om framtidens kollektivtrafik tillsammans med Region Västmanland. Frågor om hur kollektivtrafiken ska utvecklas i takt med en växande befolkning kommer att hanteras i denna utredning. Slutsatser från denna studie får ses som en del i det rullande översiktsplanarbetet. Vi ser med glädje fram emot att regionen bjuder in till samtal kring kollektivtrafikens utveckling i den mån det behövs utöver de samtal som redan förs.

Den regionala kartan har kompletterats med Skinnskatteberg.

Västmanlands läns museum

En översiktsplan är en avsiktsförklaring som visar hur kommunen anser att den fysiska miljön bör användas och utvecklas på kort och lång sikt. Kulturvärdena tillhör de allmänna intressena och ska behandlas i en översiktsplan. Landskapets och bebyggelsens kulturvärden kan i översiktsplanen tydliggöras och analyseras utifrån ett större sammanhang. Det ska i översiktsplanen även framgå hur kommunen avser att tillgodose riksintressena.

Länsmuseet anser att det är positivt att kommunen enligt översiktsplanen ska arbeta vidare med ortanalyser i samband med bebyggelseutveckling i serviceorter som Skultuna, Dingtuna, Barkarö, Irsta m.fl. I en ortsanalys kan platsers kulturmiljövärden belysas och hur ny bebyggelse på bästa sätt kan få samspela med befintlig.

Länsmuseet anser att relevanta utredningar och kunskapsunderlag som rör kulturhistorisk värdefull bebyggelse tar upp i översiktsplanen. Kulturmiljölagen nämns, dock inga hänvisningar till berörda kapitel och paragrafer. Det ses även som en brist att relevant lagstiftning i Plan- och bygglagen (PBL) som ligger till grund för hänsynsta-

gande av platser kulturvärden inte nämns; *hänsynskravet* PBL 2 kap. § 6, *underhåll- och varsamhetskravet* PBL 8 kap. § 14 och 17 och *förvanskningförbudet* PBL kap. 8 § 13.

Utredningen *Det byggda kulturarvet, 1959 och 1960-tal, Västerås tätort* (2004) beskrivs vara ett material som innehåller riktlinjer och ska utgöra ett underlag för planering och byggande inom Västerås tätort. Det anges att redaktionella ändringar har gjorts i text och kartor i samband med arbetet med översiktsplanen. Ett fel beträffande hänvisning till lagparagraf har till synes infunnit sig i den sista kategorin ”Mycket värdefulla områden enl. PBL 2 kap. § 6” i kategoriförklaringen för kartan på s. 13 i *Allmänna intressen, bilaga till Västerås översiktsplan 2026*. I utredningen anges förvanskningförbudet i lagparagrafen PBL 3 kap. § 12, vilket p.g.a. ändring i lagstiftningen idag motsvarar PBL 8 kap. § 13, alltså inte 2 kap. § 6 som det står i översiktsplanen.

Vidare anser Läns museet att de tre kategorierna ”Mycket värdefull bebyggelsemiljö”, ”Värdefull bebyggelsemiljö” och ”Mycket värdefulla områden enligt PBL 2 kap. § 6.” inte är helt ändamålsenligt formulerade för att tydligt visa kommunens ställningstagande kring kulturmiljöerna. Dels radas de tre ”klasserna” i kategoriförklaringen upp i en ologisk ordning, vilket skapar en otydlighet. Vidare upplevs formuleringen av de två högsta klasserna som oklar eftersom skillnaden mellan ”Mycket värdefull bebyggelsemiljö” och ”Mycket värdefulla områden enl. PBL 2 kap. § 6” är nästintill obefintliga beträffande formulering och eftersom samma riktlinjer, att förvanskningförbudet ska gälla, avser båda kategorierna.

En annan åsikt handlar om att det i översiktsplanerna ska framgå hur kommuner tänker tillgodose riksintressena. I *Västerås översiktsplan 2026 med utblick mot 2050* skrivs: ”översiktsplanens riktlinjer anger att hänsyn ska tas till kulturmiljövärdena vid lokalisering av ny bebyggelse eller vid annan ändring av markanvändningen. Riksintresset är därigenom tillgodosett.” Läns museet anser att resonemanget med fördel kan utvecklas och specificeras. Läns museet anser även att visioner och planer som lyfts fram i översiktsplanen, exempelvis särskilda områden som ska bebyggas eller förtätas, kan kopplas till riksintressena och redovisas i en analys. Denna koppling och analys gäller inte enbart för riksintressena utan efterlyses kring hur kommunens värdefulla kulturmiljöer i allmänhet påverkas av översiktsplanens intentioner. Något av denna typ av information finns dock med i bilagan *Kompletterande hållbarhetsbedömning*.

Läns museet anser även att en introducerande text kring Västerås kommuns kulturmiljöer innehållande en kort historik och presentation om vad som är specifikt och karaktärsskapande för kommunen kan finnas med i översiktsplanen. Där bör förutom kommunens riksintressen, även kommunens byggnadsminnen och vilka kyrkor och kyrkomiljöer som skyddas enligt Kulturmiljölagen presenteras, vilket i nuläget inte finns beskrivet.

Slutligen anser Läns museet att kulturmiljön och att bevara äldre bebyggelsemiljöer kan lyftas fram under avsnittet ”en tät och blandad stad” och rubriken ”riktlinjer”, s. 39 i *Västerås översiktsplan 2026 med utblick mot 2050*.

Kommentar: Beskrivningen av kulturmiljövärden i bilagan Allmänna intressen har kompletterats med en introducerande text med en kort historik och presentation om vad som är specifikt och karaktärsskapande.

Kartan som visar hänsynsområden för kulturmiljö i Västerås stadsbebyggelse har renodlats och visar Mycket värdefull respektive värdefull bebyggelsemiljö. Hänvisningen till paragrafer i PBL har tagits bort. Kulturmiljöunderlag för staden och landsbygden ses successivt över. Ett samarbetsprojekt med länsstyrelsen och Västmanlands läns museum har precis påbörjats i syfte att uppdatera och ta fram nytt kulturmiljöunderlag för innerstaden. I pågående arbeten med Orts- och stadsdelsanalyser ses äldre kulturmiljöunderlag över och nytt tas fram. Västerås har ett rikt kulturarv i byggnader, kvarter, parker, gator och torg. Av riktlinjerna i planen framgår att identitetsskapande byggnader, parker och andra miljöer ska visas respekt och ges en ökad betydelse när staden utvecklas och förändras. Den kompletteringsstrategi som ska tas fram kommer att ytterligare belysa hur de kvaliteter som kännetecknar Västerås tätort kan bibehållas när staden utvecklas.

Westmannastiftelsen

Westmannastiftelsen begränsar sig att kommentera de områden som berör Westmannastiftelsen direkt. Vi lämnade också ett remissvar till ursprungliga ÖP2026, en del av de synpunkterna återkommer här. För att upprätthålla struktur i vårt svar följer vi de 13 strategier som planen är uppbyggd kring.

Attraktiv regionstad: I den reviderade versionen adderar man för ytterligare 30 000 innevånare jmf förra plan, nu alltså 230 000 innevånare år 2050. Det är en mycket stor befolkningsökning och en stor utmaning för kommunen. Ängsöarkipelagen ligger centralt placerad i en stor och snabbt växande Mälardalsregion som också har många besökare i en globaliserad värld, i ett sådant sammanhang utgör Ängsö en stor tillgång för olika besökare som vi vet är mer intresserade av kultur och naturtillgångar än tätorten Västerås.

Kreativt näringsliv: Besöksnäringen har en mycket snabb tillväxt och Mälardalsregionen erbjuder fantastiska utvecklingsmöjligheter, här behövs satsningar inom utbildning, företagsutveckling och marknadsföring. Västerås kommun har aldrig jobbat aktivt med landsbygdsutveckling, här finns en näringslivsgren med stor utvecklingspotential. Bredbandutveckling är avgörande för näringsliv, samhällsfunktioner och privatlivet och det är anmärkningsvärt att det inte finns en gällande bredbandsstrategi i Västerås kommun.

Hälsa, välbefinnande och jämlika förutsättningar: Upplevelse av natur är viktig för individens välbefinnande, planen är alltför inriktad på den lilla och artificiella naturmiljö som de tätortsnära områdena kan erbjuda inklusive ofta överbefolkade Björnön, de stora friluftsområden som t.ex. Ängsö erbjuder det lugn och den upplevelse som är välbehövlig. Här behöver planen beskriva hur dessa stora områden skall bli tillgängliga för alla grupper i samhället. Områden som Ängsö erbjuder goda möjligheter för rehabilitering för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Kulturliv ger attraktivitet: Det unika kulturlandskap som finns på Ängsö beskriver en lång tidsperiod av den mänskliga utvecklingen i Mälardalen och skapandet av dess naturvärden och kan utgöra en bas för kunskap och utbildning.

Bostäder för alla: I avsnittet beskriver man behovet av olika boendeformer i såväl Västerås tätort som i serviceorterna, detta behov föreligger i allra högsta grad på landsbygden också.

Livskraftig landsbygd med starka serviceorter: Vi instämmer i behovet av att öka kollektivtrafiken på landsbygden. Man anger att skogsmark som har en tillväxt på mindre än en kbm per år skall kunna bebyggas, dessa marker som räknas som impediment är i regel våtmarker, myrar eller stenhällar, dvs mark som ofta är skyddsvärda.

Enkelt att gå och cykla: Positivt att man ser behovet av möjligheten att gå, cykla och åka kollektivt till rekreationsområden som tex Ängsö. Kollektivtrafik är inte bara till för arbets- och skolresor utan också för resor till tex naturreservat.

Kollektivtrafik som ryggrad: Kollektivtrafik är viktigt för en kommuns utveckling, där människor väljer att bo eller verka skall det om möjligt finnas kollektivtrafik. Detta finns det goda förutsättningar för i en geografiskt kompakt kommun som Västerås.

Levande innerstad: Man skriver att man bör förbättra sambanden mellan innerstaden och omkringliggande stadsdelar samt Mälarstranden. Sambanden med resten av kommunen behöver stärkas, tex bör Elbakajen vara porten ut i hela Mälararkipelagen.

Resurs och klimatanpassning: I planen beskrivs direkta fysiska hot som skyfall, torka mm. Översiktsplan som är en övergripande plan borde innehålla sådana frågor som lokal livsmedels och bränsleförsörjning.

Grön och blå identitet: Genomgående i materialet står det väldigt lite om cirkulär ekonomi, man skriver mer om avfall och deponi än om återvinning och lokala kretslopp. Ingenting om sambandet mellan landsbygdens ekotjänster åt tätorten. Mälaren beskrivs som något man åker på eller dricker, men lite om den marina miljön och den biologiska mångfalden i Mälaren.

Som avslutning kan sägas att textmaterialet var mycket omfattande och med påståenden och slutsatser utan källhänvisningar vilket gjorde det svårt att värdera materialet.

Kommentar: Strategierna liksom avsnittet om landsbygden har bearbetats med hänsyn till de synpunkter som framförts bland annat av Westmannastiftelsen, se kommentarerna i samrådsredogörelsen. Bland annat har behovet av kollektivtrafik till viktiga besöksmål samt jordbruksmarkens värde för lokal livsmedels- och energiförsörjning uppmärksammas.

Polismyndigheten

Det är önskvärt att man i all planering beaktar ett brottsförebyggande respektive ett trygghetsskapande perspektiv. Särskilt viktigt vid skapande av en ny boendemiljö, en effekt av förtätning kan vara att anonymiteten ökar.

Viktigt också att skapa miljöer där människor rör sig, inte bara platser där människor bor.

Viktigt också att beakta det brottsförebyggande respektive trygghetsskapande perspektivet vid all trafikplanering så att människor kan förflytta sig tryggt och säkert.

Kommentar: Synpunkterna överensstämmer med planens intentioner och beaktas i fortsatt planering.

GRANNKOMMUNER

Arboga kommun

Arboga kommun tycker att det är klokt att som Västerås ta planeringsmässig höjd för en ökande befolkning som hela regionen väntas bli berörd av.

Arboga kommun konstaterar att planeringsunderlag som tagits fram i ÖMS-arbetet visar att Östra Mellansverige står för nära hälften av Sveriges befolkning, sysselsättning och BNP och genererar upp till två tredjedelar av tillväxten i landet. Västerås stad poängterar att en breddad och fördjupad samverkan med grannkommunerna är en förutsättning för fortsatt utveckling. Vikten av en väl utvecklad regional infrastruktur har lyfts tydligare i planen vilket Arboga kommun välkomnar.

Kommentar: Staden ser positivt på den samsyn kring regionala utvecklingsfrågor som Arboga uttrycker.

Enköpings kommun

Enköping anser att Västerås stad har tagit fram ett genomarbetat och bra planförslag. Vi anser det särskilt viktigt att regional samverkan och behovet av regional infrastrukturplanering har förtydligats. Nedan följer synpunkter på planförslaget.

Regional infrastruktur

Satsningar på regional infrastruktur har fått en allt tydligare roll i planförslaget. Enköpings kommun uppmuntrar detta och särskilt att såväl dubbelriktad trafik runt Mälaren, Västerås-Enköping-Stockholm-Stängnäs-Eskilstuna-Västerås som Arosstråket med järnväg mellan Enköping och Uppsala lyfts som viktiga för *hela* regionen.

Vindkraft

På sidan 36 står det att "Enköpings kommun planeras uppförande av vindkraftverk öster om Sagån." Här vill vi förtydliga att detta är ett utpekat möjligt område för vindkraftsetablering i kommunens översiktsplan men är inte projekt som kommunen driver.

Kommentar: Staden ser positivt på den samsyn kring regionala utvecklingsfrågor som Enköping uttrycker. Texten om vindkraft i Enköpings kommun har utgått.

Eskilstuna

Eskilstuna kommun anser att planförslaget är väl utarbetat genom översiktsplanens 13 strategier som ska styra utvecklingen till att nå målen om ett hållbart och klimatsmart Västerås men även för den funktionella regionen.

Eskilstuna kommun noterar att arbetet med gemensam översiktsplan/utvecklingsplan för 4 Mälärstäder nämns som del att arbeta vidare med och är av största vikt för fortsatt utveckling. Det är positivt att den gemensamma strukturbilden för 4 M förankras brett.

Eskilstuna kommun håller för närvarande på med en aktualitetsprövning av vår kommunövergripande översiktsplan 2030. Västerås översiktsplan kommer fungera som gott diskussionsunderlag och inspiration för Eskilstuna kommuns kommande arbete.

Kommentar: Staden ser positivt på den samsyn kring regionala utvecklingsfrågor som Enköping uttrycker.

Fagersta kommun

1. Fagersta kommun ställer sig generellt sett positiv till den presenterade översiktsplanen med bilagor, samtliga märkta med "samrådshandling".
2. Det bör understrykas att den fortsatta utvecklingen av Västerås är avgörande för länet i sin helhet och förutsätter en fördjupad samverkan med länets övriga kommuner.
3. Person- och godsstråk;
 - a) All ny-, om – och tillbyggnad av infrastruktur måste ta hänsyn till det ökande flöde av människor som dagligen pendlar till och från sina arbeten i länet. Fagersta är en kommun där såväl in- som utpendlingen från/till Västerås har ytterst stor betydelse.
 - b) Det finns vid sidan av persontransporter dessutom ett starkt behov av ökad kapacitet och spårbärlighet för transporter av gods via Bergslagspendeln, inte minst med möjlighet för lossning av gods vid en framtida användning av hamnen i Västerås.

År 2026 kommer det all sannolikhet vara ett nytt mötesspår på plats längs Bergslagspendeln och det kommer i så fall att finnas möjligheter till halvtimmestrafik med tåg från Fagersta, sannolikt och önskvärt även med turer som fortsätter vidare mot Stockholm. Det är därför angeläget att det med långt perspektiv finns möjligheter för ökad kapacitet och spårutbyggnad genom Västerås för att kunna möta de framtida turmängderna, liksom spårdragning för gods till och från hamnen.
4. Bostadsförsörjningen i Västerås kan kompletteras med att bostäder byggs i länets övriga kommuner än Västerås och att man för dessa människor hittar lösningar som ligger linje med det som anges under punkt 2 och 3a.

Kommentar: Staden är positiv till samverkan kring gemensamma angelägenheter.

Hallstahammars kommun

Övergripande

Det är för Hallstahammars kommun viktigt att Västerås fortsätter att utvecklas i sin roll som en attraktiv regionstad med stort utbud av service, arbetsplatser, utbildning, kultur, idrott, evenemang och upplevelser. Hallstahammars kommun vill särskilt trycka på vikten av att Västerås fortsatt är och förblir en viktig nod i en expansiva Stockholm-Mälarenregionen. Den fortsatta expansionen av Västerås gynnar Hallstahammars fortsatta samlade utveckling.

Konkurrenskraft, tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling (ekonomisk, social och miljömässig) är ledord i arbetet med att skapa starka regioner. Det blir allt mer tydligt att regional logik, regional handlingskraft och regionalt ansvarstagande i många avseenden är centrala för en positiv utveckling för Hallstahammars kommun. Samverkan och långsiktighet i frågor som exempelvis infrastrukturens utbyggnad, bostadsbyggande, högre utbildning och forskning är viktiga förutsättningar för regional tillväxt

och utveckling. Regionerna är dessutom naturliga och nödvändiga för att klara och utveckla tunga samhällstjänster som sjukvård och kollektivtrafik.

Då Västerås och Hallstahammar är grannkommuner och ”delar” till viss del på naturresurser som till exempel angränsande skog, mark, vattendrag, vandringsleder är det en vinst i att bygga upp kunskap och mötas kring dessa värden. För att försäkra att framtidens utveckling anpassas med en långsiktig hållbarhet för naturens resurser. Både Hallstahammar och Västerås ska förbli hälsosamma kommuner att växa upp och verka i.

För Hallstahammars kommun är väl fungerande kommunikationer till och från Västerås av särskilt intresse. Varje dag rör sig ungefär 6000 personer mellan Hallstahammar och Västerås. Mer än åttio procent av resorna sker med bil. Tillgängligheten med tåg, buss och bil är avgörande framgångsfaktorer.

Arbetspendling 2015, antal personer

Hallstahammar-Västerås: 2 320

Västerås-Hallstahammar: 880

Gymnasiependling 2016, antal personer

Hallstahammar-Västerås: 500

Vägar

E18 passerar både Hallstahammar och Västerås kommun. För att öka säkerheten och framkomligheten är det angeläget att vägen snarast byggs ut till motorväg med fyra körfält även på delen Köping-Västjädra, speciellt med hänsyn till kollektivtrafik. Sträckan är olycksdrabbad och stora problem med omledning av trafiken genom Kolbäck inträffar när det blir stopp på vägen. I samband med ombyggnation av E18 behövs också arbete för att brohöjden över Strömsholms kanal ska höjas till fyra meter från nuvarande 2,5 meter (kanalens lägsta punkt).

Riksväg 56 är upptagen i översiktsplanen som en viktig länk för godsflödet till och från hamnen i Västerås. Trafikverket arbetar för närvarande med att ta fram en ny vägplan för riksväg 56 och Hallstahammars kommun har i sitt samrådsyttrande till planen framhållit vikten av att anslutande vägar från Hallstahammar görs trafiksäkra, särskilt från Strömsholm och Kolbäck. För trafik på väg 66 utgör Erikslund en barriär på grund av volymen lokaltrafik. Utbyggnad av Västerleden samt övervägande av alternativa lösningar för lokal biltrafik vore önskvärd.

Cykelvägarna mellan kommunerna behöver utvecklas och en separat cykelväg Hallstahammar-Västerås skulle göra cykeln till ett attraktivt alternativ, åtminstone under stora delar av året. Elcyklarna har ökat intresset även för regional cykling och en större samverkan i planeringen av regionala cykelleder är önskvärd. Det är också önskvärt att utveckla kombinationen cyklande och kollektivtrafik. Förbättrade möjligheter att göra en del av resan med cykel, sen åka kollektivt, och slutligen cykla igen skulle medföra att fler väljer denna kombination för sitt resande.

Hallstahammars kommun stöder planerna på fler parkeringshus i centrala Västerås för att åtgärda brister i nuläget utbud av parkeringsplatser, vilket uppmärksammas dagligen av våra invånare.

Kollektivtrafik

Nulägets strukturella uppbyggnad av kollektivtrafik Hallstahammar – Västerås, ca 2,5 mil, bygger på regional tåg- och busstrafik med lokala byten från lokal busstrafik såväl på start- som målpunkten. Det gör tiden för hela resan lång, mycket längre än vid direktresa, och oproportionerligt oattraktivt lång i förhållande till bilresa.

Enligt uppgift har 35 procent av resorna mål inom gångavstånd från Västerås C/Resecentrum. Övriga 65 procent tvingas byta till stadsbusstrafiken för att nå målet. Exempel på viktiga målpunkter i Västerås är resecentrum, Västerås City, Erikslund och sjukhuset. Med stor sannolikhet dimensionerar bytesresorna i rusningstid Västerås stadsbusstrafik.

En stor andel av gymnasieresorna har Vasagatan med Carlforska och Rudbeckianska gymnasierna som mål. Här ligger även Mälardalens Högskola. Det borde övervägas om direkt busstrafik från Hallstahammar skoldagar vore ett bättre upplägg i många avseenden, inte minst i ett resenärsperspektiv, men även vad gäller stadsbusstrafikens kapacitetsdimensionering. Med utbyggd infrastruktur och ökat utbud utgör Bergslagspendeln basen i kollektivtrafiken i det berörda stråket. För att utgöra ett attraktivt alternativ till bilen, öka tillgängligheten, korta resetiden och för att undvika onödiga byten är uppehåll för resandeutbyte vid Västerås västra station, Västerås centralstation och Västerås norra station ett alternativ. Detta upplägg skulle även avlasta Västerås centralstation och stadsbusstrafiken samt kunna utgöra ett attraktivt alternativ för lokala resor inom Västerås. Med resandeuppehåll för även tågen på UVEN liknande ovanstående förslag för Bergslagspendeln uppstår samma fördelar.

Med nuvarande och förväntade stora resandevolymer krävs sannolikt kompletterande regionalbusstrafik på linjerna 511 (från Hallstahammar), 514 (från Surahammar) och 515 (från Köping-Kolbäck). För att öka tillgängligheten till västra Västerås för busslinje 511 borde en motorvägshållplats övervägas vid Erikslund.

Kollektivtrafikmyndighetens vision 2030/2050 innehåller ny regional tågtrafik Arboga-Köping-Kolbäck-Västerås. Även här gäller principerna för tre tågstationer med resandeutbyte i Västerås, som ovan.

Stationsområdet berör direkt elever resande för utbildning i Västerås. Möjlighet till tidseffektiv och säker resa för elever är av betydelse för att skolgången ska fungera för till exempel gymnasieelever. Byte mellan buss och tåg ska fungera och området med mycket trafik och personer i rörelse behöver vara trygg och säker.

I det fördjupade förslaget för Stationsområdet tas upp att det för framtiden finns behov av att bygga om spåranläggningen och järnvägssationen för att klara framtida trafik och reseströmmar. Hög tillgänglighet och orienterbarhet nämns. Gång och cykeltrafik samt kollektivtrafik är prioriterade trafikslag i området. Nya passager över och under järnvägen föreslås för att stärka Stationsområdets samband med centrala Västerås och sydöstra stadsdelarna. Bilarnas dominans kommer att minska.

Förslaget ger bättre förutsättningar för en säker resväg för elever som passerar Stationsområdet på väg till och från sin skola. Passager, övergångar och särskilt tunnlar behöver utformas så att elever och andra känner sig trygga när de används. Annars är risken att eleverna väljer att gina i trafiken för att undvika obehagliga miljöer.

Barn och ungdomar har idag många olika möjligheter att göra individuella val för grundskola, gymnasieskola och högskola. Många pendlar till och från studier och arbeten och förväntar sig att det praktiskt ska fungera.

Miljö, hälsa och vatten

För hushållningen med mark och vattenområden, samt skyddandet av specifika naturvärdesområden inom nationalparker, riksintressen, Natura 2000- och Ramsar-området kvarstår också i stort sett enligt Hållbarhetsbedömning (2012).

Positiva konsekvenser är att den utvecklade strategin *Resurs- och klimatanpassning* stärker sambanden mellan naturresurser och klimatanpassning vilket kan bidra till en förbättrad helhetssyn på naturvärden. Den nya strategin *Grön och blå identitet* stärker synen på landskapets natur- och kulturmiljövärden i form av grönska och vatten, och de resurser de utgör. Negativa konsekvenser är att det enligt grönstrukturplanens mål ska 50m² när- och grannskapsmark och 50m² stadsdelsskog/central park finnas tillgängligt per invånare. I många områden uppnås inte det målet idag och ytterliga förtätning kan göra det svårare att nå målet. Befolkningstillväxten kan också medföra att jord- och skogsbruksmarken minskar.

För vatten har ett nytt riksintresse för vattenförsörjning tillkommit. Det är positivt att dricksvattenförsörjningen i Västerås får ett lika starkt värde som konkurrerande intressen för sjöfartstransporter, vägar och järnväg. En möjlig negativ konsekvens av befolkningsökningen är att en ökad mängd avloppsvatten ska tas om hand.

Tillgång till vatten med god kvalitet och med god kapacitet blir allt viktigare för allt fler kommuner. Hallstahammars kommun saknar idag en reservvattentäkt. Kommunen kommer att starta en förstudie för att identifiera möjliga reservvattentäkter. I detta arbete är det önskvärt att se på möjlighet till samverkan med Västerås kommun.

För hälsa kvarstår bedömningen att utbyggnadsområden för verksamheter är placerade strategiskt ur transportsynpunkt, vilket begränsar störningar från transporter. Negativ risk är att fortsatt förtäta staden, med tätare gaturum som följd, innebär att risken för att dålig luft inte ventileras ur gaturummen och eventuellt förvärras. Den förväntade befolkningsökningen innebär även ökad konkurrens om befintliga ytor. Strategierna "Bostäder för alla" och "Bygg staden inåt" ökar risken att människor känner sig störda av buller, med påföljande hälsokonsekvenser.

Uppföljning av miljökvalitetsmål samt om den reviderade översiktsplanen kan förväntas bidra till att uppfylla de 13 mål som är relevanta för Västerås. Planen bedöms bidra till eller inte motverka målen för försurning, säker strålmiljö, levande sjöar och vattendrag, grundvatten, myllrande våtmarker samt rikt växt och djurliv. Planen bedöms medföra utmaningar för, motverka målen eller ej bidra till måluppfyllnad för klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö, ingen övergödning, levande skogar, rikt odlingslandskap samt god bebyggd miljö.

Hallstahammars kommun har tagit fram en vindkraftspolicy i samverkan med Köpings kommun. I policyn finns ett område som gränsar till Västerås kommun, nära Lillhärad, upptaget som ett lämpligt område för vindkraftsverk. En samverkan mellan kommunerna för att bygga ut vindkraften i detta område är en möjlig väg att komma vidare i frågan.

Översiktsplanen visar på komplexiteten i att planera för en stad som förväntas expandera relativt kraftigt. Givet kommer målkonflikter att uppstå och mer resurser kommer att förbrukas. Stora utmaningar ligger i att hantera detta så att en hållbar utveckling i flera aspekter kan fås långsiktigt. Intressanta uppmaningar uppstår i avsikten att förtäta staden och samtidigt skapa goda livsmiljöer. Västerås ser ut ha rustat upp med flera viktiga instrument för att möta detta genom strategier och handlingsplaner för grönstruktur, vattenplan, klimatplan och liknande. Möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsmålen är blandade och där skulle det om möjligt vara önskvärt med mer offensiva uttryck och strategier för att uppnå flera. Det blir i planering gärna både och eftersom man vill ha flexibla planeringsdokument. Sammantaget är planeringsunderlaget fyllt med bedömningar och analyser som bör kunna ge goda riktlinjer för ett växande Västerås.

Kommentar: Hallstahammars kommun berör i sitt yttrande flera övergripande frågor som handlar om strategierna för en framtida hållbar utveckling. För kommentarer kring detta hänvisas till kommentarerna i samrådsredogörelsen. Staden ser positivt på den samsyn kring regionala utvecklingsfrågor som Hallstahammar uttrycker. Frågan om samarbete kring framtida reservvattentäkt överlämnas till Mälarenergi för kännedom. Texten om vindkraft har korrigerats

Köpings kommun

Köpings kommun ställer sig positivt till att Västerås stad lyfter fram att en breddad och fördjupad samverkan med grannkommunerna är en förutsättning för fortsatt utveckling i regionen. Västerås stad beskriver ett samarbete mellan fyra Mälärstäder, i vilket Köping inte ingår. Köpings kommun bör inte förglömmas när det gäller regional samverkan mellan städer runt Mälaren, där Köpings hamn är en viktig resurs. Köpings kommun har identifierat ett antal mellankommunala intressen som berör Köpings kommun och de kommenteras nedan.

Arbetsmarknad

Det är av en stor betydelse att stärka hela arbetsregionen vilken kan skapa synergieffekter på övriga näringar. Köpings kommun önskar ta del i att utveckla mellanmarknaden mellan de större nodstäderna för att fortsätta skapa en attraktiv region.

Besöksnäring

Köpings kommun är positiv till de initiativ som nämns i översiktsplanen för att stärka besöksnäringen runt den gemensamma resursen Mälaren och ser gärna ett vidare samarbete i frågor om turism och friluftsliv.

Bostäder

Köpings kommun instämmer i att bostadsmarknaden behöver ses i ett större sammanhang med samarbete över kommungränser. I en tid av befolkningstillväxt och bostadsbrist kan en regional bostadsplanering medverka till bättre balans på bostadsmarknaden.

Kommunikation

Köpings kommun instämmer i vikten av att stärka den regionala infrastrukturen då det skapar förutsättningar för pendlingsmöjligheter och vidgar arbetsmarknaden. Pendlingen kan också bidra till en starkare regional integration ur ett socialt perspektiv. Det kräver samarbete att lyckas möta den ökade betydelsen av effektiva och hållbar per-

son- och godstransporter, där järnvägen utgör stommen i ett storregionalt system. Köpings kommun vill uppmärksamma att Trafikverket under år 2017 kommer att utföra en åtgärdsvalstudie för sträckan Örebro – Västerås. Denna kommer kunna tjäna som underlag för de förbättringar som Västerås stad lyfter upp som nödvändiga för att förbättra den regionala infrastrukturen.

E18 är av särskild internationell betydelse men saknar motorvägsstandard på sträckan Köping-Västjädra vilket orsakar svåra kapacitetsproblem. Utbyggnad till motorvägsstandard av E18 är nödvändig för en fungerande infrastruktur i regionen. Köpings kommun är därför positiv till att åtgärden lyfts i en reviderande översiktsplanen.

Köpings kommun vill lyfta att det krävs kapacitetshöjande åtgärder på sträckan Köping-Västerås för att uppnå de restider den turtäthet som eftersträvs i översiktsplanen.

En utökad sjöfart är prioriterat såväl internationellt som nationellt för att vi ska kunna transportera godset hållbart. Gemensamt för kommunerna är att förutsättningarna för Mälarsjöfarten förbättras i och med att ombyggnaden av Södertälje sluss och kanal samt fördjupning av farleden in i Mälarhusarna. Åtgärderna medger att större fartyg kan trafikera Mälaren. Mälarhusarna, Västerås och Köpings hamnar, behöver göra stora anpassningar i hamnbassäng, kajer och hamnytor för att fartygen ska kunna anlöpa, angöra och godset hanteras.

Den med Hallstahammars kommun gemensamt framtagna vindkraftspolicyn som nämns i översiktsplanen är för Köpings del upphävd av Köpings kommunfullmäktige 2015-11-30, KF § 145, men fungerar ihop med landskapsanalysen fortsatt som planeringsunderlag.

Vår gemensamma resurs Mälaren ska prioriteras särskilt med hänsyn till turism och friluftsliv (4 kap 2 § miljöbalken).

Köpings kommun välkomnar de initiativ som görs i planen för att främja turismnäringen runt Mälaren.

Kommentar: Staden ser positivt på den samsyn kring regionala utvecklingsfrågor som Köping uttrycker. Texten om vindkraft har korrigerats.

Strängnäs

Strängnäs kommun har inga synpunkter på förslaget till revidering av Västerås översiktsplan 2026. Den regionala samverkan som pågår inom 4 Mälärstäder (Västerås, Eskilstuna, Enköping och Strängnäs) är väl beskriven, där även de regionala infrastrukturobjekt som vi är överens om inom 4 Mälärstäder finns med i förslaget till översiktsplan.

Västerås översiktsplan lyfter fram behovet av att stärka den regionala samverkan ytterligare för en ökad tillväxt. Strängnäs kommun instämmer i detta och ser fram emot att få arbeta vidare med en gemensam utvecklingsplan för 4 Mälärstäder, tillsammans med Västerås stad och de övriga kommunerna inom 4 Mälärstäder.

Kommentar: Västerås ser också fram emot att få arbeta vidare med en gemensam utvecklingsplan för 4 Mälarstäder, tillsammans med Strängnäs och de övriga kommunerna inom 4 Mälarstäder.

KOMMUNALA NÄMNDER, STYRELSER och BOLAG

Byggnadsnämnden

Bra att strategierna har kompletterats med text om vad de kan innebära. Bra att dimensionen social hållbarhet har lyfts in med strategin Hälsa, välbefinnande och jämlika förutsättningar.

Eftersom syftet är att stärka genomslagskraften av strategierna för hållbar utveckling, skulle det var en fördel om strategierna kunde bli färre till antalet. Några av strategierna går in i varandra, samt påminner om och tangerar varandra.

Planeringsinriktningen 230 000 invånare år 2050 bedöms rimlig, utifrån den ökade efterfrågan på bostäder och stadens tillväxt. Viktigt att som i planen betona, att det inte bara räcker med fler bostäder och verksamheter, utan att det krävs en sammanhållen stadsbyggnad med fler attraktiva offentliga miljöer, bra parker, lekplatser, service, skolor och förskolor. Viktigt att detta ställningstagande går i takt med Grönstrukturplan, samt att arbetet med en Kompletteringsstrategi intensifieras. Det finns annars risk för att vi bygger bort kvaliteter i stadsväven.

Bra att arbetet med mark för näringslivet lyfts fram som en fråga att arbeta vidare med. I arbetet bör man dels lyfta frågan om strategiska markköp, dels om stadens olika verksamhetsområden ska ges en tydligare profil. Möjligheten att förtäta inom verksamhetsområdena bör också hanteras.

Förvaltningen ställer sig bakom de ändrade ställningstaganden kring verksamhetsområdena Kvastbruket och Tunbytorp som föreslås i översiktsplanen. Avseende verksamhetsområdet Hälla är det viktigt med ett snart ställningstagande så att osäkerheten kring områdets framtid blir tydligare.

Avseende Utredningsområde Johannisberg, vilket föreslås utgå, bedöms det bidra till en ökad otydlighet kring områdets framtid. Det hade varit bra med ett ställningstagande kring områdets inriktning, liksom ett förtydligande kring framtiden för Johannisbergs flygfält. Risken är nu att området kring Barkarö utvecklas på ett mindre sammanhållet och hållbart sätt. Söderledens förlängning ska kvarstå.

Bra att riktlinjerna för byggande på landsbygden arbetats in i översiktsplanen. Det ger en ökad tydlighet vid handläggning av planer och förhandsbesked för nya bebyggelsegrupper.

Kompletteringarna i bilagan Allmänna intressen, under avsnittet Klimat, hälsa, miljö och säkerhet, bedöms ge en ökad tydlighet och samordning med ny lagstiftning och underlättar därmed hantering av detaljplaner och bygglov. Viktigt att riktlinjerna för ex buller är så tydligt skrivna att de inte kan ge upphov till olika tolkningar.

För att planarbete och bygglovprövning ska bli så effektiv som möjligt är tydlighet en viktig förutsättning. Förslaget till reviderad översiktsplan bedöms sammantaget ge goda möjligheter till detta.

Kommentar: Ett mindre antal strategier skulle kunna vara positivt för strategiernas genomslagskraft. Det har dock inte bedömts möjligt att arbeta vidare med den inriktningen inom ramen för denna revidering. Hålla betecknas ”verksamheter och handel” på kartan. Texten beskriver områdets utvecklingspotential. Avsikten att lägga ner Johannisbergs flygfält har tydliggjorts. Johannisbergsområdet betecknas ”utredningsområde” på kartan. Texten beskriver att det är ett utredningsområde för bostäder och att många intressen, som kan påverka omfattningen av framtida bostadsbyggande, finns i området. Texten rörande Söderleden och anslutning till Tidövägen har kompletterats. I övrigt hänvisas till kommentarerna i samrådsredogörelsen.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden ser mycket positivt på att bostäder lagts till som allmänt intresse i samrådshandlingen.

Vi ser även positivt på att det möjliggörs komplettering och förnyelse av bebyggelsen inom eller i anslutning till serviceorterna, att de kan utvecklas och stärka underlag för service inom ramen för befintliga strukturer. Vi ser även positivt på att en kompletteringsstrategi tas fram för att studera lämpliga platser att förädla med bostäder och vi ser fram emot att ta aktiv del i ett sådant arbete.

Johannisbergs utredningsområde har i samrådshandlingen för ÖP tagits bort, i samrådshandlingen illustreras området istället som ett grönt område. Att lägga ut området vid Johannisberg som ett rekreationsområde anser vi är att föregripa en utredning som för tillfället inte är aktuell. Vi ser en stor fara i att detta försvårar/omöjliggör en framtida utredning för bebyggelse. Vi vidhåller att området även fortsatt skall vara ett utredningsområde. Om området inte kommer att kvarstå som utredningsområde behöver ett nytt utredningsområde för bostäder läggas ut i den reviderade översiktsplanen. Med hänsyn till den planeringsförutsättning som anges avseende befolkningsökning till 2050 anser vi att det är av mycket stor vikt att i detta skede inte utsläcka möjligheter för framtida bostadsområden.

Fastighetsnämnden är frågande till om föreslagna områden i samrådshandlingen är tillräckliga för den mängd bostäder som beskrivs i planeringsunderlaget. De cirklar som utmarkerats i markanvändningskartan för att visa bostads- och näringslivsområden behöver vara mer omfattande i sin utsträckning.

Fastighetsnämnden ser mycket positivt på att behovet av näringslivsmark uppmärksammas som en fråga att utreda vidare. Mark för näringslivsändamål är viktigt för stadens attraktivitet och för att möjliggöra såväl nyetableringar som expansionsmöjligheter för befintliga företag i Västerås.

Markanvändningskartan på s 47 skall visa möjlig utveckling fram till 2050. Nämnden är frågande till att de utpekade ytorna för näringslivsändamål är tillräckliga för den befolkningsstillväxt och den aktuella tidshorisont som dokumentet avser. Nämnden anser att kartan till största delen visar områden som redan är helt eller delvis bebyggda, förutom Anundshögsområdet. Delar av de ytor som utpekats som kommande verksamhetsområden, så som Norra Finnslätten, har inte Staden rådighet över. Industriverksamhet går inte att förtäta på samma sätt som bostäder om näringslivet ska kunna vara konkurrenskraftigt. Fastighetsnämnden ser därför att det finns ett stort behov av att ut-

peka ett eller flera större nya områden i utkanten av staden som kan vidareutvecklas för näringslivsändamål, förslagsvis väster om Långängarna och norr om Tunbytorp. Behovet av näringslivsmark öster om Västerås tätort är stort och vi anser därför även att cirkeln vid Anundshög bör göras större.

Det finns ett stort behov av ersättningsytor för verksamheter som nu är belägna i utpekade omvandlingsområden. Om omvandling och förtätning inom dessa områden skall ske och befintliga verksamhetsområden skall tas bort så måste nya verksamhetsområden skapas för att näringslivet skall ha möjlighet att utvecklas. Därmed anser fastighetsnämnden att de ringar som finns i markanvändningskartan för att visa näringslivsområden behöver vara mer omfattande i sin utsträckning.

Ett arbete med att ta fram en markstrategi pågår. Den bör bli en del av översiktsplanen. Jordbruksverket har avslagit Stadens ansökan om förvärvstillstånd avseende Stadens senaste markförvärv, med hänvisning att förvärvet inte har stöd i nuvarande översiktsplan. Exemplet visar vikten av att ÖP tydligt påvisar Stadens behov av att köpa mark. Det är mycket viktigt att översiktsplanen är så tydlig att vårt framtida behov av markförvärv har stöd i översiktsplanen under den tidsperiod som planen gäller.

Särskilt yttrande (S, C,MP,KD): Revidering av markstrategi pågår, men på ett så tidigt stadium att politiken inte varit inspelad ännu. I förvaltningens förslag till yttrande på revidering av ÖP2026 föreslås nu ett nytt grepp, där själva ÖP skulle utgöra ett viktigt verktyg för en markstrategi. Detta är ett så pass stort grepp, som inte diskuterats tidigare, att vi inte kan ställa oss bakom det. Vi anser att det t.o.m. kan stå i strid med ramen för revideringen. Ramen är att den befintliga översiktsplanens huvudsakliga intentioner gäller. Vår bild är att översiktsplanen ska utgöra ett övergripande underlag för den fysiska planeringen fram till 2026, med utblick mot 2050. Vi ser inte att ÖP ska vara ett beslutsunderlag för eventuella kommunala markförvärv för att ge rådighet över byggnation som ska genomföras i ett 100-årsperspektiv.

Kommentar: Avsikten att lägga ner Johannisbergs flygfält har tydliggjorts. Johannisbergsområdet betecknas "utredningsområde" på kartan. Texten beskriver att det är ett utredningsområde för bostäder och att många intressen, som kan påverka omfattningen av framtida bostadsbyggande, finns i området. Fram till 2026 kommer bebyggelseutvecklingen framför allt att ske med stöd av översiktliga planer och program som redan antagits eller där arbete pågår. Huvuddelen av det som redan är planerat eller är på gång att planeras ligger inom stadens nuvarande yta. Den kompletteringsstrategi som ska tas fram med början hösten 2017 kommer att belysa hur omfattande komplettering som är möjlig med bibehållande av de kvaliteter som kännetecknar Västerås tätort. Med detta som bakgrund föreslås inga nya större områden för bebyggelse i denna revidering av översiktsplanen. Bedömning har gjorts att inför ett ställningstagande till hur stadens bebyggelse ska utvecklas på längre sikt finns behov av att ta fram och bedöma olika scenarios för hur en framtida hållbar bebyggelsestruktur kan se ut. Först efter kompletteringsstrategin samt studien om framtida stadsutveckling tagits fram kan vi dra slutsatser om i vilka riktningar staden ska växa och vilka möjligheter till fortsatt stadsutveckling inom den redan byggda staden som finns. Dessa utredningar blir en del i det rullande översiktsplanearbete och underlag för kommande ställningstaganden.

En handlingsplan, som ska identifiera och beskriva behovet av planeringsinsatser för att säkerställa tillgången till mark och lokaler för näringslivet samt föreslå åtgärder för att möta detta behov, ska tas fram med början hösten 2017.

Det kommunala markägandet är centralt för den fortsatta stadsutvecklingen. En text som beskriver detta har lagts till i avsnittet som beskriver utblicken mot 2050.

Förskolenämnden

Översiktsplanen ger goda förutsättningar för en framtida utveckling av Västerås. Men några punkter redovisas för att ännu förstärka möjligheterna för barn och unga att få ett gott liv.

Ett hållbart samhälle kräver att det är gång- och cykelavstånd till flertalet av livets nödvändigheter. En tätare stad ger större förutsättningar att närbutiker ska kunna finnas och att det även är möjligt att nå förskolor, skolor och fritidsverksamheter utan att behöva använda bil.

Av de 11 strategierna som finns är det "Bygg staden inåt", som mest påverkar förskolenämndens verksamhetsområde. Det är svårt att hitta ytor nära boendet att bygga nya förskolor på. Svårigheterna gäller även vid utbyggnad av förskolor på befintliga platser.

Kommentar: En växande befolkning innebär behov av fler attraktiva offentliga miljöer, bra parker, lekplatser, service, skolor och förskolor. Vi behöver bland annat bättre kunskaper om vilka ytor som behövs för t ex kommunal service som skolor och förskolor. Den kompletteringsstrategi som ska tas fram ska tydliggöra hur strategin "Bygg staden inåt" ska tillämpas i den fortsatta planeringen. Synpunkterna stödjer behovet av denna strategi.

Grundskolenämnden

Översiktsplanen ger goda förutsättningar för en framtida utveckling av Västerås. Men några punkter redovisas för att ännu förstärka möjligheterna för barn och unga att få ett gott liv.

Ett hållbart samhälle kräver att det är gång- och cykelavstånd till flertalet av livets nödvändigheter. En tätare stad ger större förutsättningar att närbutiker ska kunna finnas och att det även är möjligt att nå förskolor, skolor och fritidsverksamheter utan att behöva använda bil.

Av de 11 strategierna som finns är det "Bygg staden inåt", som mest påverkar grundskolenämndens verksamhetsområde. Det är svårt att hitta ytor nära boendet att bygga nya skolor på, speciellt gäller det de yngsta eleverna. Svårigheterna gäller även vid utbyggnad av skolor på befintliga platser. Kommande översiktsplan bör redovisa hur skolor kan beredas plats vid ytterligare förtätningar.

Det är viktigt att nämndens ansvarsområde tidigt finns med och beaktas i planeringen av staden.

Kommentar: En växande befolkning innebär behov av fler attraktiva offentliga miljöer, bra parker, lekplatser, service, skolor och förskolor. Vi behöver bland annat bättre kunskaper om vilka ytor som behövs för t ex kommunal service som skolor och förskolor. Den kompletteringsstrategi som ska tas fram ska

tydliggöra hur strategin ”Bygg staden inåt” ska tillämpas i den fortsatta planeringen. Synpunkterna stödjer behovet av denna strategi.

Individ och familjenämnden

När det gäller bostäder är det av stor vikt att det finns en bra blandning av upplåtelseformer, bostadstyper och lägenhetsstorlekar i alla stadsdelar och så långt det är möjligt ända ner på kvartersnivå.

Detta är viktigt dels av integrationsskäl, dels för att skapa möjlighet att bo kvar i närområdet vid behov att byta bostad och därmed lättare kunna behålla sina sociala nätverk. Detta blir ännu viktigare i den reviderade versionen av översiktplanen där planeringsinriktningen är 230 000 invånare 2050 i Västerås. Ett tillskott med 80 000 nya invånare betyder att det behöver skapas 40 000 nya bostäder och i dagsläget finns det endast möjlighet att bygga ca 25 000 bostäder.

I och med att det eventuellt kommer att råda en bostadsbrist på sikt är det viktigt att påtala att behovet av en egen bostad utifrån vars och ens livsvillkor är en mänsklig rättighet. Det är även minst lika viktigt att komplettera den redan befintliga staden med lämplig bebyggelse för att åtgärda den segregation som finns idag. Det är viktigt att stärka den sociala hållbarheten och det är därför bra att översiktplanen tagit med den aspekten i den reviderade versionen.

(L), (M), och (SD) deltar inte i beslutet till förmån för sina egna partiets yttranden.

Kommentar: Nämndens synpunkter överensstämmer med intentionerna i översiktplanen.

Kulturnämnden

Ur kulturnämndens perspektiv är det viktigt att de strategier som betonar kulturens värde för stadens utveckling verkligen präglar arbetet med utveckling av staden som en attraktiv bostadsort. Samt att det leder till en intressant kommun att etablera och utveckla företagande i.

Strategin ”Attraktiv regionstad” innebär bland annat att Västerås stad ska erbjuda intressanta kulturupplevelser som attraherar företag och nya innevånare. Här bör skrivas in att

- kulturlivet ska ges möjligheter att utvecklas för att öka stadens attraktionskraft.

Punkterna under strategin berör mestadels transporter vilket kan ses som lite begränsat när det gäller en attraktiv regionstad.

Strategin ”Kulturliv ger attraktivitet” pekar på kulturens värde för att bygga staden.

Den kan kompletteras med en mening om

- tillgång till nationellt ledande kulturverksamheter.

Strategin ”Bygg staden inåt” bör kompletteras med en mening om

- att ta till vara de värden som existerar i de redan bebyggda miljöerna för att ge ett mervärde till kompletteringarna.

Strategin ”Kulturarv och utveckling i samklang” pekar på de stora värden som finns i Västerås olika miljöer såväl i stadsbebyggelsen som utanför den. De värden som pekas på i denna strategi är vanligen de som ger en identitet till en kommun och dess innevånare. Arkitektoniskt värdefulla byggnader och miljöer får inte förändras så att de

förlorar sina värden. Det är därför av stor vikt att dessa identitetsskapare inte förvanskas eller byggs bort. Strategin kan kompletteras med en skrivning om

- att värdefulla miljöer utvecklas som en tillgång för Västeråsarna.

Under avsnittet Västerås tätort/ Levande innerstad skrivs om innerstadens attraktionskraft. Detta bör kompletteras med tydligare skrivningar om kulturverksamheternas betydelse för att skapa denna attraktionskraft. Med omsorg om befintliga bebyggelsemiljöer av god kvalitet och genomtänkt gestaltning av tillskott är det dessutom möjligt att skapa kulturmiljöer som stärker stadens kvalitet.

Kapitlet Serviceorter och landsbygd tar upp vikten av att mindre orter och landsbygden ges förutsättningar att leva och attrahera nya boende. Hänsyn till landskapsvärdena kan kombineras med ny byggnation på rätt platser i landskapet. Det är då viktigt att byggnationen sker på ett hävdvunnet sätt när det gäller platsval för att den ska kunna vara ett positivt tillskott i landskapsbilden.

Kommentar: Riktlinjerna har kompletterats och texten i övrigt bearbetats med utgångspunkt från förslagen i yttrandet.

Miljö- och konsumentnämnden

Miljö- och konsumentnämnden har godkänt miljö- och hälsoskyddsförvaltningens yttrande, vilket redovisas nedan.

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen tycker att revideringen har gjort ÖPdokumentet som helhet tydligare och mer lättläst.

Översiktsplan

Utgångspunkter och utmaningar

- På sidan 18 under rubriken Klimatsmart samhällsplanering står det om ”den ökande trenden i våra levnadsvanor...” Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen tycker att det bör förtydligas vilka trender som menas. Handlar det om ökad konsumtion i allmänhet? Som exempel finns det ju även positiva trender i dagens samhälle som ökat intresse för second hand.

Strategier för hållbar utveckling

- Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen tycker att den föreslagna förändringen av strategierna för hållbar utveckling innebär en förbättring som gör innehållet tydligare. Det är mycket positivt att hälsofrågan lyfts och getts större utrymme. Den nya indelningen med strategierna Resurs- och klimatanpassning respektive Grön och blå identitet är en bra indelning som beskriver resurs- ekologi- och miljöfrågor på ett tydligare sätt än i tidigare strategier.
230 00 invånare 2050
- Planeringsinriktningen 230 000 invånare innebär stora utmaningar för att klara det ökande trycket på våra gemensamma vatten- och markresurser på ett hållbart sätt. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen anser att det är mycket angeläget att fördjupade studier av hur vi ska möta den växande befolkningens behov görs, som en del av en kompletteringsstrategi (som nämns i avsnittet Västerås tätort – staden) och/eller i ytterligare utredningar.
- Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen anser att även betydelsen av kvaliteten på förskolor och skolor, exempelvis en god utemiljö, behöver lyftas i översiktsplanen. Detta framhålls även i Hållbarhetsbedömningen på sidan 29.

Västerås tätort – staden

- Förvaltningen instämmer med det sista stycket på sidan 40 om att det är viktigt att det i planeringen även ges plats för störande verksamheter. Vi vill framhålla att det inte endast är industri som kan generera störningar, utan även t ex restauranger och nattklubbar kan upplevas som störande.
- I avsnittet finns två kartbilder som visar bebyggelseutvecklingen i Västerås tätort, en på sidan 47 som visar utvecklingen fram till 2026 och en på sidan 52 som visar utvecklingen 2026-2050. Kartan som visar utvecklingen 2026-2050 visar inga nya områden för bostäder, och Hälla beskrivs fortfarande som ett utredningsområde. I bildtexten nämns att fördjupade studier krävs, men miljö- och hälsoskyddsförvaltningen befarar ändå att kartan riskerar att ge en missvisande bild av hur bostadsbyggandet i Västerås förväntas se ut 2026 -2050. Om det ännu inte finns några förslag på nya bebyggelseområden för bostäder utom förtätning kanske det är bättre att endast påtala i skrift att utredning behövs?

Serviceorter och landsbygd

- Under rubriken Jord och skogsbruksmark på sidan 57 bör vikten att nya bostäder inte får försvåra för jordbruksnäringen att fortsätta bedriva sin verksamhet lyftas. Bostäder får t ex inte komma så nära djurhållning att verksamheten försvåras.

Landskapsvärden och naturresurser

- Nuvarande underlag för materialhushållning är rapporten Hushållning med berg- och grusmassor – Planeringsunderlag för Västra Mälardalen från 2001. Med tanke på all den nybyggnation som kommer att bli aktuell tycker miljö- och hälsoskyddsförvaltningen att en ny motsvarande utredning behöver göras som tar hänsyn till aktuella förhållanden och behov.
- I första stycket på sidan 69 bör det läggas till att det förutom massornas kvalitet även är beroende av eventuellt innehåll av föroreningar hur schaktmassor kan tas tillvara och återvinnas.
- Förutom vad som redan nämns på sidan 69, är de enskilda avlopp som finns i kommunen något som i hög grad berör statusen i Västerås vatten. Vi arbetar framgångsrikt med att åtgärda bristfälliga enskilda avlopp och ställer inom större delen av kommunen krav på hög skyddsnivå, som innebär en högre reningsgrad av avloppsvatten.
- Under avsnittet vatten på sidan 69 bör även nämnas att hela kommunen är klassad som nitratkänsligt område utifrån EU:s nitratdirektiv. Som nitratkänsligt område räknas landområden som bidrar med ytterligare näringsämnen till vattenförekomster med övergödningssproblem enligt vissa kriterier.
- På grund av klimatpåverkan finns risk att våra grundvattennivåer sjunker. Detta kan i framtiden innebära att det blir svårare att få tillräckligt med vatten av god kvalitet i enskilda vattentäkter, vilket bör nämnas under rubriken Dricksvatten på sidan 70.
- Den utredning av behov av skydd för större enskilda vattentäkter som nämns på sidan 70 pågår. Detta berör även hållbarhetsbedömningens näst sista stycke på sidan 20.

Allmänna intressen

- Sedan 2011 har teknikutvecklingen gått framåt och kostnaden för solceller har sjunkit. För att även få med elproduktion genom solceller skulle ordet solvärme bytas ut mot solenergi under rubriken Energianläggningar på sidan 77.
- Till texten om förorenade områden, andra stycket på sidan 79, vill miljö- och hälsoskyddsförvaltningen lägga till att det vid omvandling av industriområden till bostadsområden är viktigt att ta hänsyn till att dessa områden ofta är förorenade. Exploatering av sådana områden innebär behov av sanering av mark och ibland byggnader, vilket leder till positiva effekter för miljön.
- På sidan 79 under avsnittet miljö- hälsa och säkerhet bör det också stå något om luftföroreningar och miljö kvalitetsnormerna för luft.

Bilagan Allmänna intressen

- Under avsnittet om strandskydd på sidan 6 skulle kunna nämnas att strandskyddet är upphävt i stora delar av centrala Västerås, och även vem som prövar strandskyddsdispenser.
- Som också påpekas i Hållbarhetsbedömningen på sidan 20 bör det förtydligas att Vattenmyndighetens Förvaltningsplan 2016-2021 för Norra Östersjöns vattendistrikt (där åtgärdsprogrammet ingår nu är beslutad), och även kort beskrivas vad det innebär.
- På sidan 16 bör en bild på handlingsplanen för utomhusluft med texten ”Läs mer” infogas.
- I anslutning till texten om dricksvatten på sidan 16 tycker miljö- och hälsoskyddsförvaltningen att en bild på vårt vattenskyddsområde med zonindelning behöver infogas.
- Större delen av de centrala delarna av Västerås tätort är tidigare industriområden, och riskerar därmed att vara förorenade. Mycket av den förtätning som sker görs i förorenade områden, vilket behöver förtydligas i avsnittet Förorenade områden på sidan 17.
- I texten om buller på sidan 20 bör det i texten borde finnas med en hänvisning till Boverkets vägledning Gör plats för barn och unga.
- Under rubriken Farliga anläggningar och miljöstörande verksamhet på sidan 22 bör även nämnas att samråd ska ske med miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.
- I texten om buller på sidan 22 saknar vi i andra meningen något om att höga krav på buller även ska ställas för att minimera ljudnivåerna vid fasad. Vid nybyggnad alternativt väsentlig ombyggnad av gatunätet är det infrastrukturpropositionen som anger de gällande riktvärdena, vilket bör förtydligas i texten. Vi anser även att det av texten bör framgå hur skolor/förskolor utanför flygbullerzon ska hanteras.
- Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen anser att staden för att underlätta planprocessen behöver enas kring en gemensam tolkning av förordningen om trafikbuller. En sådan gemensam tolkning borde med några punkter in under rubriken Buller i Riktlinjer på sidan 22.

Hållbarhetsbedömning

- I hållbarhetsbedömningen föreslås på sidan 21 att skyddet av Badelundaåsen ska stärkas så att uttag av naturgrus eller förorenande verksamheter på åsen omöjliggörs. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen undrar på vilket sätt det skulle kunna ske? Avser man möjligheten att inrätta vattenskyddsområden för reservvatten?
- Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen är mycket positiv till de förslag till fortsatt arbete inom miljö- och hälsoområdet som ges i punkten 6.3 på sidan 24.

Kommentar: Yttrandet innehåller många förslag till kompletteringar och förtydliganden i texten och förslag till kompletterande illustrationer. De flesta förslagen har tagits tillvara. Det gäller t ex att nya bostäder inte får försvåra för jordbruksnäringen, att en ny utredning om materialhushållning bör göras, kommentarer kring förorenad mark, enskilda avlopp, luftföroreningar, risk för sjunkande grundvattennivåer samt att kommunen är klassad som nitratkänsligt område. Avsnittet om buller med tillhörande riktlinjer har bearbetats efter särskilda överläggningar mellan företrädare för miljö- och hälsoskyddsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen. Kartan bebyggelseutveckling 2026-2050 (Västerås tätort) har utgått. En bild på vattenskyddsområdet med zonindelning har lagts in.

Nämnden för idrott och friluftsliv

Ur nämndens för idrott och friluftslivs perspektiv är det viktigt att de strategier som betonar idrottens och friluftslivets värde för stadens utveckling verkligen präglar arbetet med utveckling av staden som en attraktiv bostadsort. Samt att det leder till en intressant kommun att etablera och utveckla företagande i.

I strategin "Hälsa, välbefinnande och jämlika förutsättningar" har lagts in en formulering om tillgång till goda möjligheter för idrott och friluftsliv vilket vi ser med tillfredsställelse.

Strategin "Bostäder för alla" hanterar idéer kring nya bostadsområden och deras innehåll. Den borde kompletteras med en mening som säger att
- bostadsområden ska innehålla möjligheter för barn och ungdomar att i sin närmiljö ha möjlighet till spontanidrott

Strategin "Bygg staden inåt" får inte innebära att man tar bort möjligheterna till lek och idrott i närmiljön. Formuleringen om att ytor för lek och idrott ska säkerställas är därför av stor vikt.

Strategin "Kollektivtrafiken som ryggrad" pekar på kollektivtrafikens betydelse för Västeråsarna. Det är även av stor betydelse att kollektivtrafiken ger möjligheter att enkelt ta sig från bostadsområden till idrotts- och fritidsområden.

I strategin "Grön och blå identitet" behandlas bland annat tillgången till vatten. Punkten öka tillgängligheten till Mälaren och Mälarens stränder är väsentlig då den pekar på Mälarens betydelse för friluftslivet både sommar och vinter.

Kapitlet 230 000 invånare 2050 behandlar en möjlig befolkningsutveckling. Om den blir verklighet är det av största vikt att förutsättningarna för det rörliga friluftslivet och idrotten utvecklas för att möta det stigande befolkningstalet. Det gäller både i staden och i serviceorterna. Den möjliga befolkningsutvecklingen innebär även att stadens betydelse i Mälardalen blir allt större. En del i att förverkliga en positiv utveckling är även att presumtiva nya invånare ser att det finns ett attraktivt idrotts-, friluftsliv- och

kulturliv som kan locka till flytt. Avsnittet om att ”utveckla möjligheterna till rekreation och friluftsliv” pekar på betydelsen av detta för att bygga en attraktiv stad.

Kommentar: Texten har bearbetats med utgångspunkt från de synpunkter som framförs i yttrandet.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning

TILLGÄNGLIGHET i alla avseenden, i alla sammanhang och för alla människor måste ägnas stor uppmärksamhet och bli ett så naturligt inslag i allt arbete med att utveckla och forma vårt samhälle att det så småningom inte ska behöva särskilt framhållas. Det är givetvis viktigt att redan från allra första början i samband med ny- och ombyggnationer, anläggning av utemiljöer med mera tillämpa synsättet att tillvaron för människor med olika slag och grad av funktionsnedsättning ska fungera som för alla andra. Genom att tänka och agera rätt från början undviker man även större kostnader i form av anpassning i efterhand. Det ska vidare i detta sammanhang framhållas att tillgänglighet inte enbart avser fysisk tillgänglighet utan även exempelvis kognitiv tillgänglighet.

Det är viktigt att kunna garantera säkra passager över vägar som helt eller delvis byggs och sköts av annan än kommunen – Trafikverket. Väg 56 är ett exempel på väg som är svår att passera som gående.

Det är viktigt att en god planberedskap finns för fortsatt behov av byggande av särskilda boenden och att detta behov och möjligheter att tillgodose den hela tiden bevakas i planarbetet i staden. Angeläget/önskvärt är också en god geografisk spridning i staden.

För personer med funktionsnedsättning är det viktigt att det finns god tillgång på bostäder i det ordinära bostadsbeståndet med mycket god tillgänglighet. Väsentligt är också att bostadsbeståndet i staden utgörs av en blandning av upplåtelseformer, bostadstyper och bostads-/lägenhetsstorlekar i varje stadsdel/område för att möjliggöra kvarboende i närområdet och att behålla de sociala nätverk man har där. Detta blir ännu viktigare i den reviderade versionen av översiktplanen där planeringsinriktningen är 230 000 invånare 2050 i Västerås. Ett tillskott med 80 000 nya invånare betyder att det behöver skapas 40 000 nya bostäder och i dagsläget finns det endast möjlighet att bygga ca 25 000 bostäder.

När det gäller sätt att tillgodose människors behov av servicetjänster sker bland annat en mycket snabb utveckling att via internetbaserade tjänster kunna sköta bank och poststämningen, kontakter med myndigheter, företag och andra organisationer, köpa varor och tjänster. Trots detta finns behov av geografisk/fysisk närhet till viss typ av service – exempelvis dagligvaruhandel och gärna i kombination med annan service såsom apotek, post, bank etc. Där den av olika skäl inte finns/kan finnas är det viktigt att den är lätt att nå med bland annat kollektivtrafik.

Gemensamma mötesplatser med stor variation i utseende och innehåll och bra geografisk spridning i hela staden är mycket viktiga för att bidra till att skapa ett hållbart Västerås – inte minst med fokus på den sociala hållbarheten. Viktigt i sammanhanget är även att möjligheter till generationsöverskridande möten skapas.

Begreppet mötesplats ska i detta sammanhang – arbetet med stadens utveckling i översiktsplanen - ses i sin vidaste betydelse - alla former av platser där människor möts/kan mötas, utomhus såväl som inomhus. Väldigt många finns redan och fungerar

bra, men kanske kan utvecklas ytterligare. Nya kan tillskapas av såväl staden som andra offentliga aktörer, ideella organisationer och föreningar, kommersiella aktörer, enskilda medborgare i olika konstellationer och andra aktörer – var för sig eller i olika samverkansformer med varandra.

Trivsamt arkitektur, utnyttjade grönområden för rekreation och lek för alla och innerstadsmässig och dynamisk kvartersstruktur med en trevlig blandning av bostäder för alla, butiker, arbetsplatser, service och mötesplatser bidrar till att skapa gemytliga och trivsamma områden som utgår ifrån människan behov. Genom klok stadsplanering också göra gatorna levande med lugn och begränsad genomfartstrafik.

Kommentar till/förtydligande av resonemang om magnetiska fält på sidan 79:

Skärpa kravet ytterligare vad gäller att minska exponering utöver vad som sägs i texten. Även staten har ett ansvar i denna fråga.

Det finns möjligen en inbyggd konflikt i att åstadkomma vad som upplevs som ”mysigt” och vad som är tillgängligt för alla men Västerås ska vara en tillgänglig, attraktiv och mysig stad för alla. Det är därför bra att revideringen av översiktsplanen har med en strategi för hälsa, välbefinnande och jämlika förutsättningar som betonar god tillgänglighet för alla och att den fysiska miljön ska upplevas som tillgänglig.

Kommentar: Nämndens synpunkter överensstämmer med intentionerna i översiktsplanen. För att tydliggöra detta ytterligare har ett särskilt avsnitt – Planera med människan i fokus – lagts till. Texten om elektromagnetiska fält (i bilagan Allmänna intressen) baseras på rekommendationer från Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Skultuna kommunalnämnd

Kommundelsnämnden ställer sig mycket positiv till översiktsplanen generellt och särskilt till att serviceorterna även fortsättningsvis ska prioriteras. I övrigt så har kommunalnämnden inga särskilda synpunkter på den reviderade upplagan. Det är mycket viktigt med en översiktsplan och nämnden vill särskilt trycka på vikten av att använda den som ett strategiskt dokument men också som ett dokument som ger vägledning i beslut som rör samhället och som är mer kortsiktiga. Ingen av stadens handlingsplaner och policys ska vara så kallade ”hyllvärmare” och för att motverka det så krävs att de används aktivt i alla frågor som rör dess innehåll.

Styrelsen för vård och omsorg

Med anledning av att styrelsen inte har ansvar för de områden översiktsplanen berör lämnar styrelsen inga kommentarer på översiktsplanen 2026.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens övergripande bedömning är att översiktsplanen är väl genomarbetad och har ett stort värde för samhällsbyggnadsprocessen i Västerås stad. Strategier som ”Enkelt att gå och cykla”, ”Kollektivtrafiken som ryggrad” samt den nya strategin ”Grön och blå identitet” är mycket värdefulla för tekniska nämndens verksamheter. I en framtida attraktiv stad behöver de allmänna ytorna (t ex gator, vägar och grönytor) hålla en hög standard. Den nya planeringsinriktningen innebär att Västerås tätort kommer att växa både inåt och utåt. När staden växer innebär det att fler människor ska dela på de allmänna ytorna. I en framtida tätare stad med mer människor finns fortfarande behovet av ett framkomligt och trafiksäkert vägnät för gående, cyklister

och motorfordonstrafikanter. Tekniska nämnden vill betona vikten av att inte bygga bort vägytor som kan användas för att öka framkomligheten för hållbara färdssätt. Vidare är det viktigt att bibehålla och utveckla våra parker och grönområden, och att till skapa grönytor på platser där det idag saknas. Nämnden ser att nyttjandet av parkerna har förändrats, västeråsarna använder parkerna för vistelse och aktiviteter i högre grad än tidigare. Det ökade folklivet ställer krav på robusta och tåliga miljöer.

En grund för trafikplaneringen i Västerås är den prioriteringsordning av färdssätten som slagits fast bl a i trafikplan 2026 och i klimatprogrammet. Nämnden saknar illustrationen av prioriteringsordningen i remissförslaget. Då prioriteringsordningen är ett stort stöd i arbetet med en hållbar stad, önskar vi att illustrationen läggs in i översiktsplanen.

Den framtida befolkningsökningen kommer, tillsammans med genomförda och kommande satsningar på hållbara trafikslag, att innebära fler fotgängare, cyklister och kollektivtrafikresenärer. I den fastslagna prioriteringsordningen ska fotgängare, cyklister och kollektivtrafikresenärer prioriteras framför bilismens behov. Prioriteringsordningen ska användas när det uppstår konflikter om hur gaturummet ska användas. I enlighet med trafikplan 2026 kan avsteg göras från prioriteringsordningen i vissa fall. Det gäller stråk och noder där cyklisters eller bussars framkomlighet är avgörande för färdssättens relativa attraktivitet, t ex i de starka kollektivtrafikstråken.

Tekniska nämnden ser ett behov av att säkerställa framkomlighet, säkerhet och prioritet i de stråk som identifieras som viktiga för cykel och kollektivtrafik. De största stråken måste ges utrymme i gaturummet för att cykeln och kollektivtrafiken ska utgöra konkurrenskraftiga alternativ till bilen. För cykelstråken kan det bl.a. handla om gena, breda och separerade cykelstråk med planskilda passager eller cykelöverfarter i korsning med gator. För kollektivtrafiken kan det bland annat handla om egna körfält, bra hållplatsangöring och genomtänkta, prioriterade korsningsutformningar. Vid kompletteringsbebyggelse i anslutning till huvudstråken för kollektivtrafik och cykel ska dessa ytanspråk så långt som möjligt prioriteras. Gaturummet måste även få ta plats vid exploatering av helt nya områden för att tillgodose de behov som finns för trafiken.

I avsnittet "Västerås 2050 – Framtidstrender" saknas perspektivet "Smart stad", det vill säga hur vi i utvecklingen av Västerås offentliga miljöer kan dra nytta av digitaliseringen. Det kan gälla gatubelysning, parkering och andra digitala lösningar. Förvaltningen ser gärna en komplettering under rubriken "Digitalisering" på sid 16 gällande detta.

Gällande Ängsgärdets utveckling mot annan markanvändning, måste översiktsplanen kompletteras med behov och effekter för en eventuell omlokalisering av dagens bussdepå. Texten bör möjliggöra att hela eller delar av dagens depå fortfarande kan få ligga kvar, eventuellt med en annan gestaltning (som överdäckning), trots områdets utpekade utveckling.

En framtida utredning som lyfts i översiktsplanen (sid 39) är en "kompletteringsstrategi" som ska tydliggöra hur strategin "Bygg staden inåt" ska tillämpas i den fortsatta planeringen. Nämnden vill framhålla vikten av att anpassa kompletteringsbebyggelsen så att platser för t ex rekreation, biologisk mångfald och trafikförsörjning behålls och utvecklas. Nämnden ser fram emot att vara delaktiga i framtagandet av kompletteringsstrategin. Idag råder det brist på park- och grönområden i delar av staden. Vid exploatering måste behov av sådana ytor få en större prioritering.

Avsnittet "Landskapsvärden och naturresurser" (sid 62) behöver en uppdatering. I sista stycket på sid 62 står om ett antal stråk med höga värden. Här saknas hänvisningar till den reviderade Grönstrukturplanen, där det även står om nätverk av tall och ädellövskog. Även stadsdelsskogarna bör framhållas i det här kapitlet och inte bara i kapitlet "Västerås tätort – staden".

På sid 64 står det om tillgänglighet till stränderna, och den rikliga vassväxten framhålls som någonting som hindrar tillgängligheten till stränderna. Ser man det i ett europeiskt perspektiv, är problemen kopplade till vass de motsatta – vassen minskar, och det finns indikationer på att den kan komma att minska även här. På senare år har det dessutom gjorts mycket för att göra stränderna mer tillgängliga – inte minst i tätorten Västerås, där man kan promenera hela vägen från hamnen till Svartåns utlopp, och därifrån förbi Öster Mälarstrand, Lillåudden, Notudden och ända till Framnäs.

De åtgärder för tillgänglighet som nämns (värmestugor, vindskydd etc) är kostsamma och kräver mycket underhåll. Tekniska nämndens budget för naturvård är redan idag ansträngd och en ambitionsökning måste matchas med ökade medel. Detsamma gäller för en framtida upprustning av vandringsleder på Ängsö (sid 65). Lederna på Ängsö har redan en hög standard jämfört med våra andra vandringsleder.

Angående möjligheten att bilda naturreservat mellan Svanå och Hällsjön vill tekniska nämnden påpeka att området inte är kommunal mark. De senaste årens resonemang om att skapa reservat i Önstensborgsskogen och Vedboskogen bör hellre tas in i översiktsplanen. Inte heller Lillåns och Sagåns dalgångar som omnämns på sid 66 är kommunal mark vilket försvårar möjligheterna att tillgängliggöra dessa områden.

Kommentar: Texten har bearbetats med utgångspunkt från förslagen i yttrandet. Översiktsplanen är en strategisk plan där hänsyn till tekniska nämndens budget dock inte kan tas. Illustrationen av prioriteringsordningen mellan de olika färdslätten har lagts in. Förslaget om att bilda ett naturreservat mellan Svanå och Hällsjön har utgått. Möjligheterna att bilda naturreservat i Vedboskogen och Önstensborgsskogen-Lövudden föreslås utredas.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Översiktsplanen ger goda förutsättningar för en framtida utveckling av Västerås. Men några punkter redovisas för att ännu förstärka möjligheterna för barn och unga att få ett gott liv.

Ett hållbart samhälle kräver att det är gång- och cykelavstånd till flertalet av livets nödvändigheter. En tätare stad ger större förutsättningar att närbutiker ska kunna finnas och att det även är möjligt att nå förskolor, skolor och fritidsverksamheter utan att behöva använda bil.

Av de 11 strategierna som finns är det "Bygg staden inåt", som mest påverkar utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde. Det är svårt att hitta ytor i anslutning busslinjer och i riktning mot centrum, där det går att bygga nya gymnasieskolor. Svårigheterna gäller även vid utbyggnad av skolor på befintliga platser.

Kommentar: En växande befolkning innebär behov av fler attraktiva offentliga miljöer, bra parker, lekplatser, service, skolor och förskolor. Vi behöver bland annat bättre kunskaper om vilka ytor som behövs för t ex kommunal service som skolor och förskolor. Den kompletteringsstrategi som ska tas fram ska

tydliggöra hur strategin ”Bygg staden inåt” ska tillämpas i den fortsatta planeringen. Synpunkterna stödjer behovet av denna strategi.

Äldrenämnden

Åldersgruppen 65 år och äldre utgör år 2015 20 procent av Västerås befolkning. I den reviderade versionen av översiktsplanen finns ett nytt avsnitt med om framtidsrester för Västerås. Antalet äldre i befolkningen kommer att öka drastiskt under de kommande tio-femton åren, inte minst antalet personer över 80 år. Inte minst av denna anledning är det viktigt att det finns god tillgång på bostäder i det ordinära bostadsbeståndet med mycket god tillgänglighet. Väsentligt är också att bostadsbeståndet i staden utgörs av en blandning av upplåtelseformer, bostadstyper och bostads-/lägenhetsstorlekar i varje stadsdel/område för att möjliggöra kvarboende i närområdet och att behålla de sociala nätverk man har där. Särskilt vill nämnden betona vikten av att det byggs fler trygghetsboenden för äldre personer i Västerås. I ett trygghetsboende läggs stor vikt på den sociala samvaron och trygghetssituationen för äldre personer.

Det är viktigt att en god planberedskap finns för fortsatt behov av byggande av särskilda boenden och att detta behov och möjligheter att tillgodose den hela tiden bevakas i planarbetet i staden. Angeläget/önskvärt är också en god geografisk spridning i staden. Detta blir ännu viktigare i den reviderade versionen av översiktsplanen där planeringsinriktningen är 230 000 invånare 2050 i Västerås. Ett tillskott med 80 000 nya invånare betyder att det behöver skapas 40 000 nya bostäder och i dagsläget finns det endast möjlighet att bygga ca 25 000 bostäder.

När det gäller sätt att tillgodose människors behov av servicetjänster sker bland annat en mycket snabb utveckling att via internetbaserade tjänster kunna sköta bank och posttjänsterna, kontakter med myndigheter, företag och andra organisationer, köpa varor och tjänster. Trots detta finns behov av geografisk/fysisk närhet till viss typ av service – exempelvis dagligvaruhandel och gärna i kombination med annan service såsom apotek, post, bank etc. Där den av olika skäl inte finns/kan finnas är det viktigt att den är lätt att nå med bland annat kollektivtrafik.

Gemensamma mötesplatser med stor variation i utseende och innehåll och bra geografisk spridning i hela staden är mycket viktiga för att bidra till att skapa ett hållbart Västerås – inte minst med fokus på den sociala hållbarheten. Viktigt i sammanhanget är även att möjligheter till generationsöverskridande möten skapas. En av alla verksamhetsformer som äldrenämnden beställer av de olika utförarna benämns just mötesplats. Begreppet mötesplats ska emellertid i detta sammanhang – arbetet med stadens utveckling i översiktsplanen ses i sin vidaste betydelse – alla former av platser där människor möts/kan mötas, utomhus såväl som inomhus. Veldig många finns redan och fungerar bra, men kanske kan utvecklas ytterligare. Nya kan tillskapas av såväl staden som andra offentliga aktörer, ideella organisationer och föreningar, kommersiella aktörer, enskilda medborgare i olika konstellationer och andra aktörer – var för sig eller i olika samverkansformer med varandra.

TILLGÄNGLIGHET i alla avseenden, i alla sammanhang och för alla människor måste ägnas stor uppmärksamhet och bli ett så naturligt inslag i allt arbete med att utveckla och forma vårt samhälle att det så småningom inte ska behöva särskilt framhållas. Det är därför bra att revideringen av översiktsplanen har med en strategi för hälsa,

välbefinnande och jämlika förutsättningar som betonar god tillgänglighet för alla och att den fysiska miljön ska upplevas som tillgänglig.

Kommentar: Nämndens synpunkter överensstämmer med intentionerna i översiktsplanen. För att tydliggöra detta ytterligare har ett särskilt avsnitt – Planera med människan i fokus – lagts till.

Mälarenergi Elnät AB

Den reviderade översiktsplanen saknar i stort mål och strategier för elförsörjning och analys av konsekvenser för elnätet kopplat till översiktsplanen. En ökning från 200 000 invånare till 230 000 invånare 2050 medför stora utmaningar avseende elförsörjning och elnätets utformning.

Elnätet i Västerås har redan idag en begränsad kapacitetsreserv på många platser och större utbyggnader för en utökad effektkapacitet är tidskrävande projekt. Om den utbyggnad av staden som beskrivs i översiktsplanen genomförs behövs omfattande förstärkningar av Västerås mellanspänningsnät som inte bara omfattar ny och grövre markförlagd kabel utan även nya och utbyggda transformatorstationer i staden.

Det nämns i planen att om staden byggs inåt så nyttjas infrastrukturen effektivare. Det är delvis sant men vi kommer snart att stöta på (och har redan i vissa områden) tröskelleffekter där det inte finns efterfrågad kapacitet i elnätet och utbyggnad krävs. Vi ser att den kraftiga exploateringen på t.ex. Öster Mälarstrand kan tvingas stoppas en längre tid pga. begränsad tillgång till effekt.

Elnätet byggs inte kraftigt överdimensionerat på förtida spekulation då planerna tenderar att komma och gå samt att en detaljplan inte styr effektbehovet. När planen väl antagits förändras ofta den initialt presenterade idéskissen för ett område med några extra lägenheter och restauranger, större kök eller handel, vilket ytterligare ökar effektbehovet. Alternativt påbörjas inte exploateringen och inget tillkommande effektbehov uppstår.

Vidare har valet av uppvärmningsmetod stor påverkan på effektbehovet. Om en fastighet byggs med bergvärme som uppvärmningsform istället för fjärrvärme blir det ett ökat effektbehov i elnätet, vilket innebär att vi måste bygga elnät med högre kapacitet i det aktuella området. För att med elnätet kunna möta det efterfrågade effektbehovet så krävs lång framförhållning i stadsplaneringen samt att effektbehov klarställs, analyseras och låses i planer för större områden.

Det är även viktigt att bestämma i vilken ordning större exploateringar sker och under vilken tidsperiod de bör genomföras så att större utbyggnad av elnät hinner genomföras först. I industriområden behövs också bättre framförhållning avseende planering av specifik verksamhetstyp då det är en avsevärd skillnad på effektbehovet i t.ex. ett lager jämfört med en tillverkningsindustri eller ett större tvätteri.

Elnätet i Västerås behöver, som tidigare beskrivits, förstärkas och förändras för att möta kraven enligt den förnyade översiktsplanen. Begränsningar avseende tillgänglig effektreserv finns idag inom hela staden och mest tydligt är det i nuläget i de östra stadsdelarna, men även andra slingor i andra delen av staden ligger redan idag på en hög belastning och större exploateringar i kombination med t.ex. elbilsladdning, utö-

kad andel värmepumpar med eltillskott eller större ändringar i förbrukningsmönster gör att akuta nätförstärkningar kan krävas. För att möta målbilden och exploaterings-takten enligt översiktsplanen krävs strukturförändringar som kräver mycket omfattande investeringar och genomförandetider på upp till ca 10 år. Innan större strukturförändringar genomförts kan effektbegränsningar råda inom vissa områden och exploateringstakten måste begränsas.

Från elnätsperspektiv önskas regelbundna samråd för stadsplanering som omfattar större områden i staden, effektbehov och en längre planeringshorisont för att säkerställa att staden växer på ett kontrollerat sätt där all infraservice hänger med. Dessa samråd ska ses som ett komplement till den idag relativt väl fungerande samrådsprocessen för detaljplaner.

Om vi har en långsiktig och väl underbyggd framförhållning för effektbehov i elnätet så finns bättre möjligheter att bygga ett nät som möter behoven när de uppstår i tiden. Nät byggs för minst 40 år och investeringar är kostsamma och får betalas av elnätets kunder. Språngeffekter i kapacitetsbehov kan därför leda till att exploatering av enskilda områden bör senareläggas för att bli samhällsekonomiskt försvarbara och för att en rimlig riskbild (tillräcklig reservmatning) ska kunna innehållas avseende elleverans.

I översiktsplanen bör det lyftas fram att större produktionsanläggningar av el med t.ex. solceller eller vindkraft (> 1MVA) bör placeras på platser där de på ett driftsäkert och kostnadseffektivt sätt kan bidra till stadens elförsörjning. Lämplig placering är inom en radie av några km från närmaste transformatorstation för transformering mellan regionnät och lokalnät. Ur det avseendet är Lillhäradsområdet inte att rekommendera i nuläget då det är ett område som är förknippat med höga anslutningskostnader till elnätet pga. långt avstånd till närmaste transformatorstation.

Sid 20 – Strategier för hållbar utveckling.

- Det saknas en strategi för infrastruktur (i avseende el, värme, VA, fiber). Strategin bör innefatta god framförhållning och planering. Resurseffektivt användande av infrastruktur. Stadsplaneringen ska ge goda förutsättningar för att bygga tillförlitliga, säkra, flexibla och kostnadseffektiva ledningsnät. Specifikt för elnät bör det nämnas att låg effekt ska eftersträvas.

Sid 38-39 – Bygg staden inåt

- Det nämns på sid 38-39 att befintlig infrastruktur i form av vägar, ledningsnät, service mm kan utnyttjas bättre när man bygger staden inåt. Det är inte självklart att detta gäller elnätet om kapaciteten redan är fullt utnyttjad, vilket är fallet i delar av staden. Tvärt om kommer förtätningen att ställa krav på större åtgärder i elnätet för att lösa en kapacitetsbrist i befintliga områden.

Sid 77 – (Kraftledningar)

- Ett avsnitt om mottagningsstationer och mellanspänningsnät saknas. Bör vara en egen rubrik.

- Att ersätta luftledning med kabel är på många platser olämpligt ur både teknisk och ekonomisk synvinkel pga. de tekniska systembegränsningar som uppstår med kabel.

Kommentarer: Texten har bearbetats med hänsyn till framförda synpunkter. Resurshushållning med teknisk infrastruktur har förts in under strategin Resurshushållning och klimatanpassning.

Mälarenergi AB AO Vatten

- Sid 18 Man borde även nämna utsläpp till vatten under Klimatsmart samhällsplanering.
- Sid 36 Lägg till något om att Vattendirektivet är en regional fråga att arbeta gemensamt med för att nå God status i Mälaren.
- Sid 36 Regional vattenförsörjning och reservvatten är frågor vi arbetar med i regionen.
- Sid 42 Grönytor och även andra öppna platser; nedsänkta parker, torgytor etc. bör planeras så att de kan verka som utjämningsytor vid kraftiga skyfall. Inte enbart som översilningsytor. (Malmö är ett exempel på där man planerar för detta).
- Sid 46 Här bör även VA-policyn omnämnas med möjligheten att bygga separerade spillvattensystem (WC och BDT) för att bättre kunna återföra näring till åkermark.
Kommentar: Vi kan göra mer när det gäller klimatanpassning, om man jämför med några andra städer i Sverige.
- Sid 50 Ska man inte nämna Johannisbergs vattenpark här? Den är ju på gång.
- Sid 52 Lägg till: eller byggs över.
- Sid 54 Man kan väl även ta upp att kommunalt VA finns ordnat i samtliga serviceorter.
- Sid 54 Riktlinjerna känns bra. Lagen om allmänna vattentjänster säger att kommunen kan bli skyldig att ordna VA om det behövs i ett större sammanhang, vilket man tolkar är 20-30 fastigheter.
- Sid 57 Kommentar: Är man helt säker på att det inte finns behov av fritidshusområden. Vid våra samtal med boende i s.k. omvandlingsområden, där Mälarenergi anlägger VA, får vi inte sällan höra synpunkten att man vill ha det som enkelt fritidshus.
- Sid 63 En eventuell flytt/omlokalisering av Kungsängens avloppsreningsverk kan innebära en intressekonflikt då verket sannolikt behöver ligga nära en recipient (Mälaren).
- Sid 65 Vid Hamrebackens utlopp anlägger Mälarenergi en mindre vattenpark för rening av dagvatten och som skydd för vattentäkten (råvattenintaget). Denna färdigställs 2018. Samordning med Tegeluuddsparken sker.

- Sid 67 I Vattenplanen finns en aktivitet att se över detta åsavschnitt (Mälarenergi).
- Sid 68 Hamrebackens vattenpark ligger fel i kartan.
- Sid 69 Ställningstagandet i VA-policyn lyder: Om det är tekniskt och ekonomiskt samt miljömässigt rimligt ska avloppsfrågorna lösas genom lokala kretslopp.
- Sid 69 Två projekt inom LIFE IP Rich waters drivs i frågan: 1) Att finna källor till fosfor i dagvatten 2) Johannisbergs vattenpark.
- Sid 70 Strömsholmsåsen används inte till vattenförsörjning av Mälarenergi p.g.a. höga halter fluorid och uran. Nyckelön försörjs med vatten från Eskilstuna.
- Sid 76 VA-policyn igen.
- Sid 76 Mälarenergi håller för närvarande på med ny tillståndsansökan för Kungsängens avloppsreningsverk. Anledningen är för att det börjar bli föråldrat (ca 20 år) och för att klara befolkningsökningen i Västerås.
- Sid 76 I utredningsuppdraget från KS ingår förutom att utreda flytt av verket till år 2030 att utreda en alternativlösning. Detta alternativ skulle vara att reningsverkets nuvarande placering i Kungsängsområdet behålls, med inriktningen att skyddszonen för intilliggande bostäder minimeras samt att markanvändningen i reningsverkets närområde blir effektiv.

Kommentar: Texten har bearbetats med hänsyn till framförda synpunkter. Kartan i avsnittet Hushålla med naturresurserna har ändrats (Hamrebackens vattenpark).

Vafab miljö kommunalförbund

Sammanfattningsvis kan konstateras att avfallshanteringen står inför stora utmaningar med ökade avfallsmängder, ökad konkurrens om nödvändiga utrymmen för sortering och förvaring av avfallet samt försämrade framkomlighet för renhållningsfordon. Utvecklingen aktualiserar således inriktningsmålet, med tillhörande effektmål och handlingsprogram, i stadens avfallsplan om mark och utrymmen för avfallshanteringen. Kommande skärpta krav på materialåtervinning av hushållens avfall förutsätter dessutom att insamlingen av tidnings- och förpackningsavfall utvecklas, med ytterligare utrymmesbehov som följd. Att avfallshanteringen involveras i ett tidigt skede i planprocessen är en förutsättning för att avfallsplanens intentioner och kommande skärpta återvinningsmål ska kunna uppfyllas.

Som en del i det pågående arbetet med framtagandet av en ny regional avfallsplan pågår för närvarande en översyn av de s.k. Återbruken för omhändertagande av hushållens grovavfall och farliga avfall. Flera av dessa är redan i dag underdimensionerade och i behov utökade utrymmen. Hur detta ska lösas, liksom frågor kopplade till ett eventuellt anläggande av ett eller flera s.k. Kretsloppsparkar med separat omhändertagande och förmedling av återanvändbara material är frågeställningar som borde beröras i översiktsplanen.

Mot bakgrund av ovanstående ställer sig VafabMiljö frågande till varför avfallshanteringen som en grundläggande och viktig samhällsservice fått en helt undanskymd plats i översiktsplanen. VafabMiljö noterar bl.a. att avfallshanteringen överhuvudtaget inte omnämns i planens strategier för hållbar utveckling. Vidare noteras att avfallshante-

ringen och stadens avfallsplan helt utelämnats i den kompletterande hållbarhetsbedömningen.

Vidare noteras att i Hälla och Ängsgärdet, som utpekats som ”områden för bebyggelseutveckling till 2026”, finns två av förbundets Återbruk. VafabMiljö utgår att förbundet bjuds in till att delta i planeringsprocessen i de delar där Återbruken berörs. Inom kommunen finns ett flertal äldre, numera avslutade, avfallsdeponier för vilka förslag till skyddszoner utarbetats. VafabMiljö utgår från att dessa behandlas i den handlingsplan för förorenad mark som översiktsplanen hänvisar till.

VafabMiljö välkomnar planförslagets riktlinjer om att det i fördjupade översiktsplaner och detaljplaner ska beskrivas om över- eller underskott av massor uppkommer och deltar gärna i planeringen för hur överskottsmassor ska återvinnas.

VafabMiljö ställer sig även positiv till de föreslagna riktlinjerna kring prövning av ny bebyggelse eller annan förändring i markanvändningen i närheten av s.k. farliga anläggningar och miljöstörande verksamhet.

VafabMiljö konstaterar avslutningsvis att avfallshanteringen står inför betydande utmaningar. Hur dessa ska hanteras behandlas för närvarande i den pågående regionala avfallsplaneringen. VafabMiljö ser fram mot ett nära samarbete med stadens planeringsfunktion i arbetet med att utveckla framtidens avfallshantering mot ett hållbart samhälle.

Kommentar: Avsnittet som behandlar avfallshantering i kapitlet Allmänna intressen i planhandlingen har kompletterats. En hållbar avfallshantering har förts in under strategin Resurshushållning och klimatanpassning.

POLITISKA PARTIER

Centerpartiet

Minska förtätning - Den så kallade förtätningen i Västerås har en smärtgräns som kommer allt närmare. Centerpartiet vill att förtätning i sin allra huvudsakliga del skall ske på ödetomter, grusplaner och andra dåligt utnyttjade ytor.

Det är därför dags att avsluta ”bygga inåt eran” efter att ha byggt stationsområdet, Kopparlunden och några andra byggbara platser. Nu är det tid att se till att det byggs i hela kommunen och att det öppnas nya områden.

Livskraftig landsbygd med starka service- och mindre orter - För att kunna uppnå den planberedskap som prognosen kräver måste en mer positiv hållning till byggande på landsbygden införas. Vi måste utmana den urbana normen som säger att människor ska i första hand bo, arbeta och gå i skolan i städer. Vi anser alltså att huvuddelen av bostäderna som behövs för den planerade befolkningsökningen måste byggas utanför tätorten Västerås. Nya områden som i t.ex. Sätra, norr om Västerleden och området mellan Barkarö och Eriksbo måste öppnas upp.

Vi ser positivt på fortsatt byggnation i serviceorterna Barkarö, Dingtuna, Kvicksund, Skultuna och Tillberga. Liknande planer behövs nu också i serviceorterna Orresta och Tortuna. I övriga småorter som Haraker, Kungsåra, Kärsta, Lillhärad, Romfartuna/Munga, Rytterne, Sevala och Svanå ser vi också positivt på att få till olika typer av bebyggelse.

Det är en felsyn att områdena utanför serviceorterna skall ses som områden där bebyggelse skall försvåras och förhindras. Byggandet måste ses som något positivt i hela kommunen Västerås och alla former av speciella restriktioner måste bort. Centerpartiet vill underlätta mindre byggprojekt på landsbygden genom att höja gränsen för kravet på detaljplan från idag i praktiken tre hus (fem hus enligt gällande beslut) till 10 hus i en sammanhängande grupp. Däremot måste vi vara försiktiga med att ta redan existerande god åkermark för byggnation. Åkermarken är en resurs som blir allt viktigare för jordens växande befolkning. Det öppna odlingslandskapet som funnits i hundratalens år bör i möjligaste mån bevaras och användas för produktion av livsmedel. Det blir också allt intressantare att producera förnybar energi, som t.ex. biogas, med hjälp av åkermark. Det är därför viktigt att man är restriktiv när det gäller byggnad på den bästa åkermarken. Ett exempel är tillgång på mat och energi vid en krissituation som något landsbygden är en förutsättning för.

Fortsätt bygg ut tätorten Västerås - vi måste också fortsätta bygga ut tätorten Västerås genom att uppföra en yttre led runt Västerås. Alltså vänder vi fokus från att bygga staden inåt till att bygga staden utåt. Den nya ringleden knyter an hela Västerås tätort från Barkarö i sydväst via Gotöleden, den nya Söderleden, den nya Västerleden, den befintliga Norrleden, en ny Österled runt Anundshög för anknytning till Salavägen, och avslutas med att knyta an till Gäddeholmsvägen och den nya vägen till Kärrbolandet. Då har vi skapat en yttre ring där det är möjligt att få till stånd bra kollektivtrafik som angränsande orter kan anslutas till. Kring den nya ringleden möjliggör gör vi byggnation av bostäder, industri och andra verksamheter. Den mark som behöver tas i anspråk för denna ringled är till största delen kommunal men privata intressen kommer också vara intresserade av denna expansion av Västerås tätort.

Levande innerstad - sambanden mellan innerstaden och omkringliggande stadsdelar behöver förbättras. Sambanden med resten av kommunen behöver också stärkas, t.ex. bör Elbakajen vara porten ut i hela Mälarskipelagen.

Viktigt att vi inte gör avsteg från god arkitektur och gestaltning. Det gäller förstås överallt där det byggs men kanske speciellt i tätare bebyggelse så som stadskärnan.

Vi vill också trycka på nödvändigheten av att bygga rätt och tillgängligt från början enligt principerna för Universell Design. Vad gäller en levande innerstad tycker vi översiktsplanen ska visa hur vi stimulerar stadsodling. Vi värnar och vill utveckla nya och gamla kolonilottsområdena i kommunen och vill se fler inslag av stadsodling både i centrum och i stadsdelarna.

Kollektivtrafik - kollektivtrafiken måste fortsätta utvecklas så alla kommuninvånare har möjlighet till att utnyttja den. Det får alltså inte bli vita fläckar i kommunen där inga byggnationer får utvecklas bara för att det inte idag finns någon kollektivtrafik där. Rätt satsningar kan medföra ett ökat resande och förbättra kollektivtrafiken för invånarna i hela kommunen Västerås. Goda idéer får inte begränsas av att kollektivtrafikens linjesträckningar inte går att ändra på. Översiktsplanen bör peka ut att förutsättningarna för pendlarstationer i norr och väster i samband med den förstudie om spår- vägstrafik i Västerås som redan pågår ska utredas.

Gå och cykla - Folk vill cykla i större utsträckning än idag och cykling bör prioriteras mer i trafiken. Den enskilt viktigaste åtgärden för att öka cykelresandet är att bygga

säkrare infrastruktur för cyklister. Därför behövs säkra cykelvägar ut med våra landsvägar. Bra exempel på sådana som redan byggts är cykelvägarna till Örtagården och Gäddeholm. Vi driver på för att också bygga säkra cykelvägar till Tidö-Lindö, Tortuna och andra delar av kommunen. Framförallt visar erfarenheter att cyklisterna ökar i antal när människor får tillgång till bilfria cykelvägar. Cykelinfrastrukturen måste också vara en naturlig del av planeringen av hela transportsystemet så att vi inte minst underlättar för kombinerade resor med gång/cykel och kollektivtrafik.

Fritid - Friluftsliv är viktigt för individens välbefinnande. I Västerås finns redan god tillgång till områden för idrott och friluftsliv. Fokus verkar dock ligga på artificiella naturmiljöer nära tätorterna som t.ex. Björnö. Större naturliga friluftsområden som t.ex. Ängsö kan ge möjlighet till fler aktiviteter och valmöjligheter för invånare. Därför bör planen beskriva hur dessa stora områden skall bli tillgängliga för alla grupper i samhället.

Näringsliv - Västerås har ett starkt näringsliv. Inte minst besöksnäringen har en mycket snabbt tillväxt och Mälardalsregionen erbjuder fantastiska utvecklingsmöjligheter. Näringslivet i stort behöver tillgång till mark att bebygga och ha aktiviteter på för att kunna växa. Här behövs satsningar inom utbildning, företagsutveckling och marknadsföring. Trots vårt partis insatser anser vi att Västerås kommun aldrig har jobbat aktivt med landsbygdsutveckling vad gäller näringslivet. Här finns en näringslivsgren med stor utvecklingspotential.

Infrastruktur - Fattade beslut gäller angående infrastruktur, till exempel Västerleden och vägen till Frösåker och Kärrbolandet. Behov och möjlighet till finansiering avgör när och i vilken ordning dessa vägprojekt kan slutföras. Trafiksituationen vid Anundshög ska förbättras så att den tunga trafiken begränsas efter invigningen av Anundshögsmotet. Planprocessen angående Söderleden ska fortsätta.

Bredband och mobiltäckning - Bredband och mobiltäckning är avgörande för näringsliv, samhällsfunktioner och privatlivet. Vi vill att krav på bredbandsuppkoppling och mobiltäckning med bra kvalitet ska gälla hela kommunen och att en ny bredbandsstrategi måste utarbetas och antas.

Kommentar: Centerpartiet berör i sitt yttrande flera övergripande frågor som handlar om strategierna för en framtida hållbar utveckling. För kommentarer kring detta hänvisas till kommentarerna i samrådsredogörelsen.

Ett nytt avsnitt – planera med människan i fokus – beskriver hur översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en god livsmiljö för alla. Där beskrivs bland annat universell design.

En utredning om framtidens kollektivtrafik pågår. Denna utredning kan innebära att nya stråk för kollektivtrafik pekas ut, nya fordon för att trafikera kollektivtrafiken, åtgärder i gaturum för att rymma kollektivtrafiken samt ny lokalisering av en depå för bussar och eventuellt spårvagnar. Utredningen om framtidens kollektivtrafik ska samordnas med utredningen om framtida stadsutveckling.

Strategin "Livskraftig landsbygd och starka serviceorter" har kompletterats bland annat rörande tillgänglighet till serviceorterna och viktiga besöksmål med kollektivtrafik och cykel.

Stadsledningskontoret har på kommunstyrelsens uppdrag tagit fram ett förslag till program för digital förnyelse 2016-2019. Förslaget har remissbehandlats. En ny bredbandsstrategi bedöms kunna ingå i detta program.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna i Västerås är positiva till att Västerås utvecklas till en regionstad med 230 000 invånare 2050 eller tidigare. Det är dock viktigt att målets effekter kommuniceras tidigt så att västeråsarna förstår hur en sådan framtida stad kan komma att se ut. Visa gärna ett visualiserat exempel i ÖP eller på webben.

Kristdemokraterna håller med om att tillkommande bebyggelse i huvudsak ska lokaliseras till Västerås tätort. Vi anser emellertid att orden ”och uppåt” ska läggas till devisen ”bygg staden inåt” vilket således blir Bygg staden inåt och uppåt. Men vi anser att höga hus också ska ha högt ställda krav på arkitektur. Husen måste också uppfylla krav på funktion med universell design (anpassade för äldre och personer med nedsatt funktionsförmåga).

Använd takytor på ett mer effektivt sätt. Tak kan användas som mötesplatser för boende med grillplatser och trädgårdsodling. Det går också att använda takytor för Futsal fotboll.

Vi kristdemokrater anser att grönstrukturplanen måste uppdateras tillsammans med Översiktsplanen. Det är viktigt att stadens invånare alltid har nära till en grönyta, t.ex. en park, stadsdelsskog eller Mälarens vattenspegel. Det är viktigt att nya grönytor tillskapas där det är brist.

Barnens miljö måste utvecklas i takt med att staden byggs inåt. Ett sätt är att anlägga trädgårdar i anslutning till bottenvåningen eller på takytor. Det finns exempelvis ett antal goda exempel vid Öster Mälarstrand. Eftersom vi idag inte bygger källare byggs bottenvåningar med cykelförråd, tvättstugor o.s.v. Här borde vi tänka om och i första hand tänka på barnen så att de alltid har närhet till grönytor. Lägenheter i bottenplan eller med uteplats på tak ska också vara stora nog för barnfamiljer.

Invånarna i en växande stad kommer kräva närhet till platser för spontanidrott. Använd befintliga idrottsplatser för idrott även i framtiden. Det kan handla om tennisplaner, gräsmattor som lämpar sig för fotboll och boule o.s.v. Möblera även staden så att skateboardåkare kan ta sig fram och trixa på utlagda stenar, utemöbler o.s.v.

Satsa på Rocklunda! Västerås med Rocklunda är en av Sveriges mest besökta besöksmål. Utveckla Rocklunda tillsammans med fastighetsägarna, föreningarna och genomför analyser av besökarnas önskemål. Kristdemokraterna är också för att en skidtunnel anläggs såvida det finns en finansieringslösning.

Satsa mer på tredimensionell fastighetsbildning. Det är idag möjligt att bygga hus med verksamhetsutövare som äger bottenplan, allmännyttan i några våningar, ett antal kontorsvåningar och ägarlägenheter längre upp. Lägenheter med sämre utsikt kan nyttjas som studentlägenheter. Här borde Västerås kunna bli Sverigeledande!

Kristdemokraterna tog initiativ till att ortsanalysen av Kvicksund prioriterades. Tidigare genomfördes en ortsanalys av Skultuna. Det innebär att ortens förutsättningar un-

dersöks vilket ger god kunskap inför kommande planarbete. Vi vill att ortsanalyserna av alla serviceorter snabbas på.

Centrera gärna bebyggelse till serviceorter vilket ökar förutsättningarna för lokal handel, service, barnomsorg, äldreboenden och kollektivtrafik. Vi kristdemokrater anser emellertid att folk som vill bo avsides eller i temaboenden ska få göra det. Men då får de också ta konsekvenserna av att erhålla sämre service. Eftersom de flesta vill bo i en by eller i en stad anser vi att detta inte är ett stort problem. Vi tycker dock att vi ska vara försiktiga med att bygga nya mindre huskonstellationer lite här och var utanför tätbebyggelse. Det kommer att ta resurser från medborgarnas gemensamma resurser.

Svanå kräver en egen punkt. Svanå är en vacker bruksbygd med befintlig bebyggelse i norra delen av kommunen. Vi kristdemokrater anser att Svanå ska kunna utvecklas till en by som passar barnfamiljer. Här finns närhet till den stora skogen, Svartån, de gröna fälten och den engelska parken. Det finns också potential för kollektivtrafik.

Kommentar: Kristdemokraterna berör i sitt yttrande flera övergripande frågor som handlar om strategierna för en framtida hållbar utveckling. För kommentarer kring detta hänvisas till kommentarerna i samrådsredogörelsen.

Översiktsplanen tar inte ställning till bebyggelsens utformning, höjd mm. Detta prövas i kommande detaljplanläggning. Det stadsbyggnadsprogram som föreslås ska vara ett stöd i den kvalitativa stadsutvecklingen vid bland annat detaljplanering, bygglovprövning och markanvisning och ge alla aktörer en gemensam plattform för det fortsatta arbetet.

Ett nytt avsnitt – planera med människan i fokus – beskriver hur översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en god livsmiljö för alla. Där behandlas bland annat barns lekmiljö och tillgång till ytor för spontanidrott.

Ett förslag till ny grönstrukturplan beräknas kunna skickas ut för samråd under hösten 2017. Översiktsplanen kommer därefter att kompletteras med riktlinjer för gröna värden i enlighet med grönstrukturplanen.

Liberalerna

Liberalernas mål är att individens önskemål om boende, transportmedel, mötesplatser för kultur, idrott och handel styr stadens utveckling.

Citykärnan behövs för kultur, mötesplatser, gröna stråk och handel när staden får 80 000 nya invånare. Bygg ut innerstaden med varsamhet och hänsyn till befintlig miljö. En stilfull och arkitektonisk utformning av nya byggnader i Västerås innerstad ska eftersträvas

- Öka byggtakten, bygg staden mer utåt än inåt!
- Den största andelen av 40 000 nya bostäder ska byggas i ytterområden, serviceorter och några helt nya områden. Att klämma in dessa lägenheter i den befintliga staden är absurt!
- Ökad förtätning i innerstaden ger sämre luftkvalitet och buller.
- En större satsning på Serviceorterna ger fler lägenheter snabbare och använder befintlig service.
- Bygg ut Sätra och Geddeholm, som blir en ny serviceort
- Förtätning i stadens ytterområden eftersträvas. Även helt nya områden måste öppnas för bostadsbebyggelse.

- Miljö: Kollektivtrafik, transport- och personbilar ska på sikt vara fossilfria. Elbus-sar och elbilar måste prövas i kommunen.
- Särskilda cykelstråk för Elcyklar och snabb cykeltrafik i tätorten byggs ut, ett vik-tigt komplement till biltrafik.
- Stadsplaneringen ska inte förhindra boende från tillgång till bil i innerstaden. Fram-tidens bilar kommer släppa ut mindre fossil CO₂, NO och mindre buller. Utgör då inget klimathot!
- Jordbruksmark: Inom tätorten och serviceorterna ska närliggande jordbruksmark kunna nyttjas för bostäder och annan verksamhet.
- Grönytor: Bevara grönytor, lekplatser och mötesplatser. Särskilt barnens närmiljö för lek, spontanidrott och rekreation ska beaktas.
- Bygg parker, ytor för spontanidrott och lekytor i nya områden utifrån barnperspek-tivet.
- Förverkliga Trädgårdsstaden i Johannisberg-Barkarö med god service för barn och vuxna med äldreboende för de som behöver det.
- Inglasning av Vallbybron och delar av E18 ger bättre bullerdämpning och plats för ny bebyggelse.
- Avveckling av Johannisbergs flygplats kring 2030 ger förutsättning för grön Träd-gårdstad
- Västerås ska byggas så att individens önskemål om tillgänglighet tas till vara. Barnperspektivet ska alltid vara med i stadsplaneringen.
- Mark för detaljplanering av styckebyggetomter tas fram i högre takt, förbered med VA och vägar. Kravet är minst 50 lediga tomter till försäljning vid varje givet till-fälle.
- Använd en kreativ marknad med tävling i markanvisningar, låt privata mark- och fastighetsägare bygga och planera i egen regi.
- Markförsörjning för verksamheter:
- Stadens framförhållning av mark för olika typer av industriell verksamhet måste garanteras och tas med ännu bättre i ÖP
- Både stora och mindre företag ska skyndsamt kunna erbjudas färdig mark med vägar, dock senast inom 1 år
- Säkra stadens logistikcentrum vid västra hamnen, Hacksta och Johannisberg. Där finns både sjöfart, järnväg, väg och uppställningsytor.

Kommentar: Liberalerna berör i sitt yttrande flera övergripande frågor som handlar om strategierna för en framtida hållbar utveckling. För kommentarer kring detta hänvisas till kommentarerna i samrådsredogörelsen.

Avsikten att lägga ner Johannisbergs flygfält har tydliggjorts. Johannisbergsom-rådet betecknas ”utredningsområde” på kartan. Texten beskriver att det är ett utredningsområde för bostäder och att många intressen, som kan påverka om-fattningen av framtida bostadsbyggande, finns i området.

Gäddeholm, som enligt SCB:s definition nu är en tätort, betecknas serviceort, inte framtida serviceort.

Kommunstyrelsen har i maj 2017 beslutat att en handlingsplan, som ska identi-fiera och beskriva behovet av planeringsinsatser för att säkerställa tillgången till mark och lokaler för näringslivet samt föreslå åtgärder för att möta detta behov, ska tas fram.

Miljöpartiet

Miljöpartiet är i stort nöjda med innehållet i Översiktsplanen 2026. Dokumentets huvuddrag överensstämmer väl med vad vi anser vara en hållbar och långsiktig samhällsutveckling; vi vill ändå från Miljöpartiets sida lyfta fram några punkter som vi önskar att man ser över och utvecklar:

- Utred möjligheten till byggande i stadens befintliga kraftledningsgator, kraftledningarna bör grävas ned för att få fram exploaterbar mark.
- Stadsdelen Hälla är i nuvarande förslag klassat som utredningsområde, men vi önskar att man istället klassar det som bostäder och verksamheter.
- Vi vill se en alternativ användning av Hässlö flygplatsområde, inklusive tillhörande bullerzon. Vi anser att marken kan och bör användas till bostäder och verksamheter.

Kommentar: Av översiktsplanen framgår att alternativ lokalisering alternativt kablfiering av kraftledningar bör övervägas i samband med koncessionsprövning. Ledningsägarna har invändningar mot detta och framför att teknikval avgörs av ledningsägaren. Texten kvarstår med tillägget ”där så bedöms lämpligt med hänsyn till ledningsägarens krav och önskemål”.

Hälla betecknas ”verksamheter och handel” på kartan. Texten beskriver områdets utvecklingspotential. I den målbild som tagits fram föreslås området fram till 2030 utvecklas med en struktur som fungerar och stödjer en fortsatt utveckling med verksamheter och handel. Strukturen ska dock vara flexibel och kunna utgöra bas för en eventuell framtida förändring efter 2030 där även bostäder kan vara aktuellt.

Synpunkterna rörande Hässlö flygplatsområde föranleder ingen ändring av planförslaget.

Moderaterna

Översyn

Översiktsplanen skulle tjäna på att kortas ner betydligt. Avsnitt kan läggas i bilagor eller utgå för att underlätta och bredda användandet av planen.

Utveckla Johannisberg

Johannisberg ska vara kvar som utvecklingsområde och flygplatsen ska avvecklas i enlighet med tidigare intentioner. Johannisbergs har en stor potential som nyss stadsnära bostadsområde. Här går också att bygga en kanalstad enligt moderat förslag. Västerås behöver inte ha fler flygplatser och flygplatsen begränsar även byggnation av bostäder i anslutande områden som Barkarö och Örtagården.

Det finns möjlighet att förse Johannisberg och omgivande områden med fjärrvärme. Det är också god tillgänglighet till kollektivtrafik som gör området utmärkt för byggnation.

Behåll Västerås gröna strukturer och parker

(S)-styret i Västerås planerar att förtäta på många av stadens grönområden. Det är gröna lungor som är viktiga rekreatiomsområden för Västeråsarna. Vi måste istället se till att komma igång med detaljplaner i direkt anslutning till staden som exempelvis Sättra och Johannisberg.

Det finns flera citynära områden där byggnation är möjlig utan att ta bort viktiga

grönområden. Det handlar om stationsområdet, Kopparlunden, Hälla och Ängsgärdet som är mycket lämpliga för byggnation för både bostäder, handel och lättare industri.

Stora parkeringsytor i anslutning till sjukhuset kan med fördel göras om till bostäder och ersättas med parkeringshus. Rätt placering av busshållsplatsen kan underlätta att åka kollektivt.

Bygg staden i anslutning till tätorten och i anslutning till befintliga serviceorter. Vi kan inte fortsätta att bara bygga staden inåt utan bygg i anslutning till tätorten och serviceorterna för att kunna ta nytta av befintlig infrastruktur. Om vi fortsätter med förtätning på stadens parker och grönområden riskerar vi att det blir nya milonprogramsområden.

Bygg på höjden i riktigt centrala lägen

Tillåt hög byggnation mitt i centrum. I skrapans närområde ska detta vara möjligt. Centrum ska vara synligt och då gärna genom höga byggnader. Respekt behöver dock tas till viktiga kulturbyggnader när byggnation sker i direkt anslutning till dessa.

Kombinera handel/lättare industri och bostäder

Ängsgärdet och kopparlunden är områden där vi idag planerar för en kombination av verksamheter och bostäder. Det finns fler områden som idag har handel och lättare industri där vi kan komplettera med bostäder, ett exempel är södra Tunbytorp.

Etableringsmark för industri och verksamheter

Planen måste tydligt visa på nya möjliga områden för industri och verksamhetsetableringar. Det beviljade bygglov till en ny postterminal ökar behovet av att snabbt bygga Västerleden. Fortsatt utveckling av Erikslund kräver att Västerleden byggs så att vi får mer mark för handel och industri. I anslutning till Anundshögsmotet finns stor potential att tillskapa stora ytor för industri och verksamhetsetableringar.

Värderingsfrågor

Vi är tveksamma till att översiktsplanen innehåller olika trendspaningar som till exempel avsnittet ”nya värderingar och livsstilar” som finns på sida 13. Skrivningar om till exempel balklänningar m.m. bör utgå.

Bilen och kommunikationsytor

Västerås ska inte fortsätta att smalna av gator och begränsa framkomligheten. Bra kommunikationer behövs för en växande stad. Både för kollektivtrafik, bilar, cyklar och gående. Skrivningar som ”Vi måste våga prioritera ner bilen.” på sidan 18 är för hårt formulerande. Stadsplaneringen måste förhålla sig till att en mycket stor andel av Västerås befolkning är beroende av bilen. När Västerås växer kommer det sannolikt att bli fler bilar, vilket också framgår längre fram i översiktsplanen. I framtiden med nya färdmedel som självstyrande bilar kommer ytor att behövas för kommunikationer. Istället för att rikta udden mot bilen i sig är det bränslet som utgör den största boven, och här sker en utveckling i positiv riktning som vi ska uppmuntra.

Under avsnittet ”Levande innerstad” är det viktigt att tydliggöra att det också ska gå att nå city med bil. För att möjliggöra fortsatt handel är det viktigt att det finns parkeringsplatser även i innerstaden, om den, som det står i planen ”ska vara lättillgänglig för alla”.

Under avsnittet ”En mänsklig och miljövänlig trafikmiljö” bör det *efter* ”Fler människor ökar sannolikt antalet bilar i staden” stå att ”Därför krävs att man också planerar för parkeringsplatser på ett bra sätt. Det kommer fortsatt finnas ett behov av biltrafik eftersom alla kommunens invånare inte kommer att kunna nyttja kollektivtrafiken hela tiden i sin vardag. Det är en verklighet som måste tas hänsyn till, hur gärna man än vill att alla ska cykla överallt i alla väder.”

Undvik ytterligare styrdokument

Under avsnittet ”Utveckla stadens identitet och karaktär” beskrivs att det behövs ytterligare policys. Behöver vi fler styrdokument? Räcker inte översiktsplanen och detaljplaner? Det finns redan en oerhörd mängd policys, planer och handlingsprogram som berör bostäder, hållbarhet, miljö, natur och infrastruktur. Att ta fram ytterligare styrdokument bidrar till att det till slut inte blir hanterbart för varken tjänstemän eller förtroendevalda att följa alla riktlinjer som tagits fram.

Elöverkänslighet

Följande stycken på sidan 79 måste strykas. ”Människan exponeras kontinuerligt för elektriska och magnetiska fält... Exempelvis mobiltelekommunikation... Långvarigt förhöjd exponering för magnetiska fält bör undvikas där det är praktiskt och ekonomiskt möjligt”. Äldrenämnden i Västerås avskaffade under 2016 bidragen för elsanering då man konstaterat att varken Socialstyrelsen eller Folkhälsoinstitutet eller någon annan har hittat några bevis för att elöverskänslighet verkligen existerar.

Kommentar: Moderaterna berör i sitt yttrande flera övergripande frågor som handlar om strategierna för en framtida hållbar utveckling. För kommentarer kring detta hänvisas till kommentarerna i samrådsredogörelsen.

Avsikten att lägga ner Johannisbergs flygfält har tydliggjorts. Johannisbergssområdet betecknas ”utredningsområde” på kartan. Texten beskriver att det är ett utredningsområde för bostäder och att många intressen, som kan påverka omfattningen av framtida bostadsbyggande, finns i området.

Kommunstyrelsen har i maj 2017 beslutat att en handlingsplan, som ska identifiera och beskriva behovet av planeringsinsatser för att säkerställa tillgången till mark och lokaler för näringslivet samt föreslå åtgärder för att möta detta behov, ska tas fram. I detta arbete ska även förädling av befintliga verksamhetsområden studeras i dialog med fastighetsägare och näringsliv.

Texten som beskriver framtidstrender och hur översiktsplanen ska möta dessa har bearbetats.

Texten om elektromagnetiska fält (nu i bilagan Allmänna intressen) har bearbetats och utgår från rekommendationer från Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Riktlinjer för parkering finns i parkeringsriktlinjerna antagna av kommunfullmäktige 2015.

Socialdemokraterna, Centrala S-föreningen

Förslaget till översiktsplan har en planeringshorisont till 2026. Det är angeläget att strategien finns i översiktsplanen även för centrum.

Centrala föreningen vill att översiktsplanen anger långsiktiga och hållbara riktlinjer för centrum vad gäller förtätningar, trygghetsaspekter, parkering, stadens attraktivitet,

möjligheten till smarta och hållbara klimatlösningar samt grönstrukturplanering för stadens centrala parker.

Bygg staden inåt

Staden bör formas så att de centrala delarna bildar en attraktiv stadskärna. En förtätning kan lämpligen ske men där staden bör ta ett ökat ansvar för parkeringsfrågan kring centrum.

Trygga och säkra sidan

I centrum vistas man utifrån olika behov och aktiviteter under dygnets alla tider. Tryggheten ska höjas med bästa möjliga belysning och en säker utformning. Cykelstråken i centrum behöver förtydligas och skiljas från övrig trafik.

Stadens parker

Centrums parker och grönytor bör särskilt lyftas fram där det är väsentligt att säkerställa våra grönytor i en växande stad. Bättre möjligheter i våra centrala parker för spontan picknick under dygnets alla timmar. Öka möjligheten för människor med begränsad rörelseförmåga. Tillvarata Svartåns möjligheter för barn att förstå vattnets kraft och anlägg en badstrand lite högre upp vid ån i höjd vargens vret.

Attraktivitet

Centrum kan lämpligen vidare knytas samman på ett naturligt sätt via flera attraktiva gångstråk som bättre tar tillvara områdena kring bl.a. Svartån, Stadsparken mot Kyrkbacken och Rocklunda. Lyfta fram båttrafiken tydligare i stadens kollektivtrafik och knyt ihop östermälarsstrand med centrum.

Trafiken i centrum

Begränsa trafiken i centrum genom att leveranser till butiker har vissa tidsanvisningar. I föreningens vision återskapas cityringen som den prioriterade vägen för genomfartstrafik medan övriga vägar skall ses som kvartersvägar.

Stationsområdet

Området bör utformas så att de stärker de centrala delarna av staden och planeras främst för bostäder.

Kommentar: Synpunkterna rör i första hand innerstaden och överlämnas till projektet Tyck om din innerstad.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet ställer sig bakom huvudinriktningen i dokumentet; att vi ska ha beredskap för en högre befolkningsökning än i nu gällande Öp och att planerna ska utgå från att förtäta och komplettera befintlig bebyggelse både i Västerås och i serviceorterna. Detta för att fortsatt kunna bevara jordbruksmark, skog och parker. Vi instämmer i prioriteringen att bygga i anslutning till kollektivtrafik.

Vi anser att dokumentet i sin helhet är mycket väl bearbetat, framåtsyftande och med fokus på hållbarhetsaspekterna.

Bra att klargöra att målet är att undvika att bygga på brukningsvärd jordbruksmark. Men vi vänder oss starkt emot att använda begreppet brukningsvärd skogsbruksmark. Vi måste bevara skog för biologisk mångfald, för rekreationssyften och för klimatet

skull för att nämna några anledningar. Våra stadsdelsskogar är till exempel inte "skogsbruksskog" men måste bevaras. Det framgår tydligt på s.41 men står då i motsats till formuleringen här.

Strategier för hållbar utveckling - Vi tycker att alla strategier som finns med i dokumentet är viktiga beståndsdelar för att skapa en hållbar utveckling i hela kommunen. Kulturavsnittet behöver dock skrivas om helt. Under rubriken Hälsa välbefinnande och jämlika förutsättningar tycker vi texten är mycket bra. Forskning visar att människor mår bättre i jämlika samhällen. Stycket "kulturliv ger attraktivitet" anser vi ha alltför snävt fokus på kultur som medel för att skapa en viss image och intäkter. Vi menar att kulturen som människor utöver och upplever på olika sätt har ett värde i sig oavsett om det bidrar till fler företagsetableringar eller att kreativa människor vill flytta hit.

Vi föreslår att stycket istället ska lyda "Ett vitalt kulturliv med möjlighet för alla att delta ger människor chansen att uttrycka sig kreativt, mötas och utveckla nya tankar. Att ge plats för kulturen skapar en bra grund för att utveckla demokratin. En kulturell mångfald bidrar också till att göra kommunen attraktiv."

Strategin Bostäder för alla känns mycket bra. Vi saknar bara ett förtydligande på den sista punkten. Vad innebär det att utveckla, vårda och nyttja det befintliga bostandsbeståndet på ett bättre sätt?

Även en mening i strategin Grön och blå identitet skulle kunna förklaras närmare. På vilket sätt kan de blå och grönamiljöerna bidra till att staden anpassas till ett förändrat klimat?

Västerås i regionen - Vi anser att skrivningarna kan skärpas ytterligare för att betona att både gods- och persontrafik i första hand ska utgå från hållbarhetsperspektivet. Nu görs igen skillnad på de olika trafikslagen. Exempelvis kan det tydliggöras att sjöfart i kombination med omlastning till järnväg är att föredra framför lastbilstransporter. Nu finns det både i texten om E18 och Riksväg 56 med formuleringar som syftar till att underlätta lastbilstransporter till hamnen.

När det gäller skrivningarna om vägar genom kommunen skulle de boendes perspektiv kunna lyftas in. Hur kan vi få till bra möjligheter att cykla längs med vägarna, hur kan man ta sig över vägen på ett säkert sätt om man nyttjar kollektivtrafiken?

Västerås tätort - Det borde finnas med någon rad om konflikten mellan att planera för fler handelsetableringar i externshandelsområden och få till en levande innerstad.

En mänsklig och miljövänlig trafikmiljö - s.45 Kollektivtrafiken som ryggrad. Här skulle ett resonemang om framtiden för gasbussar kontra elbussar kunna finnas med.

Serviceorter och landsbygd - Vi oroar oss för att formuleringen om ny bebyggelse i anslutning till serviceorterna ska ses som ett väsentligt samhällsintresse ska leda till alltför många avsteg från grundprincipen om markanvändning. Detta påpekas även i hållbarhetsanalysen från Tyréns. Det är bra att en landskapsanalys ska göras vid varje enskilt beslut men vi vill trycka på att andra samhällsintressen mest troligt måste väga tyngre än utbyggnad av bostäder. Det kan handla om naturvärden eller matförsörjning.

Idag är serviceorterna mycket glest och lågt bebyggda och inriktningen mot förtätning och kompletteringsbebyggelse bör även råda i serviceorterna.

Kommentar: Strategin Kulturliv ger attraktivitet har omformulerats i enlighet med förslag. Även övriga strategier och text har bearbetats med utgångspunkt i framförda synpunkter.

ORGANISATIONER, FÖRENINGAR MM

LRF Västerås

Det är glädjande att Västerås Stad har en positiv inställning till en levande landsbygd med insikt om förutsättningarna som krävs med bra möjligheter till boende, entreprenörskap och företagande. Vidare är kommunens inställning till bebyggelse på landsbygden under förutsättning att det sker genom lämplig lokalisering och anpassning till det omgivande landskapet positiv.

LRF:s generella ståndpunkt är att det är direkt olämpligt att planlägga värdefull och skyddsvärd åkermark för bostadsändamål. Arealerna för varje enskild exploatering av åkermark kan möjligen tyckas försumbar. Dock måste planerna ses i sin helhet och som en del i ett större sammanhang. Nationellt och i Mälardalsregionen pågår det många planprocesser och trenden är att allt mer jordbruksmark tas i anspråk för andra ändamål än livsmedels- och energiproduktion. Detta får konsekvenser för hur uthålligt samhället i landet och regionen kan verka och utvecklas. Mycket talar för att en av de viktigaste parametrarna för ett framtida uthålligt samhälle utgörs av i vilken utsträckning livsmedel och energi kan produceras lokalt. Om andelen jordbruksmark minskar så reduceras möjligheten för kommunerna i regionen att försörja sig själva med lokalproducerade livsmedel och energigrödor och andelen närproducerat minskar och klimatpåverkan ökar.

LRF Västerås förutsätter att bebyggelse på landsbygden genom lämplig lokalisering och anpassning till omgivande landskap innebär att Västerås Stad genomför en grundlig utredning varje gång frågan om bebyggelse på landsbygden där brukningsvärd åkermark kan komma att tas i anspråk aktualiseras.

När det gäller anläggande av teknisk försörjning och infrastruktur i form av till exempel fiber och cykelvägar är det mycket viktigt att Västerås Stad gör samma avvägning som vid bebyggelse på landsbygden, vilket innebär vikten av lämplig lokalisering och anpassning till omgivande landskap. Om åkermark i vissa fall behöver tas i anspråk är det mycket viktigt att en dialog sker med berörda markägare med syfte att den planerade åtgärden innebär ett så litet intrång som möjligt.

Vid planering av ny bebyggelse och anläggningsprojekt som skapar snabb dagvattenavrinning via hårdgjorda ytor är det av yttersta vikt att även hanteringen av dagvattnet planeras för att säkerhetsställa att befintliga brunnar och diken inte riskerar att avvattna större volym än vad de är dimensionerade för. Kontakt och kommunikation bör alltid ske med eventuellt berörda markavvattningsföretag.

Kommentar: Synpunkterna stödjer planens intentioner.

Naturskyddsföreningen

Västerås skall växa på ett hållbart och klimatsmart sätt

Enligt sammanfattningen så beskriver ÖP 2026 hur Västerås kan växa och utvecklas på ett Hållbart och klimatsmart sätt. Med hållbart avses hållbar ur ekologiskt, socialt, kulturellt och ekonomiskt perspektiv.

Med klimatsmart menar Naturskyddsföreningen att nettoutsläpp CO₂ per person skall vara nära noll (mindre än ett ton/ person globalt sett). Detta innebär att man måste räkna in utsläppen som vår konsumtion och livsstil orsakar.

Naturskyddsföreningen anser att förutsättningarna för att uppnå ett hållbart och klimatsmart Västerås måste beskrivas tydligare. I kapitlet "Utgångspunkter och utmaningar" borde det funnits med en tydligare beskrivning av t.ex. konsekvenserna av vårt levnadssätt idag.

År 2016 inträffade "Over shoot Day" redan den 8 augusti. Det är 11 dagar tidigare än 2014! På mindre än 8 månader har vi människor förbrukat de naturresurser som jorden förmår producera på 12 månader. Gapet ökar mellan vår konsumtion och vad naturen kan förnya eller ta hand om. Pressen på naturresurserna ökar i takt med att vi blir fler på jorden samtidigt som koldioxidutsläppen och konsumtionen ökar. Idag krävs det drygt 1,6 planeter för att återskapa de naturresurser som konsumeras av oss människor. Den största boven är koldioxidutsläppen som står för mer än hälften av det ekologiska fotavtrycket. Om hela världen skulle leva som vi gör i Sverige så skulle det behövas 4.1 jordklot för att få balans mellan förbrukning och vad naturen kan förnya eller ta hand om. Vi är idag 7 miljarder människor på jorden och beräknas växa till mellan 9 och 11 miljarder. Tillgängligt resursutrymme per person måste alltså minska ytterligare.

Västerås stad inte ensamt påverka utvecklingen utan det krävs nationella och internationella åtgärder och lagar samt att vi människor ändrar levnadssätt mm. Sverige har idag 16 nationella miljö kvalitetsmål (15 beslutade redan 1999) som anger målsättning för förbättring av den svenska miljön till 2020. Enligt Naturvårdsverket kommer 14 av dessa mål inte att nås till år 2020. I t.ex. Klimatprogram 2017 för Västerås, avsnitt "Konsumtion och levnadsvanor" sidan 23 står det "När man väljer att räkna in utsläppen som vår konsumtion och livsstil för med sig har utsläppen ökat istället för att minska de senaste decennierna. För att inte alla ansträngningar och åtgärder som görs med hjälp av tekniska lösningar och klok planering ska "ätas upp" av den ökande trenden i våra levnadsmönster är det viktigt att hitta sätt att ställa om och dämpa denna trend."

Naturskyddsföreningen anser det viktigt att detta framgår redan i Översiktsplanens utgångspunkter. Volymen i våra levnadsvanor måste minska. Med volym avses t.ex. resandet och sättet att resa, konsumtion, bostadsyta, lokalyta etc. Det är de totala utsläppen av klimatgaser som måste komma ned till "nära noll".

Naturskyddsföreningen anser att ovanstående beskrivning av situationen för vårt jordklot skall vara med när t.ex. Tyréns gör sin kompletterande hållbarhetsbedömning.

Naturskyddsföreningen menar också att kommunen har ett större ansvar än vad man nu skriver ut i ÖP 2026 för att ge råd, verktyg och incitament till invånarna att förändra sina levnadsvanor. Att enbart informera är att, från kommunens håll, sätta för höga krav på enskilda individers initiativförmåga och intresse. En förändring t.ex. mot ökad användning av kollektivtrafik och cykel, kräver att incitament för minskat bilåkande skapas av Västerås stad.

Staden växer

Dokumentet ÖP 2026 ger intrycket att ansvariga politiker och tjänstemän inte ser stadens tillväxt som något oundvikligt utan de ser den som något önskvärt. När det talas om "planeringsinriktningen 230 000 invånare" låter det som ett mål att nå, mer än som en ofrånkomlig utveckling. Detta genomsyras i många retoriska formuleringar som målar situationen i positiva termer. Som ett exempel på detta kan man ta upp följande: Varför är det bra att "många gymnasieelever från angränsande kommuner söker sig till Västerås och det utbud av olika utbildningsprogram som finns här"? Det innebär att gymnasieskolor i mindre orter avvecklas. Varför är det bra att eleverna reser till Västerås? Det ifrågasätts inte, tvärt om, det stöds med tanken att valfriheten alltid är bra. Man kan tolka dokumentet som att Västerås stad nöjer sig med att kraftvärmeverket kommer att minska utsläppen av växthusgaser och att transport med fossila bränslen kommer att minska och därför spelar mindre roll att undvika t.ex. dessa resor. Men koncentrationen i Västerås har andra sociala dimensioner som inte bara avser miljön. Det går inte att å ena sidan tala om att utveckla befintliga serviceorter för att skapa en mer livskraftig landsbygd med goda förutsättningar för hållbar utveckling och å andra sidan se som positivt att elever från Hallstahammar, Surahammar, Sala, Köping och Skinnskatteberg ska åka till skolan i Västerås. I detta (kring gymnasieelever från mindre orter) verkar man tillämpa en annan logik än när man tänker att studenterna på Mälardalens högskola "ska trivas så att de stannar i Västerås efter avslutade studier" (Översiktsplan sida 23). Man borde ha samma grundresonemang i båda fallen. Naturligtvis vill Naturskyddsföreningen att människor skall trivas i staden men det betyder inte att vi anser staden skall driva på en avfolkning av landsbygden.

En tät och grön stad.

I ÖP 2026 (sidan 41) står att "Med fler människor på samma yta behövs både nya grönytor och utveckling av befintliga. De naturtyper och livsmiljöer som är särskilt värdefulla för stadensväxt- och djurliv ska behållas och förstärkas. Tillgängligheten till gröna områden ska förbättras."

Naturskyddsföreningen stödjer idén att staden måste förtätas med avseende på antalet människor som bor per ytenhet. Men förtätningen skall inte ske på bekostnad på befintliga grönområden och de gröna länkar som sammanbinder dem. Förtätningen skall ske genom att effektivare utnyttja redan ianspråktaga områden.

Vi vill trycka på att det "behövs både nya grönytor och utveckling av befintliga." För en del gröna skogsområden kan det t.ex. vara så att de inte utnyttjas fullt ut därför att de inte är lättillgängliga och lätta att röra sig i. I stället för att anse att de inte är värdefulla som länk eller för rekreation och därför bygga på dem så måste staden t.ex. bereda enklare stigar genom områdena.

"Planeringen av den täta och gröna staden" (Allmänna intressen, sida 6) kan lätt bli en ofrånkomlig motsägelse: den täta staden gör anspråk på den gröna staden. De gröna områden som inte har ett högt ekologiskt värde riskerar att försvinna (vi har sett en utveckling i den här riktningen redan de senaste åren). "De mycket värdefulla gröna områdena", som grönstrukturplanen tar särskilt hänsyn till, är få i jämförelse med de övriga. De värdefulla områdena ligger inte alltid nära bostaden.

I ÖP 2026 sid 41, står vidare att "alla ska ha ett grönområde inom 5 – 10 minuters promenad (eller ca 300 m) från sin bostad eller arbetsplats för att bland annat kunna uppleva lugn och ro, ostördhet och avkoppling". Naturskyddsföreningen vill här särskilt peka på vikten av närheten till bostaden. Vid bl.a. länsstyrelsens träff "Alla tjänar

på friluftsliv” så tryckte man på att 80% av allt friluftsliv/ vardagsmotion och rekreation utövas i de gröna områden vars tillträde ligger inom 300 m från hemmet. Detta är en viktig aspekt i den fortsatta byggnationen i och förändringen av Västerås stad. Att behålla dagens gröna områden inne i staden kan innebära att staden växer lite utåt, men detta behöver inte vara något större problem ty år 2030 är det nationella målet en fossilfri fordonsflotta i Sverige. Långsiktigt är det viktigare att målen om 50m2 granskspark och närpark samt 50 m2 centralpark och/eller 50 m2 stadsdelsskog nås och/eller upprätthålls (enligt riktlinjerna sid 32 – 34 i Grönstrukturplanen 2004). I en studie om användningen av grönområden i Västerås (Jämställdhetsintegrering av grönstrukturplanen genom sociotopkartering av Eduardo Medina, Mälardalens högskola, 2016) kartlades att invånarna känner sig trygga i sina nära grönområden. Om avståndet mellan hemmet och grönområdena ökar kommer den tryggheten att minska. En sådan förändring, som innebär en minskning av rekreationsvärden nära bostaden, kan påverka folkhälsan negativt. Satsningen på Svartådalen och andra områden för friluftsliv ersätter inte den bostadsnära parken. Därför är det viktigt att politiker och tjänstemän lyssnar på brukarna och inte bara tar i hänsyn experternas perspektiv (som det står på s. 22 i Hållbarhetsbedömning). Detta är även viktigt ur ett delaktighetsperspektiv, en viktig del av folkhälsan enligt Folkhälsoprogram Västerås stad. Naturskyddsföreningen konstaterar också att redan år 2004 så var det få stadsdelar som nådde upp till ytan 50m2 granskspark och närpark samt 50 m2 centralpark och/eller 50 m2 stadsdelsskog per invånare. Vid de flesta nybyggnationer har värdena inte innehållits. Dessutom så har på flera platser husens höjd och placering nära skogen gjort att vårsolen begränsats helt eller i stor omfattning vid skogsbrynen. För all typ av skog och naturmark är brynen av stor vikt. Dessa brynen har ett högt biologiskt värde med bl.a. växter, insekter och fåglar. Tillgången av solljus och värme är viktigt för livet och mångfalden i brynen men också för livet innanför brynet.

Björnön och flygplatsen

Resandet med flyg är en snabbt ökande trend i våra levnadsvanor. Trots att utsläppen per person och kilometer minskat genom bättre teknik och reseplanering så har volymökningen i resande gjort att totala utsläppen ökar. Vi måste både bryta trenden i antal resor med flyg och få fram biobränsle!

Västerås flygplats har sedan den blev civil i slutet på 1990-talet gått med c: a 20 miljoner i förlust per år. Åren 2015 och 2016 var förlusten betydligt större. Svenskarnas totala flygresande måste minskas och att då förlusttyngda Västerås flygplats skall sträva efter och uppmuntra till ökat resande för att kunna gå med vinst blir helt fel. Forskare har beräknat att svenskarnas flygresor i världen idag gav upphov till lika mycket klimatutsläpp som alla personbilstransporter i Sverige samma år!

Naturskyddsföreningen vill att Västerås Flygplats avvecklas eller minimum att ”Sättpunkten” i söder flyttas in minst 400 m, dvs banans verksamma längd blir mindre eller lika med 2100 m. I det senare fallet kan skolflyget leva vidare, men den totala bullerbelastningen för olika tidsperioder (t.ex. dygn, vecka, månad etc.) får ökas ej över Björnön, Trådarängarna samt berörda och närliggande bostadsområden. Naturskyddsföreningen har meddelat detta i samrådet till Flygplatsbolaget inför dess ansökan om ny koncession.

I ÖP 2026 står bl.a. ”Björnö naturreservat är stadens mest besökta rekreationsområde. En utveckling av Björnön pågår. Ett planprogram för Björnön godkändes 2010. Planprogrammet beskriver hur Björnöns funktion som stadsnära frilufts- och rekreations-

område ska stärkas och utvecklas samt hur öns naturvärden ska säkras och skötas. Åtgärder för att bland annat öka tillgängligheten planeras.”

Naturskyddsföreningen stöder detta. Vi anser att Björnöns värdefulla natur och biologiska mångfald liksom värdet som fritids- och rekreationsområde långt överväger värdet av den förlusttyngda flygplatsen.

Västerås Kommun lät år 2002 Pro Natura (Ola Bengtsson, Bettina Olausson) ta fram ett underlag (Dnr: 01-248 TIN 513) för framtida skötsel av naturreservatet Björnön. Arbetet innefattade inventering av insekter, mossor, lavar vedsvampar och kärlväxter. Naturskyddsföreningen vill speciellt framhålla resultatet av inventeringen som Pro Natura gjorde vilken visade att Björnön hyser naturvärden av nationell betydelse bland annat knutna till den äldre lövskogen. Vidare konstaterade Pro Natura att ”resultatet av insektsinventeringen är enastående bra” och att Björnön är en av de 50 lokaler i Sverige som har fler än 30 rödlistade arter av vedskalbaggar och är en av de 10 artrikaste lokalerna i Västmanland.

Slutord

Avslutningsvis vill Naturskyddsföreningen framhålla att vi tycker ÖP 2026 är ett viktigt och bra dokument. Vi tror att Västerås stad kommer att kunna utvecklas långsiktigt hållbart om intentionerna, beskrivningarna och riktlinjerna i dokumentet följs. Vi har med vårt yttrande emellertid lyft fram några punkter som vi menar måste beaktas vid uppdatering av dokumentet efter samrådet.

Kommentar: Avsnittet om framtidstrender har uppdaterats gällande levnadsvanor. Naturskyddsföreningens synpunkter om att förtätning inte ska ske på bekostnad av befintliga grönområden stöds av översiktsplanens intentioner. Strategierna ”Bygg staden inåt” och ”Grön och blå identitet” har uppdaterats för att tydliggöra översiktsplanens intention kring denna fråga. Texter kring stadens grönska samt hur komplettering med ny bebyggelse ska förhålla sig till grönområden har bearbetats. Arbetet med översynen av gröonstrukturplanen är i sin slutfas och ett förslag till ny gröonstrukturplan beräknas kunna skickas ut för samråd under hösten 2017. Översiktsplanen kommer att kompletteras med riktlinjer för gröna värden från den nya Gröonstrukturplanen. Naturskyddsföreningens synpunkter kring Hässlö flygplats kommer ej innebära några ändringar i översiktsplanen.

Turistföreningen

Turistföreningen presenterar ett axplock av tankar kring stadens utveckling mot framtiden:

Fortsätt arbeta för att mäljarbanan blir helt utbyggd med den ”felande länken” till Eskilstuna för att knyta ihop städerna Västerås och Eskilstuna och möjliggöra snabba och turtäta transporter runt Mälaren.

Arbeta för snabbare och tätare tågförbindelser Stockholm – Göteborg respektive Oslo vilket skulle gagna Västerås näringsliv och pendlingsmöjligheter för stadens befolkning.

Återupprätta reservationen för en yttre E18. Dagens E18 kommer ej att klara 2050 års trafik men blir en bra lokal trafikled. Biltrafiken kan komma att plana ut men inte att försvinna, däremot drivmedlen kommer att förändras till mer miljövänligare alternativ.

Arbeta för en ännu bättre Högskola/Universitet och reservera området norr om högskolan för kommande utbyggnad (Arosvallen och Carlforska gymnasiet).

Skapa turistiska mervärden genom ett långsiktigt arbete för stadens innevånare och för besökande turister.

Skapa ett fullt utbyggt gångstråk vid Svartåns båda stränder som samtidigt blir en attraktiv gångväg till Vallby Friluftsmuseum innan bostadsbebyggelsen kräver strandtomter vid ån.

Rocklundaskogen och Önsta/Rönnbyskogen skall bevaras i nuvarande omfattning. Det är stadens enda obrutna led från centrala staden ut i storskogen för både människor och djur.

Var återhållsam med förtätning av centrala staden, beakta att ju fler människor, ju större behov av grönytor och rekreationsplatser.

Genomför bra cykelvägar även i centrala staden, stomcykelvägar skall ha stadens resecentrum som målpunkt.

Kommentarer: Turistföreningens synpunkter överensstämmer huvudsakligen med intentionerna i översiktsplanen. Att återupprätta reservatet för en yttre E18 är dock inte aktuellt.

SPF Seniorerna Hamre

Kollektivtrafik som ryggrad. Ett ledord är också "Lokalisering av ny bebyggelse i anslutning till kollektivtrafik prioriteras." Jag antar att detta stått även i tidigare planer, men då måste man också leva upp till det. Och inte göra om samma flagranta misstag som gjorts för Öster Mälarstrand. Där kunde en särskild bussgata (enl. ordval i nya planen) ha funnits genom området och vidare via Ankargatan, Tegelvägen ut på Björnövägen.

Åldringsbehov. Enligt uppgift är 20 % av Västerås befolkning över 65 år. Sannolikt kommer levnadsåldern att öka i framtiden och denna grupps andel bli ännu större. Detta ställer krav på lämpliga bostäder, med närliggande kollektivtrafik, i takt med seniorernas försämrade möjlighet att röra sig. Det finns också ett behov av mötesplatser i de nya stadsdelarna. I Västerås östra stadsdelar saknas sådana helt idag.

Kommentar: Yttrandet understryker vikten av att planera med närhet till kollektivtrafik och att tillgodose behovet av mötesplatser.

Svensk Handel

Västerås Handel är fortsatt positiv till att det planeras för en utveckling av staden, där staden växer ytterligare mot tidigare plan.

Vi anser dock att bilens roll/utrymme underskattas i planen. Vi ska naturligtvis sträva efter hållbara transporter med ökad kollektivtrafik, gående och cyklande. Med ny tek-

nik kommer bilen miljöpåverkan att minska kraftigt och därmed vara mer hållbar, men dess utrymmes behov minskar inte på samma sätt.

På sidan 44 står det att ”Fler människor i staden ökar sannolikt antalet bilar i staden. Det kan på sikt leda till trängseleffekter och risk för mer buller och luftföroreningar.”. Vi har redan idag trängselproblem på flera håll i Västerås. Buller och luftföroreningar kommer att minska i takt med att bilarna utvecklas mot ny teknik. Västerås Handel tror att antalet bilar kommer att fortsätta att öka kraftigt i och med befolkningsökningen. Idag finns det ca 68 000 personbilar i Västerås. En ökning med drygt 9 000 personbilar på de senaste 10 år, när befolkningen under samma period har ökat med knappt 15 000 personer (källa SCB). Fram till 2050 beräknas befolkning öka med ytterligare drygt 80 000 personer, varför vi tror att antalet personbilar kommer att öka med minst 30 000.

I översiktsplanen måste hänsyn tas till att antal personbilar kommer att öka kraftigt i staden även om kollektivtrafiken, cyklandet och gående ökar än mer. Görs inte det byggs det in ökande problem i infrastrukturen för lång tid framöver. Det skapar stora problem för den traditionella detaljhandeln som är mycket beroende av god tillgänglighet för alla sina kunder oavsett vilket färdmedel kunden väljer att använda. Försvåras tillgängligheten med bil till handelsplatserna på grund av en underdimensionerad infrastruktur kommer det slå hårt mot handeln. En väl fungerande detaljhandel ökar stadens attraktionskraft, både för att bosätta/ etablera sig etableras på orten och att vara en ledande motor i att locka besökare till orten.

Kommentar: Utgångspunkten i planen är att trafik- och bebyggelseplaneringen ska prioritera fotgängare, cyklister och kollektivtrafik framför bilismens behov. Denna prioritering är även utgångspunkt i klimatprogrammet, trafikplanen och i program för parkering. Ju tätare staden blir, desto viktigare blir prioriteringen mellan olika sätt att använda den tillgängliga marken. Befintliga parkeringar måste t ex utnyttjas bättre.

Satsningar för att förbättra för gång-, cykel- och kollektivtrafik behöver utformas så att de ökar färdvägarnas attraktivitet relativt bilens. Den sammanvägda tillgängligheten med samtliga färdmedel behöver värnas och utvecklas. Det handlar om att stärka konkurrenskraften för gång, cykling och kollektivtrafik samtidigt som tillgängligheten för bilburna upprätthålls. De som verkligen behöver åka bil måste med andra ord kunna göra det även i framtiden. Synpunkterna föranleder ingen ändring av planförslaget.

Svenska kyrkan

Vi vill börja med att understryka att vi ställer oss positiva till att Västerås stad revidering av översiktsplanen 2026 som är ett viktigt strategiskt instrument för den långsiktiga och hållbara planeringen. Ni anger att planeringsinriktningen i gällande plan är 200 000 invånare 2050. För att möta den ökande befolkningsstillväxten föreslås nu att planeringen ska möjliggöra en befolkningsstillväxt som motsvarar 230 000 invånare 2050 vilket innebär ett tillskott med 80 000 invånare. Befolkningsökningen motsvarar ca 40 000 nya (25 000 planeras redan för) bostäder. Ett ökat bebyggelsetryck med ytterligare 15 000 bostäder till 2050 medför, på olika dimensioner, förändringar i vår omgivning. Detta behöver omhändertas vilket vi anser att ni belyser väl i samrådshandlingarna.

Reviderad översiktsplan redogör ett antal strategier för en hållbar utveckling. Strategierna ska sätta människan i centrum och ger Västerås möjlighet att växa och utvecklas. Kulturell och social hållbarhet är två kraftiga dimensioner inom hållbarhet och Svenska kyrkan är här en betydelsefull aktör. Remissvaret är skrivet utifrån dessa två perspektiv.

I ett hållbart samhälle så spelar den kulturella och sociala hållbarheten en stor betydelse. Det kulturella området erbjuder samtal och möjligheter till påverkan vilket innebär att kultur är ett område där människor kan mötas och ger möjlighet till uttryck. Ett socialt hållbart samhälle kännetecknas bland annat av ett jämställt samhälle där människornas lika värde är centralt. Det är även ett samhälle där människorna ges möjlighet till deltagande i samhällsutvecklingen. Ett kulturellt och socialt hållbart samhälle bidrar alltså till den demokratiska utvecklingen.

Svenska kyrkan Västerås ställer sig därmed positiva till att perspektivet kulturell och sociala hållbarhet fördjupas i den reviderade översiktsplanen. Vi vill dock framhålla nedanstående.

Kulturell hållbarhet

Svenska kyrkan Västerås bidrar bland annat till att en attraktiv livsmiljö genom att exempelvis erbjuda möteplatser inom en rad olika kulturverksamheter. Vad gäller musik som kulturverksamhet så har Svenska kyrkan Västerås en lång musiktradition där det finns plats för olika typer av musik. Exempelvis är Domkyrkan i Västerås en stor och tillgänglig mötesplats inom det musikaliska området som kontinuerligt erbjuder konserter eller musikgudstjänster.

Musikverksamheten är även något som aktivt bedrivs och erbjuds inom kyrkans församlingar genom aktiviteter såsom exempelvis musikgudstjänster, körverksamhet och musikundervisning. Kyrkomusiken tillhör vårt gemensamma kulturarv och lockar många västeråsare till deltagande.

Vi förvaltar historiska byggnader varav ett 20-tal av dessa är av medeltida ursprung. Ett exempel på kulturhistoriska miljöer är Domkyrkan i Västerås, som med sina tre stjärnor i Guide Michelin, är en världsattraktion. Domkyrkan är en välbesökt kulturell mötesplats i Västerås som under 2016 hade hela 185 000 besökare. Här anordnas utställningar, konserter, visningar för både barn och vuxna. Vidare så har även Svenska kyrkan Västerås en egen konservatorsateljé vilken är en unik och stor tillgång.

Utifrån bland annat ovanstående så har Svenska kyrkan Västerås en betydelsefull och central kulturaktör och en viktig resurs inom kulturell hållbarhet vilket bör tas med i samhällsplaneringen. Svenska kyrkan erbjuder som tidigare nämnt viktiga mötesplatser för medborgarna men genom ett ökat bebyggelsetryck så ökar även behovet av gemensamma mötesplatser. Vi anser därmed att Västerås stad i fortsatt planering måste ta med detta perspektiv i syfte att öka allas tillgänglighet till offentliga rum då tillgången till offentliga mötesplatser är viktiga bidrag i främjandet av social och kulturell hållbarhet. Vi vill trycka på vikten av god planering och att även hänsyn tas till befintliga kulturvärden genom att Västerås stad med fördel kan förtydliga i strategiarbetet hur de planerar att arbeta med exempelvis konsekvensanalyser när ny bebyggelse tillkommer.

Vidare kan vårt gemensamma kulturarv och människors möjligheter att uppleva och utöva kultur inom Västerås med fördel förtydligas i översiktsplanen så att mer tyngd ger till kulturell hållbarhet. Svenska kyrkan Västerås är som tidigare nämnt en betydelsefull aktör inom detta område.

Social hållbarhet

Jämlikhet

När det gäller perspektivet jämlikhet inom social hållbarhet så är alla välkomna till Svenska kyrkan Västerås. Därför är jämställdhet, likabehandling och mångfald viktiga aspekter både i verksamhetsområdet som arbetsplats. Inom Svenska kyrkan Västerås så ska alla medarbetare och besökare behandlas likvärdigt oavsett ålder, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, kön och könsöverskridande identitet eller uttryck.

Vi välkomnar därmed den nytillkomna strategin *Hälsa, välbefinnande och jämlika förutsättningar*, vilken beskriver vikten av att den fysiska miljön ska upplevas som jämställd, tillgänglig, hälsosam, säker, trygg och upplevelserik där mötesplatser, goda boende miljöer, tillgång till utemiljöer för barn, samt öppna och tillgängliga offentliga rum är viktiga delar för att uppnå detta. Dock vill vi framhålla att samtliga diskrimineringsgrunder som kön, ålder, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, kön och könsöverskridande identitet eller uttryck kan belysas tydligare i strategiarbetet det vill säga hur Västerås stad kommer att arbeta utifrån samtliga diskrimineringsgrunder för att tillgodose olika gruppers behov anser vi bör förtydligas.

Barnperspektivet

Svenska kyrkan har ett stort engagemang för arbete med barn och unga och det sker kontinuerligt en stor mängd möten mellan barn, unga och representanter från Svenska kyrkan Västerås. Kyrkoordningen, Svenska kyrkans eget regelverk, anger att barnet har en särställning i kristen tro och behöver därför särskilt uppmärksammas i vår verksamhet.

Det är beslutat att Svenska kyrkan Västerås ser det som en självklarhet att använda barnkonventionen i arbetet med barnkonsekvensanalyser. Vi kopplar därmed samman barnkonsekvensanalys med det formella beslutsfattandet vilket innebär att barnperspektivet tas med i vårt beredningsarbete inför beslut. Vi arbetar även aktivt på andra håll för att fånga in barnperspektivet.

Hållbarhetsbedömningen 2017 anger att barnkonsekvensanalyser i samband med framtagande av översiktsplaner och detaljplaner *kan* vara ett medel som skulle få positiva konsekvenser för barns rätt att uttrycka sig kring sin levnadsmiljö. Svenska kyrkan Västerås anser att barnkonsekvensanalyser i samband med framtagande av exempelvis översiktsplaner, beredning av strategiska beslut och detaljplaner *ska* genomföras.

Utifrån ovanstående så ser vi alltså behov av att utveckla och fördjupa barnperspektivet i översiktsplanen och i kommande planering. Hur ska barnens åsikter och behov på bästa sätt omhändertas och tillgodoses i detta arbete? Vi anser därmed att barnperspektivet med fördel kan vidareutvecklas till ett tydligare, djupare och kraftfullare perspektiv.

Slutligen välkomnar vi en ökad samverkan så att arbetet avseende kulturell och social hållbarhet kan fördjupas och förstärkas.

Kommentar: Svenska kyrkan framhåller vikten av att öka allas tillgänglighet till offentliga rum vilket stödjer planens intentioner liksom att det är viktigt att hänsyn tas till befintliga kulturvärden när ny bebyggelse planeras.

De konsekvensanalyser som görs i samband med detaljplanering innefattar konsekvenser för kulturmiljön. Inom ramen för de sociala konsekvensanalyser som tas fram belyses olika grupper, bland annat barnens, perspektiv.

För att tydliggöra planens intentioner har text som beskriver olika faktorer som kännetecknar en god livsmiljö samlats i ett nytt avsnitt med rubriken ”Planera med människan i fokus”.

Svenska Tivoliägares förening

I många kommuner försvinner evenemangsplatserna på löpande band samt att markhyror ökar... Vi har självklart inget emot varken konstgräs eller bostadsbyggande men vi anser att det sker på branschens och besöksnäringens bekostnad. Veldig ofta när vi kontaktar eller blir kontaktade av en kommun/arrangör finns det ingen lämplig evenemangsplats att upplåta.

Observera då har ni i samma andetag nekat era kommuninvånare ett kulturevenemang. STF:s medlemmar ser sig som viktiga kulturbärare i samhället. EU parlamentet har även uppmanat sina medlemsstater att erkänna traditionella branschföretag som en del av Europas kulturarv (2004/2266) (INI). Diskuteras även på ”UNESCOS” världsarvslista. På ESUs kongress i Lissabon/Rom 2016 (förklaring Europeiskasammanslutningen för kulturarbetande företag från hela Europa som innehåller parker/nöjesfält som är anslutna). På ESUs kongress tog Påve Franciscus (the holy father) likt den tidigare Påve Benedictus XVI gjort, sin hand över oss och vår verksamhet som vår beskyddare.

Vi vill med denna skrivelse uppmärksamma er på de utmaningar vår bransch har, och uppmanar er till att i er kommun anordnar en central belägen evenemangsplats. Detta bör snarast förberedas i det kommunala planprogrammet för att direkt användas för det kulturella utbudet som nöjesfält aktivt erbjuder kommunens besöksnäring. Detta sammanfaller även med vad kulturrådet fått i uppdrag. Sveriges Tivoliägares branschorganisation ser fram emot ett positivt samarbete med ER kommun.

Kommentar: Behovet av evenemangsplatser är i linje med översiktsplanens intentioner men lokaliseringen är ingen översiktsplanefråga.

FÖRETAG, BYGGHERRAR MM

Kungsleden Finnslätten AB äger över 250 000 m² lokaler belägna i områdena benämnda Finnslätten och Lunda. Nuvarande detaljplan Dp1266 från 2003-11-18 anger användningen till JK (Industri och Kontor). Det finns även en beteckning S (Skoländsmål) där ABB Industriegymnasium ligger sedan många år.

Det finns en tydlig minskning av marknadens efterfrågan av de över 100 000 m² kontorslokaler som finns på Finnslätten/Lunda. Det finns även en viss minskning av efterfrågan av industrilokaler i delar av det äldre beståndet. För att hantera denna verklighet måste vi få möjlighet till nya möjliga användningsområden för dessa lokaler.

Kungsleden önskar utveckla en del av sitt fastighetsbestånd på Finnslätten/Lunda med service och handelslokaler. Även Idrottslokaler och bostäder kan vara lämpliga i viss omfattning. En del av detta måste prövas i en ny detaljplan, vilket vi ber om att få återkomma om.

Kungsleden anser att de markeringar i den Samrådshandling Västerås Översiktsplan 2026 där Finnslätten och Lunda är angivna som "Verksamheter" i stället ska anges som en "Blandad stadsdel med både verksamheter och bostäder".

Kommentar: Kommunstyrelsen har i maj 2017 beslutat att en handlingsplan, som ska identifiera och beskriva behovet av planeringsinsatser för att säkerställa tillgången till mark och lokaler för näringslivet, ska tas fram. I detta arbete ska även förädling av befintliga verksamhetsområden studeras i dialog med fastighetsägare och näringsliv. Handlingsplanen kommer att utgöra underlag för ställningstaganden rörande framtida stadsutveckling och blir en del i det rådande översiktsplanarbetet och därmed underlag för kommande ställningstaganden. Synpunkten föranleder ingen ändring av planförslaget.

SYNPUNKTER FRÅN ENSKILDA PERSONER

De personer som lämnats synpunkter har med hänsyn till bestämmelserna i personuppgiftslagen (PUL) inte namngivits då detta dokument kommer att finnas tillgängligt på stadens hemsida.

☒ = Beteckningen används för att markera "Ett yttrande"

- ☒ "Skitviken" (den vid silosen) kan bli en perfekt småbåtshamn, ersätter Lögarängen. Lögarn blir ett utsökt friluftsområde med pir (utrustad med glassförsäljning, kallbad m.m.) Gideonsberg/Nordanby finns det en hel del gräsmattor och döytor som kan bebyggas.

Kommentar: Ett visionsarbete rörande utvecklingen av Lögarängen till ett parkområde för alla har påbörjats. Komplettering med ny bebyggelse prövas genom upprättande av detaljplan där riktlinjerna i översiktsplanen ska vara vägledande. Se även kommentarerna i samrådsredogörelsen.

- ☒ Det kan byggas utan att skada naturen. Västerås är vacker stad. Bostad behövs för studenter, barnfamiljer och ensamma människor.

Kommentar: Se kommentarerna i samrådsredogörelsen.

- ☒ Bygg inte på Jakobsbergsplatsen. Låt lite grönt vara kvar, finns för lite i stan. Parkerna är små och ynkliga.

Kommentar: Se kommentarerna i samrådsredogörelsen.

- ☒ Spara grönområden och skapa nya i staden. Prioritera cykelvägnätet före busstrafiken

Kommentar: Överensstämmer med planens intentioner

- ☒ Flera grönområden (dvs parker)

Kommentar: Förslag till ny grönstrukturplan, vilken behandlar tillgången till gröna områden, kommer att remissbehandlas under 2017.

- ☒ Tryggare centrum, främst kvällar. Bättre luft i centrum, mycket bilar och rökare. Mer grönt i centrum, träd och buskar. Klocka mitt i centrum. Ge alkoholisterna någonstans att ta vägen, skrämmer barn.

Kommentar: Synpunkterna rör innerstaden och överlämnas till projektet Tyck om din innerstad.

- ☒ Stora Torget bänkar och grönt. Sigmatorget: Titta på gamla vykort se när det var finast, 80-tal? Glastak över Sigmatorget. Det var finare förr. Titta och se.

Kommentar: Synpunkterna rör innerstaden och överlämnas till projektet Tyck om din innerstad.

- ☒ Jag tycker Vasagatan ska vara bussfri

Kommentar: Frågan har utretts tidigare. Bedömningen är att tillgängligheten till stadskärnan försämras om bussarna flyttas.

- ☒ Det finns enorma förtättningsmöjligheter i Västerås. Gott om områden som "blivit över" efter nedlagda småindustrier och blivit "skräpområden" även centralt! Riv + bygg där! Punkthus på ca 20-25 vån är utmärkt som centralpunkt i områden t.ex. Ängsgärdet + centralstationenområdet och Lillåudden (Riksbyggen) samt även de tänkta vid Lögarängskanten vid Svartåns mynning. Går att samordna med ny plan för Lögarängen om det blir 2 el 3 hus på grusplanen men inte mer!

Kommentar: Överensstämmer med planens intentioner, se även kommentarerna i samrådsredogörelsen.

- ☒ Stoppa Västerås stad och Skanskas planer på att öppna bergtäkt 600 m väster om IKEA Erikslund. Vid IKEAsprängarna 2008-2010 skadades mer än 21 st fastigheter. Det bedrägeri som vi har utsatts för är makalöst. Vem skall betala mina reparationer på mer än 650 000. Fastighetskontoret svarar inte på brev! Skall jag få mitt hus söndersprängt igen.

Kommentar: Markanvändningen inom Erikslundsområdet studeras i den fördjupade översiktsplanen för Erikslund. Översiktsplanen hanterar inte ersättningsfrågor.

- ☒ Framför allt bygga utåt. Förtätningen på många platser har blivit bra i flertalet fall men det får inte bli mkt mer nu.

Varför händer inget i gamla Metallverkens hus mot Östra kyrkogården? Huset har vackra detaljer som jag ser från utsidan - varför inte studentbostäder?

Bra att det byggs på Ängsgärdet. Vad ska ske med gamla posten? Servicehus/studentlägenheter?

Gör något åt alla bilar! Vem har sagt att om man bor centralt så ska man ha rätt till en parkeringsplats? Bygg parkeringshus utanför city och ha trolleys som skjutsar t

o r, som på flygplatser. Det skapar jobb, blir grönare inne i city samt gör förmodligen att människor blir lättare (de cyklar/går mer).

Ta betalt på parkeringsplatserna vid ladorna på Erikslund och Hälla mm. Vem har sagt att en bilist har rätten att åka fram och tillbaka till olika lador och slita på gator och vägar? Det får vi alla betala på skatten, dvs bygget av vägar.

Varför har inte Västerås politiker fokus på gåendet? Det är alltid cykel eller bil. Gå måste vi alla göra. Därmed bör det vara skottat och sandat i första hand för gående, framför allt också vid busshållplatser. Bedrövligt halt vid t ex busshållplats utanför Rudbeck varje år. Knepigst då den ligger mitt i staden.

Massor med soptunnor och askoppar.

Eftersom det finns en vacker promenadväg efter vattnet undrar jag varför det inte finns en enda toalett. Överhuvudtaget är det otroligt dåligt med offentliga toaletter i Västerås innerstad. Jag skäms när jag jämför med övriga städer i Sverige för att inte tala om andra länder. Toaletter behöver även vi Västeråsare använda, varför kan ingen skapa ett företag och därmed ha jobb med detta? Det behövs toaletter där en kvinna som har mens kan byta skydd samt därefter tvätta sig om händerna. Nu verkar det som om politikerna bara anser att vi ska sitta i buskarna, usch äckligt!

I övrigt tycker jag att det finns mycket vackert i Västerås, parkernas blommor är mkt vackra, brasseriet i Stadsparken likaså. Torggatan är lite tomt men såg att det kommit urnor med stora träd.

Varför finns det inget ljus på sofforna utanför Ähléns eller de glaskluttar som lades utanför stationen? Varför har inte sofforna som var utställda i ngn pristävling tagits om hand? Jag hoppas att Tranströmers cementdikter tas om hand. Om vi ska ha konst ska den vara som det är tänkt. Det är dags att sätta in vakter för att inte småglina ska få förstöra som de vill. Poliser ska patrullera för fot, ej åka runt i parker och på cykelbanor i bil, helt sjukt!

Nu har jag kommit igång tror jag. Jag kan gärna vara med och diskutera mer.

Kommentar: Frågor som rör bebyggelseutveckling, se kommentarerna i samrådsredogörelsen. Många frågor som tas upp i yttrandet är inte översiktsplanefrågor. Synpunkter som rör innerstaden överlämnas till projektet Tyck om din innerstad. Frågor som rör skötsel mm överlämnas till Teknik- och fastighetsförvaltningen för kännedom.

- ☒ Det är med stor förskräckelse jag ser hur man i översiktsplanen så starkt lyfter fram förtätning som ett primärt mål. Detta kan ytterst lätt komma att drivas in absurdum. Man måste komma ihåg att byggföretagen är vinstdrivande bolag, vilkas ekonomiska vinstintresse i lika stor utsträckning är särintresse som någon enskild persons i samband med detaljplaner, och kommunen behöver ställa sig minst lika avvisande till dessa vinstintressen som till privatpersoners särintresse av något slag. Det ligger tyvärr i byggföretagens vinstintresse att bygga så tätt som möjligt, utan större fokus på de människor som ska bo/vistas där. De "lånar" av den tillit väljarna har till de förtroendevalda som samhällsbyggare, vilkas uppgift är att maximera samhällsnyttan.

Om man jämför med t.ex. Majorna (särskilt runt Mariaplan) eller längs Herkulesgatan i Göteborg ser man en funktionsintegrerad miljö där människor har legitima

skäl att vistas och mötas, utan att för den skull vara bosatta där, och vidare utan att husen för den skull skjuter i höjden. Använd gärna dessa som förebild. Jag som bor på Rekylgatan går till buss 4 eller 6 om inte buss 12 går på passande tid. Torts att det är längre till fyrans hållplats är den vägen mycket trevligare att gå, ty jag passerar t.ex. ingången till ICA:s mataffär på Hästhovsgatan, bilvårdanläggningen på Markörgatan och når sedan närheten till Gunilbogatan 2 med olika butiker (i viss funktionsintegrerat), medan vägen till sexans innebär att jag ser stora mängder trist massiv betong under järnvägen och husen längs Bangatans västra sida är nästan uteslutande funktionsseparerade bostäder. Jag passerar dessutom inte heller ingången till Nettos mataffär och ser människor i rörelse där.

Människor ser inget mervärde i att bo ovanpå varandra och se grannens frukostbord genom fönstret. I öppna kontorsmiljöer har förtätning tyvärr använts allt för långtgående, då det är en billig metod att öka antalet medarbetare utan att lägga några pengar på byggnaden. Detta har lett till sociala och organisatoriska arbetsmiljöproblem, och det är lätt att dra parallellen till motsvarande problematik i samband med allt för tätt boende. Vidare kan boende i tät miljö skapa större behov/längtan till andra miljöer, varvid behovet av energikrävande transporter ökar. Miljöpåverkan minskar av att människor inte åker så mycket från den plats de bor, och det är med täta miljöer långt ifrån säkert att människor avstår detta resande.

I planen lyfts närheten fram, och detta är det primära, snarare än tätheten (som i sammanhanget bör betraktas som ett nödvändigt ont). Här har kommunen en stor utmaning i att staden effektivt klyvs av dels järnväg, dels motorväg. Närhetskänsla styrs i stor utsträckning av vägars dragning, och kommunen bör titta allvarligt på detta. Att t.ex. ta sig från Lillåudden till centrum ger för fotgängaren en ganska begränsad uppsättning möjligheter att passera järnvägen, t.ex. vid järnvägsbron upp på Pilgatan, gångbroarna vid järnvägsstationen eller vid gamla tullhuset. Detta försämrar närhetskänslans ganska avsevärt. Det är vidare svårt att tänka sig hur man ska lösa problematiken med att skapa funktionsintegrerad miljö när Västerås, i likhet med många svenska städer, ger så starkt intryck av att permanent övergett tanken på funktionsintegration genom att låta perifera handelsområden etableras.

Förtätning är ett verktyg som måste användas med förstånd, och inte låta användas fritt och allt för långtgående. Låt oss vidare lämna modernistisk arkitektur som ett avslutat kapitel. Formpressade betonglådor innebär en arkitektur vars livslängd är lika begränsad som dess estetiska värden.

Kommentar: Yttrandet berör övergripande frågor som handlar om strategierna för en framtida hållbar utveckling. För kommentarer kring detta hänvisas till kommentarerna i samrådsredogörelsen.

AVDELNINGEN FÖR SAMHÄLLSUTVECKLING
Plan
Lisbeth Dahlbäck
Telefon 010-22 49 241
lisbeth.dahlback@lansstyrelsen.se

Stadsbyggnadsförvaltningen
Stadshuset
721 87 Västerås

Samråd om Västerås översiktsplan 2026 med utblick mot 2050 – reviderad januari 2017

Rubricerat ärende har översänts till Länsstyrelsen den 13 februari 2017 enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen (2010:900)

Kommunen presenterade förslaget till reviderad översiktsplan för Västerås på Länsstyrelsens plansamråd den 10 mars 2017.

Länsstyrelsen har berett centrala verk och förvaltningsmyndigheter möjlighet att yttra sig över planförslaget. Inkomna remissvar Länsstyrelsen bifogas detta samrådsyttrande.

Sammanfattning

Länsstyrelsen ser positivt på att Västerås stad tar fram en reviderad översiktsplan. Den reviderade planen har samma tidsperspektiv, som den nu gällande planen, men ska ge förutsättningar för snabbare befolkningsutveckling. Planeringsinriktningen är 230 000 invånare 2050. Det innebär att det kommer att behövas cirka 40 000 nya bostäder. De flesta inom tätorten, men även utanför den. Länsstyrelsen anser att det är positivt att serviceorterna prioriteras på landsbygden.

Länsstyrelsens ansvarområden enligt plan- och bygglagen

Under samrådet ska Länsstyrelsen särskilt

1. ta tillvara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2. kap. som hänsyn bör tas vid beslut om användningen av mark- och vattenanvändning,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenliga med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. verka för att sådana frågor om användning av mark- och vattenområden som angår två eller fler kommuner samordnas på lämpligt sätt, och

5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Bostadsförsörjning

Förslaget till reviderad översiktsplan har kompletterats med en beskrivning av det allmänna intresset bostadsförsörjning. De kommunala riktlinjerna för bostadsförsörjning ska vara vägledande vid tillämpning av plan- och bygglagen både vid framtagande av översiktsplaner och av detaljplaner. Översiktsplanen hänvisar till det program för bostadsförsörjning med tillhörande handlingsplan som Västerås stad antog 2014. Länsstyrelsen ser att dagens program för bostadsförsörjning stämmer väl överens med översiktsplanens strategier avseende bostäder för alla, bygga staden inåt, livskraftig landsbygd med starka serviceorter samt kollektivtrafiken som ryggrad. Det är också positivt att Västerås stad som en del i att tillgodose det ökade bostadsbehovet lyfter fram en kraftigare utbyggnad av serviceorterna kopplat till utbyggnad av kollektivtrafiken som en möjlig lösning och ett komplement till att förtäta inom den byggda staden eller ny exploatering i stadens utkanter. Undantaget där dagens program för bostadsförsörjning skiljer sig från förslaget till översiktsplan avser prognosen över befolkningstillväxten till 2050. Av översiktsplanen framgår dock att programmet för bostadsförsörjning ska ses över under 2017, för att anpassas till de nya förutsättningarna där en ökad befolkningstillväxt ökar behovet av bostäder ytterligare och ställer högre krav på en fungerande bostadsförsörjning.

Västerås i regionen

Översiktsplanen beskriver tydligt vilka regionala, storregionala och internationella stråk och förbindelser inom de olika trafikslagen som Västerås stad prioriterar fram till 2050. De åtgärder som beskrivs stämmer också väl överens med de åtgärder som beskrivits som viktiga för Västmanlands län i regionens regionala länstransportplan för perioden 2014 - 2025. Länsstyrelsen ser inte i översiktsplanen hur planen i övrigt relaterar till regionala och storregionala mål och program som Trafikförsörjningsprogrammet för kollektivtrafik för Västmanlands län daterat 2015, insatsområdena och de regionala målen i länets regionala utvecklingsprogram 2014 - 2020 - Mångfaldsriven tillväxt, En Bättre Sits storregionala systemanalys från 2016 eller de reviderade befolkningsframskrivningarna för östra Mellansverige 2010-2050. Undantaget är den regionala samverkan som sker i 4 Mälarstäder-samarbetet där samarbetet och tillhörande avsiktsförklaring från 2013 beskrivs på ett tydligt sätt.

Teknisk försörjning

Kraftledning

Det kan vara lämpligt att redovisa stamnätsanläggningarna i översiktsplanens kartunderlag. Det kan även vara lämpligt att i översiktsplanen behandla riktlinjer för planering invid stamnätsledningarna.

Vindkraft

Av planhandlingarna framgår det att det är möjligt med en samverkan med Hallstahammar vad gäller vindkraft. Länsstyrelsen rekommenderar att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för att minimera störningsriskerna. Detta är viktigt eftersom vindkraftverk i vissa fall kan påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser.

För att säkerställa att eventuella områden som i framtiden bedöms som lämpliga för etablering av vindkraft inte hamnar i konflikt med Försvarmaktens riksintressen måste en förfrågan ställas till Försvarmakten.

Natur- och kulturmiljövärden

Natur

I översiktsplanen handlingar finns hänvisningar till Handlingsplan för natur och kultur, Grönstrukturplanen, Balanseringsprincipen, Västerås miljöprogram och den kommande parkplanen. Länsstyrelsen efterlyser ett resonemang om hur dessa förhåller sig till varandra vid planeringen. Vilket av underlagen har störst värde vid planering och hur används de olika underlagen i planeringen? Om ett område ingår i flera eller alla planerna, har det då ett större bevarandevärde?

Kulturmiljö

Länsstyrelsen ser positivt på att översiktsplanen förhåller sig till kulturarvet som en tillgång som kan stärka stadens och landskapets identitet och karaktär.

I översiktsplanen nämns att ortsanalyser kommer att genomföras för flera av kommunens serviceorter. Det är ofta ett bra redskap för att inkludera förhållningssätt till kulturhistoriska värden i samhällsbyggnadsfrågor.

Kommunens bevarandeprogram för landsbygden och för Västerås stad är i delar inaktuella och skulle behöva uppdateras. Exempelvis saknas aktuellt kunskapsunderlag för delar av de kulturhistoriska värden som finns i Västerås centrum. Länsstyrelsen har inlett ett samarbete med Västerås kommun för att ta fram komplement till befintliga underlag.

I "Allmänna intressen" uppmärksammas och samlas på ett bra sätt de kunskapsunderlag som finns att förhålla sig till vid förändringar i kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Länsstyrelsen ser dock att avsnittet skulle kunna kompletteras

med översiktlig information om miljöer som är skyddade enligt kulturmiljölagen; fornlämningar, kyrkor och byggnadsminnen.

Miljö, hälsa och säkerhet

Risk

Det är positivt att kommunen avser att arbeta vidare med de tekniska riskerna i form av farliga verksamheter, farliga godstransporter och övrig hantering av farliga ämnen. Länsstyrelsen anser att detta bör konkretiseras ytterligare i det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Det är viktigt att översiktsplanen är vägledande för de riskanalyser som kommunen avser att ta fram inför exploatering av riskutsatta platser.

Geotekniska förutsättningar

Länsstyrelsen anser att det i översiktsplanen bör ingå en översiktlig redovisning av geotekniska förutsättningar och geotekniska risker, eftersom dessa kan vara styrande för strategiska val av lämplig markanvändning. I bilagan Allmänna intressen, kap "Klimat, Miljö, Hälsa och Säkerhet" nämns att stabiliteten ska klarläggas i områden med otillfredsställande stabilitet, vid planering och byggande. En komplettering med samlad kartredovisning av geotekniska riskområden (översvämning, erosion, ras och skred) bör dock göras eftersom tidig kännedom om riskfaktorer är viktiga utgångspunkter vid strategiska val av lämplig markanvändning.

Planering med hänsyn till djurhållning

Under rubriken Planering med hänsyn till djurhållning nämns endast hästar. Det kan vara lämpligt att vara uppmärksam på att även annan djurhållning kan uppfattas som olägenhet.

Riksintressen

Kulturmiljö

Länsstyrelsen har inlett ett arbete med att utveckla kunskapsunderlagen om och göra revideringar av riksintresseområden för kulturmiljövård i länet. Arbetet med Västerås kommuns riksintressen har inletts och kommer att genomföras i dialog med kommunen. Första etappen av projektet genomförs under 2017-2018. I detta arbete ser Länsstyrelsen behov av att bland annat se över riksintresseområdet för Svartåns dalgång. Detta framgår i översiktsplanens samrådshandling och skulle även kunna omnämnas i "Allmänna intressen". Kommunens resonemang och vägledning kring hur riksintresseområden för kulturmiljövård ska tillgodoses bör utvecklas.

Totalförsvaret

Texten avseende riksintressen för totalförsvarets militära del kan kompletteras med en text där det anges att Västerås berörs av ett Ö-område (övriga influensområden).

Riksintressen för kommunikationer

Flertalet av de områden som pekas ut för fler bostäder och verksamheter ligger i anslutning till dessa utpekade riksintressen. Länsstyrelsen lyfta fram att exploatering nära vägar, järnväg, flygplatser, hamnar och terminalanläggningar inte får påverka möjligheten till drift och underhåll eller utveckling enligt framtida behov.

Riksintressekartan på sidan 32 (Bilagan allmänna intressen) kan med fördel tydliggöras med riksintresse hamn och flygplats.

Redaktionella synpunkter

Kartor

I bilagan Allmänna intressen finns kartor med en tilläggsinformation att "För mer detaljerad information hänvisas till karttjänsten på www.vasteras.se. Texten i anslutning till kartorna bör förtydligas.

Ett exempel kartan på s. 11 i "Allmänna intressen" kan verka lite missvisande eftersom den inte redovisar några kulturhistoriskt värdefulla områden inom Västerås stad, exempelvis de områden som pekats ut i "Det byggda kulturarvet". Det bör tydligare framgå vad kartan avser att visa. Den kan i annat fall tolkas som en heltäckande karta över kommunens kulturhistoriskt värdefulla områden. Samma sak gäller motsvarande kartsikt i kartfunktionen som visar översiktsplanen på kommunens webbplats. Det bör också förtydligas att kartan på s. 13 i "Allmänna intressen" redovisar de ställningstaganden som görs i "Det byggda kulturarvet".

I detta ärendes slutliga handläggning har deltagit avdelningschef Ulrika Nilsson, beslutande, planhandläggare Lisbeth Dahlbäck, föredragande, naturvårdshandläggare Charlotta Kjellström, samt byggnadsantikvarie Kicki Söderback.

Ulrika Nilsson

Lisbeth Dahlbäck

Datum
2017-04-12

Diarienummer
401-826-17

Bifogas
Inkomna yttranden från

Försvarsmakten
Havs- och vattenmyndigheten
Jordbruksverket
Lantmäteriet
MSB
Post- och telestyrelsen
SGU
Sjöfartsverket
Skogsstyrelsen
Strålsäkerhetsmyndigheten
Svenska kraftnät
Sveriges geologiska institut
Trafikverket
Hallstahammar kommun
Länsstyrelsen i Södermanland
Länsstyrelsen i Uppsala län

Vad tycker Du? Är vi på rätt väg?

Förslaget till revidering av översiktsplanen är utställt för granskning under tiden 28 augusti till och med 30 oktober 2017. Under den tiden finns möjlighet att lämna synpunkter på de idéer och förslag som beskrivs i planen.

Förslaget till revidering av översiktsplanen presenteras också på Västerås stads hemsida, www.vasteras.se.

Vad händer sedan?

Efter utställningen kommer synpunkterna på den reviderade planen att sammanställas och slutlig bearbetning göras. När den reviderade översiktsplanen antagits av kommunfullmäktige kommer den att vara vägledande för den fortsatta planeringen i Västerås.

Vad är en översiktsplan?

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2016 att Västerås översiktsplan 2026 i sina huvuddrag är aktuell och kan tjäna som vägledning för det fortsatta samhällsbyggandet. Samtidigt beslutades att ett arbete med revidering av planen skulle inledas och att den reviderade planen ska antas senast i december 2017.

Lämna dina synpunkter senast 30 oktober 2017 till:
Västerås stad

Stadsbyggnadsförvaltningen

721 87 Västerås

e-post: stadsbyggnadsforvaltning@vasteras.se

Vill du veta mer?

Frågor om planen besvaras av

Ingrid Legrell Crona, projektledare, tel 021-39 15 58

VÄSTERÅS STAD